

ҲИСОБОТИ
солонаи Котиботи Шӯрои машваратии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба
беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ
барои соли 2014

ш. Душанбе – 2015

	Мундариҷа	
	Сарсухан	
1.	Омода ва гузаронидани чаласаҳои Шӯрои машваратӣ	
1.1.	Омода ва доир намудани чаласаи 13-уми Шӯрои машваратӣ	
1.2.	Омода ва доир намудани чаласаи 14-уми Шӯрои машваратӣ	
2.	Дастовардҳои Шӯрои машваратӣ дар соли 2014	
2.1.	Таҳия ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои мамлакат дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ	
2.2.	Таҳия ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши сайёҳӣ	
2.3.	Ташкил ва гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron дар таърихи 14 октябри соли 2014	
2.4.	Ташкил ва гузаронидани Форуми иқтисодию сармоягузории Душанбе-2014 таҳти шиори “Соҳибкорӣ - муҳаррики иқтисодиёт”	
2.5.	Рушди муколамаи давлат ва баҳши хусусӣ дар сатҳи миллӣ ва минтақавӣ	
2.6.	Шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷжатҳои расмӣ аз соли 1961	
2.7.	Ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон	
2.8.	Таҳия ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар баҳши суғурта	
3.	Оғози ислоҳот дар самтҳои гуногун	
3.1.	Рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ	
3.2.	Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соҳаҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ	
3.3.	Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши кишоварзӣ ва рушди тиҷорати аграрӣ	
4.	Мониторинги иҷрои қарорҳои қабулнамудаи Шӯрои машваратӣ	
5.	Интиҳоби (филтратсия) мавзӯҳо барои баррасӣ дар чаласаҳои Шӯрои машваратӣ	
6.	Ҳамкорӣ бо шарикон	
6.1.	Ҳамкорӣ бо баҳши давлатӣ	
6.2.	Ҳамкорӣ бо баҳши хусусӣ	
6.3.	Ҳамкорӣ бо шарикони рушд	
7.	Интиҳоби аъзои нави Шӯрои машваратӣ аз ҳисоби баҳши	

	хусусӣ	
8.	Мизҳои мудаввар, семинарҳо ва форумҳо, иштирок дар гурӯҳҳои корӣ	
8.1.	Мизҳои мудаввар	
8.2.	Семинарҳо	
8.3.	Форумҳо	
8.4.	Иштирок дар гурӯҳҳои корӣ	
9.	Самтҳои афзалиятноки фаъолияти Шӯрои машваратӣ барои соли 2015	
9.1.	Ҳамоҳангсозии фаъолият барои ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон	
9.2.	Пайгирии ислоҳот оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши суғурта	
9.3.	Пайгирии ислоҳот оид ба ташкили бозори такрории коғазҳои қиматнок ва биржаи фондӣ	
9.4.	Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ	
9.5.	Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши кишоварзӣ ва рушди тиҷорати аграрӣ	
9.6.	Таҳияи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сармоягузорӣ” дар таҳрири нав	
9.7.	Ташкили рейтинги миллии фазои сармоягузорӣ	
9.8.	Омодагирӣ ва таҷлили нахустин солгарди Рӯзи миллии соҳибкорон (14 октябр)	
9.9.	Рушди муколамаи давлат ва баҳши хусусӣ дар сатҳи миллӣ ва минтақавӣ	
9.10.	Мусоидат чиҳати тавсеаи донишу малақаҳои иқтисодӣ ва ҳуқуқии соҳибкорон. Тақвият бахшидани корҳо дар самти чорӣ намудани усулҳои инноватсионии идоракунӣ дар фаъолияти соҳибкорӣ (бизнес инкубаторҳо)	
9.11.	Тақвият бахшидани ҳамкорӣ бо шарикони рушд вобаста ба дастгирии онҳо чиҳати гузаронидани таҳлили фазои сармоягузорию соҳибкорӣ дар соҳаҳои мухталифи иқтисодиёт	
10.	Инъикоси фаъолияти Шӯрои машваратӣ дар васоити ахбори омма	
	Хулоса	
	Замимаҳо	

САРСУХАН

Маводи мазкур бо мақсади пешниҳоди маълумот оид ба натиҷаҳои фаъолияти Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ (минбаъд «Шӯрои машваратӣ») дар соли ҳисоботи 2014 омода карда шудааст.

Дар давраи ҳисоботӣ фаъолияти Котиботи Шӯрои машваратӣ ба самтҳои асосии зерин равона шуда буданд:

- Ташкил ва гузаронидани чаласаҳои Шӯрои машваратӣ ва таҳия намудани маводҳо вобаста ба ҳар як масъалаи баррасишаванда;
- Доир намудани мониторинги иҷроии қарорҳои Шӯрои машваратӣ;
- Муайян намудани мавзӯҳои асосӣ оид ба рушди соҳибкорӣ ва фазои сармоягузорӣ, ки аз ҷониби бахши хусусӣ пешниҳод шудаанд (чараёни филтратсия);
- Иттилоотони ҷомеа оид ба рафти ислоҳот дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратӣ;
- Гузаронидани чараёни интиҳоби аъзои нави Шӯрои машваратӣ аз ҷониби бахши хусусӣ, шарикони рушд ва сармоягузори хориҷӣ;
- Ҳамкорӣ бо шарикон;
- Доир намудани таҳлилҳои иқтисодӣ ҷиҳати муайян намудани мушкилот, монеаҳо ва омода намудани тавсияҳо ҷиҳати бартараф намудани онҳо ва беҳтар намудани фазои сармоягузориву соҳибкорӣ, баррасии онҳо дар чаласаҳои Шӯрои машваратӣ;
- Фаъолият дар самти ташаккул ва рушди муколамаи давлат ва бахши хусусӣ дар сатҳи минтақавӣ;
- Ташкил, гузаронидан ва иштирок дар мизҳои мудаввар, семинарҳо ва форуми конференсҳо. Иштирок дар гурӯҳҳои корӣ.

Қобили қайд аст, ки соли 2014 дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратӣ идомаи ислоҳоти назаррас ҷиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар самтҳои зерини афзалиятнок амалӣ гардонида шуд.

- Беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати мамлакат дар ин самт;
- Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати ҷумҳурӣ дар ин самт;
- Идомаи ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта;
- Ташкил ва гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron;
- Ташкил ва гузаронидани Форуми иқтисодию сармоягузори Душанбе-2014 таҳти шиори “Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт”;

- Шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ аз соли 1961;
- Ташкили рейтинги кредитии соҳибхотиҳои Тоҷикистон;
- Оғози ислоҳот вобаста ба рушди бозори такрории қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ;
- Оғози ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ;
- Оғози ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ.

Ҳисоботи солони мазкур аз сарсухан, 10 боб ва хулосаву замимаҳо иборат мебошад. Инчунин ҳар як боби он аз зербобҳои алоҳида, ки оид ба омода ва гузаронидани чаласаҳои Шӯрои машваратӣ, дастовардҳои Шӯро дар соли 2014, оғози ислоҳот дар самтҳои гуногун, мониторинги иҷроӣ қарорҳои қабулнамудаи Шӯрои машваратӣ, интихоби мавзӯҳо ва пешниҳод барои баррасӣ дар чаласаҳои Шӯро, ҳамкорӣ бо шарикон, интихоби аъзои нави Шӯрои машваратӣ, мизҳои мудаввар, семинарҳо ва форумҳо, самтҳои афзалиятноки фаъолият барои соли 2015 маълумот медиҳанд, иборат аст.

Итминон дорем, ки ҳуҷҷати мазкур хонандаи гиромиро бо фаъолияти Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва Котиботи он дар соли 2014 ба таври муфассал шинос хоҳад кард.

1. ОМОДА ВА ГУЗАРОНИДАНИ ҶАЛАСАҶОИ ШҶРОИ МАШВАРАТӢ

Яке аз вазифаҳои асосии ШҶрои машваратӢ ва Котиботи он гузаронида ни ҷаласаҳои ШҶрои машваратӢ ва баррасӣ намудани масъалаҳои мубрами рушди соҳибкорӣ ва сармоягузорӣ ба шумор меравад.

Аз ин рӯ, дар давраи ҳисоботӣ ҷаласаҳои 13-ум ва 14-уми ШҶро гузаронида шуданд.

1.1. Омода ва доир намудани ҷаласаи 13-уми ШҶрои машваратӢ

Дар таърихи 30 майи соли 2014, таҳти раёсати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷаласаи сздаҳуми ШҶрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ баргузор гардид. Дар ҷаласа чор масъалаи мубрами фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуд:

1. Гузориш оид ба рафти иҷрои қарорҳои ШҶрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ.
2. Муаррифии натиҷаҳои таҳлил ва лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта.
3. Масъалаҳо вобаста ба раванди шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмии хориҷӣ ва ташкили рейтингии кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон.
4. Дар бораи лоиҳаи рӯзномаи ҷаласаи ояндаи ШҶрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ.

Раиси ШҶро - Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ҷаласаи 13-уми ШҶрои машваратиро оғоз намуда, Роҳбари нави Котиботи ШҶрои машваратӣ Абдуҷаборов Нуъмон ва аъзои тозаинтихобшудаи ШҶрои машваратӣ аз ҷониби бахши хусусии ватанӣ: Роҳбари Ассоиатсияи агробизнеси Тоҷикистон - Шораҳматов Шорауф, Роҳбари Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Мадина ва Ҷамкорон» - Додхудоева Набот ва Роҳбари Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Ғаюр» - Ғуломов Акбарро ба ҳозирин муаррифӣ қарданд ва ба онҳо ғаъолияти пурсамар ва барори кор орзу намуданд.

Оид ба масъалаи яқум, гузориши Котиби масъули ШҶро, Раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон - Қодири Қосим оид ба натиҷаҳои мониторинги иҷрои қарорҳои ШҶрои машваратӣ шунида шуд.

Қарорҳои қабулгардида аз ҷониби масъулин ва вазорату идораҳои мутасаддӣ дар маҷмуъ иҷро гардидаанд.

Аз ҷумла бо қарорҳои дахлдори Ҳукумати ҷумҳурӣ Нақшаҳои чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши туризм ва беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ тасдиқ гардиданд, ки татбиқи самараноки онҳо барои рушди туризм дар ҷумҳурӣ, устувор гардидани мавқеи байналмилалӣ ва боз ҳам беҳтар шудани симои сармоягузори мамлакат мусоидат хоҳанд кард.

Бо мақсади рушди ҳамачонибаи бахши туризм ва ба талаботи меъёрҳои байналмилалӣ ҷавобгӯ намудани сатҳи хизматрасонӣ дар Фурудгоҳи байналмилалии Душанбе, аз ҷониби роҳбарияти фурудгоҳ Нақшаи чорабиниҳо оид ба баланд бардоштани дараҷаи хизматрасонӣ ба мусофирон ва Одобномаи кормандони фурудгоҳ қабул гардида, корҳо дар самти азнавсозӣ ва модернизатсияи таҷҳизоти хизматрасонии фурудгоҳ идома доранд.

Аз ҷониби Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Нақшаи чорабиниҳо оид ба баланд бардоштани сатҳи хизматрасонии мақомоти гумрук дар фурудгоҳҳои байналмилалии мамлакат қабул карда шуд.

Инчунин аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷӣ равшанӣ алоҳида барои хизматрасонии ширкатҳои туристӣ дар Раёсати консулии вазорат таъсис дода шуда, фаъолият намуда истодааст, ки қори ширкатҳои туристиро хеле осон ва самаранок кардааст.

Зикр карда шуд, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ» қабул гардида, айни замон санадҳои зерқонунӣ вобаста ба татбиқи босамари қонуни мазкур таҳия шуда истодаанд.

Оид ба мониторинги иҷрои қарорҳои Шӯро, инчунин намояндаи бахши хусусӣ дар Шӯрои машваратӣ, Роҳбари ширкати «Помир Энерҷӣ» - Далер Ҷумаев ва узви Шӯро, Роҳбари Намояндагии Иттиҳоди Аврупо дар Тоҷикистон Эдуард Ауер баромад карданд.

Вобаста ба масъалаи мазкур Раиси Шӯро, Президенти ҷумҳурӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон иброз доштанд, ки ҷиҳати иҷрои қарорҳои Шӯро корҳои назаррас анҷом дода шуданд.

Зикр гардид, ки дар баробари ин, баъзе қарорҳои қабулнамудаи Шӯро, аз ҷумла бандҳои алоҳидаи «Барномаи дастгирии ташкилотҳои соҳтмонӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши соҳтмон барои солҳои 2012-2014», ки дар доираи фаъолияти Шӯро қабул гардидааст, пурра иҷро нашудааст.

Инчунин зарурати ҷоннок кардани фаъолияти баъзе шӯроҳои минтақавии машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузориву соҳибкорӣ дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ таъкид гардид.

Ҳамзамон дар ҷараёни татбиқи қарорҳои Шӯро дастгирии воқеии шарикони рушд муҳим арзёбӣ карда шуд.

Аз рӯи масъалаи дуҷоми рӯзномаи чаласа, Вазири рушди иқтисод ва савдо - Шариф Раҳимзода баромад намуда, ҳисоботи гурӯҳи корӣ оид ба рушди баҳши суғурта ва лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар баҳши суғуртаро муаррифӣ намуд.

Дар робита ба масъалаи мазкур Раиси Шӯро, Президенти ҷумҳурӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зикр намуданд, ки Тоҷикистони соҳибистиклол дар марҳилаи нави рушди иқтисодӣ ва ташаккулёбии асосҳои ҳуқуқиву иқтисодии танзими фаъолияти суғуртавӣ қарор дорад. Аз ин лиҳоз, изҳори итминон карда шуд, ки дар муддати кӯтоҳ дар ҷумҳурии мо низ барои ҷорӣ намудани таҷрибаи пешқадами фаъолияти суғуртавӣ заминаҳои мусоид муҳайё карда мешаванд.

Оид ба масъалаи сеюми рӯзномаи чаласа, Муовини якуми Вазири корҳои хориҷӣ - Раҳмон Озода Эмомалӣ ва Раиси Бонки миллии Тоҷикистон - Абдучаббор Ширинов баромад намуда, нисбат ба натиҷаҳои раванди шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷжатҳои расмӣ хориҷӣ ва ташкили рейтингҳои кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон гузориш доданд.

Вобаста ба масъалаи ниҳоеи рӯзномаи чаласа, Котиби масъули Шӯро - Қодири Қосим маълумот дода, масъалаи беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллиро барои баррасӣ ба чаласаи ояндаи Шӯро пешниҳод намуд, ки он аз ҷониби ҳамаи аъзои Шӯрои машваратӣ дастгирӣ ёфт.

Аз Раиси Шӯро, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон хоҳиш карда шуд, ки ҷиҳати аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳои дахлдор ва баҳши хусусӣ бо дастгирии шарикони рушд таъсис додани гурӯҳи корӣ оид ба таҳлили масъалаи мазкур дастур дода шавад.

Дар муҳокима ва баҳсу мунозираҳо вобаста ба ҳар як масъалаи дар чаласа баррасишуда аъзои Шӯро, Роҳбари Ассоциатсияи ташкилотҳои маблағгузориҳои хурди Тоҷикистон - Фарҳод Акбаров, Намояндаи доимии Бонки Ҷаҳонӣ дар Тоҷикистон - Марша Олив, Роҳбари Намояндагии Корпоратсияи Байналмилалии Молиявӣ дар Тоҷикистон - Кристофер Миллер иштирок намуда, фикру пешниҳодҳои худро иброз намуданд.

Дар хотимаи чаласа суҳанронии ҷамъбастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон шунида шуд.

Сарвари давлат қайд карданд, ки беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва мусоидати ҳамаҷониба ба рушди фаъолияти соҳибкорӣ аз ҷумлаи вазифаҳои аввалиндараҷаи Ҳукумати мамлакат буда, дар ин самт ислоҳот пай дар пай татбиқ шуда истодааст.

Яке аз масъалаҳои муҳими рушди фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ натиҷаҳои таҳлил оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар баҳши суғурта мебошад. Вобаста ба мавзӯи мазкур гузоришҳои намояндагони мақомоти давлатӣ, баҳши хусусӣ ва шарикони рушд шунида шуданд.

Баҳши суғурта яке аз унсурҳои муҳими таркибии баҳши молиявии иқтисодиёти мамлакатҳо ба ҳисоб рафта, метавонад дар шароити муносибатҳои бозорӣ ба ҳалли масъалаҳои мубрами иҷтимоию иқтисодӣ мусоидат намояд.

Инчунин баҳши суғурта дар ташаккул ва рушди бозорҳои сармоя нақши муҳим дорад, зеро он яке аз харидорони асосии коғазҳои қиматноки давлатию корпоративӣ буда, барои муҳайё намудани маблағҳои озод ва ба соҳаҳои дигари иқтисодиёт сармоягузори намудани онҳо кӯмак менамояд.

Вале тибқи таҳлили коршиносон ҳиссаи баҳши суғурта дар Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилии мамлакат дар соли 2013 танҳо 0,3 фоизро ташкил додааст, ки ин боиси харочоти зиёди буҷети давлатӣ барои бартараф намудани оқибати офатҳои табиӣ ва дастгирии иҷтимоии шаҳрвандон гардид.

Яке аз сабабҳои асосии рушди нокифояи баҳши суғурта дар мамлакат набудани рақобат дар бозори суғурта мебошад, ки имконияти ширкатҳои хусусии суғуртавино дар баробари ширкатҳои давлатӣ барои расонидани хизматрасониҳои суғуртавӣ, аз ҷумла хизматрасонии суғуртаи ҳатмӣ маҳдуд менамояд.

Аз аввали соли 2014 дар ҷумҳурӣ 16 ширкати суғуртавӣ ба аҳолии кишвар хизматрасониҳои суғуртавино анҷом додаанд, ки аз ин теъдод 2 ширкати суғуртавӣ давлатӣ буда, 14 ширкати боқимонда ширкатҳои хусусӣ ба ҳисоб мераванд. Дар баробари ин, ба ду ширкати давлатии суғуртавӣ қариб 97 фоизи шартномаҳои суғуртавии басташуда ва 51 фоизи маблағҳои ҷалбшудаи ҳаққи суғуртавӣ рост меояд, ки аз сатҳи баланди марказонидашудаи бозори суғурта ва ривочи рақобати номукамал дар он шаҳодат медиҳад.

Таҷрибаи пешқадами давлатҳои дунё дар ин самт нишон медиҳад, ки амалӣ намудани хизматрасониҳои суғуртаи ҳатмӣ аз ҷониби ширкатҳои хусусии суғуртавӣ барои рушди рақобат дар бозори суғурта, пайдо шудани хизматрасониҳои нави суғуртавӣ, баланд гардидани сифати онҳо ва самаранокии фаъолияти ширкатҳои суғуртавӣ мусоидат менамояд.

Дар баробари ин, ширкатҳои хусусии суғуртавӣ барои амалӣ намудани хизматрасониҳои суғуртаи ҳатмӣ бояд ба талаботи меъёрҳои муосири фаъолияти суғуртавӣ ҷавобгӯ бошанд. Кифоя будани сармояи асосӣ ва пардохтпазирии ширкатҳои суғуртавӣ барои қаноатманд намудани аризаҳои даъвогӣ ҷиҳати ҷуброни хисороти пайдошуда муҳим мебошад, ки омили муайянкунандаи рақобатпазирии ширкатҳои суғуртавӣ ва баҳши суғуртаро ташкил медиҳад.

Масъалаи ҳалталаби дигари рушди баҳши суғурта норасоии мутахассисони баландихтисоси соҳа мебошад, ки вобаста ба амалигардонии ҳисобҳои иқтисодии тарифи суғурта ва ҳаҷми захираҳои суғуртавӣ барои таъмини сатҳи зарурии пардохтпазирӣ ва устувории молиявии ширкати суғуртавӣ фаъолият менамоянд. Кифоя набудани мутахассисони соҳибихтисос ва таҷрибаи кории гузаронидани ҳисобҳои

иктисодии таваккалҳои ширкатҳои суғуртавӣ боиси паст шудани самаранокии фаъолияти ширкатҳо ва рақобатпазирии онҳо мегардад.

Дар заминаи таҳлили бахши суғурта дар мамлакат лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати ҷумҳурӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта таҳия ва пешниҳод карда шудааст.

Лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои мазкур як қатор тадбирҳои Ҳукумати Тоҷикистонро вобаста ба беҳтаргардонии фазои сармоягузориву соҳибкорӣ дар бахши суғурта, аз ҷумла фароҳам овардани имконият барои рушди рақобати озод, мукамал гардонидани қонунгузорию танзимкунандаи соҳа, таҳкими назорат ва баланд бардоштани рақобатпазирии бахши мазкурро дар бар мегирад.

Татбиқи Нақшаи чорабиниҳои мазкур ба мунтазам зиёд шудани саҳми бозори суғурта дар низоми муносибатҳои иҷтимоӣ иқтисодӣ ва молиявӣ, баланд шудани сатҳи ҳифзи суғуртавии субъектҳои соҳибкорӣ ва шаҳрвандони мамлакат ва амалӣ намудани механизми таъминкунандаи рушди устувори иқтисодӣ мусоидат хоҳад намуд.

Яке аз роҳҳои беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва баланд гардонидани симои сармоягузорию мамлакат, ин эътироф намудани конвенсияҳо ва созишномаҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Конвенсияи Гаага ё худ Конвенсияи Апостил оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ хориҷӣ аз соли 1961 мебошад.

Тибқи муқаррароти Конвенсия, ҳуҷҷатҳои сармоягузорию хориҷӣ дар Тоҷикистон ва ҳуҷҷатҳои соҳибкорони Тоҷикистон дар кишварҳои хориҷии шомилшуда бе расмиёти дохилӣ эътироф карда шуда, инчунин барасмиятдарории ҳуҷҷатҳои муҳочирони меҳнатии тоҷик дар кишварҳои шомили Конвенсия содда ва камхарҷ мегардад.

Ин барои сарфа намудани вақту маблағ ва соддагардонии чараёни барасмиятдарории ҳуҷҷатҳои сармоягузорию хориҷӣ ва соҳибкорони ватанӣ ҳангоми сармоягузорӣ ё фаъолияти соҳибкории онҳо, ҳамчунин фаъолияти меҳнатии муҳочирони тоҷик дар хориҷи кишвар кӯмаки ҷиддӣ менамояд.

Масъалаи муҳими дигаре, ки дар ҷаласаи Шӯро муҳокима гардид, чараёни ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон мебошад.

Муайян намудани рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон бо мақсади ҷалби бештари сармояи хориҷӣ муҳим мебошад, чунки сармоягузорию хориҷӣ қабл аз ворид шудан ба ин ё он кишвар аз рейтинги мазкур васеъ истифода мебаранд.

Бо дарназардошти масъалаҳои зикргардида, аз ҷониби Президенти ҷумҳурӣ ба мақомоти дахлдори давлатӣ як қатор дастуру супоришҳои мушаххас дода шуданд.

Лоиҳаи рӯзномаи ҷаласаи минбаъдаи Шӯрои машваратӣ аз ҷониби Котиби масъули Шӯро пешниҳод карда шуд.

Сарвари мамлакат зикр намуданд, ки асоси пешрафти ҳама давлатҳои бахши саноат таъмин намуда, барои рушди дигар соҳаҳо низ

заминаи мусоид фароҳам меорад. Маҳз рушди саноат обрӯю нуфузи иқтисодӣ ва сиёсии давлатро боло бурда, давлатро ҳамчун шарикӣ устувор муаррифӣ мекунад.

Кишвари мо аз лиҳози сарватҳои табиӣ, маъданҳо ва канданиҳои фойданок ва обҳои мусаффо ғанӣ буда, таваҷҷуҳи сармоягузори хориҷиро кайҳо боз ба худ ҷалб намудааст.

Дар натиҷаи амалисозии тадбирҳои Ҳукумати мамлакат, стратегияву барномаҳои рушди иқтисодиву иҷтимоӣ ва дастгирии ҳамҷонибаи баҳши соҳибкорӣ ва беҳсозии фазои сармоягузорӣ муяссар шуд, ки садҳо корхонаҳои хурду бузург, аз ҷумла корхонаҳои истеҳсол ва коркарди маҳсулоти саноатӣ мавриди истифода қарор дода шавад.

Вале ин ҳанӯз қонекунанда нест. Чунки бо сабабҳои гуногун, аз ҷумла номукамал будани қонунгузорӣ, камбудии инфрасохторӣ ва дигар омилҳо, захираҳои табиӣ кишвар барои беҳтар гардонидани зиндагии аҳоли ба таври кофӣ истифода бурда намешаванд.

Бо дарназардошти нуқтаҳои зикргардида, таҳия ва татбиқи сиёсати муосири саноатӣ ва дар заминаи иқтисоди бозорӣ асосёфта, мукамал намудани заминаи меъёри ҳуқуқӣ ва сохтори институтсионалии соҳа, таҳия ва татбиқи барномаи мукамали дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ зарур аст.

Инчунин барои андешидани як қатор тадбирҳо, аз ҷумла баланд бардоштани сатҳи рақобатпазирии баҳши воқеии иқтисодӣ дар соҳаи саноат тавассути дастгирии корхонаҳои хурду миёна, ташкил ва рушди минтақаҳо ва гурӯҳҳои саноатӣ молиявӣ, таъсиси истеҳсолоти нав аҳамияти аввалиндараҷа дода мешавад.

Дар маҷмӯъ, рушди саноати ватанӣ барои таъмини бозори истеъмолии маҳаллӣ, беҳтар кардани тавозуни гардиши савдои хориҷӣ, диверсификатсияи содирот, таъсиси ҳазорҳо ҷойҳои кории нав, васеъ шудани сарчашмаҳои гуногуни андозбандӣ ва баланд шудани сатҳи зиндагии аҳолии ҷумҳурӣ мусоидат мекунад.

Вобаста ба ин, бо мақсади рушди бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ, доир намудани таҳлилҳои амиқ ва таҳияи тавсияҳо оид ба ташаккули баҳши мазкур дар ҷумҳурӣ хеле муҳим мебошад.

Дар асоси нуқтаҳои баёнгардида, аз ҷониби Раиси Шӯро, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба мақомот ва масъулини дахлдор ва шарикони рушд дастуру супоришҳо ва тавсияҳои зайл дода шуданд:

1. Вазорати рушди иқтисод ва савдо:

- якҷо бо Вазорати молия ва дигар мақомоти марбута механизми ҷорӣ намудани хизматрасониҳои суғуртаи ҳатмӣ аз ҷониби ширкатҳои хусусии суғуртавино ба истиснои хизматрасониҳои суғуртаи ҳатмии давлатӣ ба роҳ монда, ҷиҳати васеъ намудани доираи ширкатҳое, ки ба хизматрасонии суғуртаи ҳатмӣ машғуланд, чораҳои зарурӣ андешанд;

- лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғуртaro мукамал намуда, бо тартиби муқарраргардида ба баррасии Ҳукумати мамлакат пешниҳод намояд;
  - якҷо бо вазорати молия аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳо, бахши хусусӣ ва бо ҷалби шарикони рушд гурӯҳи корӣ таъсис дода, лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи суғурта»-ро дар таҳрири нав таҳия намоянд. Лоиҳаи қонуни мазкур дар муҳлатҳои муқарраргардида мувофиқа ва қабул карда шавад.
2. Вазорати маориф ва илм якҷо бо вазоратҳои молия, рушди иқтисод ва савдо ҷиҳати таҷдиди назар намудан ба низоми таълим, барномаҳои таълимии бахши суғурта ва омода намудани мутахассисони ҷавобгӯ ба талаботи муосири бозори суғурта чорабиниҳои заруриро татбиқ намоянд.
  3. Муовини якуми Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ якҷо бо Котиботи Шӯрои машваратӣ, дар ҳамкорӣ бо вазоратҳои рушди иқтисод ва савдо, молия, ассосиатсияҳои соҳибкорӣ ҷиҳати дар моҳи октябри соли 2014 гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорони Тоҷикистон ва сармоягузори хориҷие, ки дар Тоҷикистон фаъолият мекунанд, Кумитаи тадрукот таъсис дода, барои дар сатҳи баланд доир намудани чорабиниҳои мазкур тадбирҳои зарурӣ андешанд.
  4. Вазоратҳои корҳои хориҷӣ, адлия ва молия ҷиҳати то охири нухмоҳаи соли ҷорӣ ба анҷом расонидани расмиёти шомилшавии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ хориҷӣ аз соли 1961 тадбирҳои заруриро амалӣ намуда, аз натиҷааш маълумот пешниҳод намоянд.
  5. Бонки миллӣ якҷо бо дигар вазорату идораҳои дахлдор ва бо ҷалби шарикони рушд дар ҳамкорӣ бо созмонҳои бонуфузи ҷаҳонии баҳогузорӣ, рейтинги кредитии соҳибхитӣрии Тоҷикистонро дар соли ҷорӣ ташкил намуда, аз натиҷааш маълумот манзур намояд.
  6. Вазорати саноат ва технологияҳои нав якҷо бо вазоратҳои кишоварзӣ, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, Саридораи геология ва дигар вазорату идораҳо, бахши хусусӣ ва бо ҷалби шарикони рушд гурӯҳи корӣ таъсис дода, оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ таҳлили ҳамачониба гузаронанд ва натиҷаҳои онро бо тавсияҳои мушаххас ба ҷаласаҳои ояндаи Шӯро пешниҳод намояд.
  7. Ба ҷаласаи ояндаи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ

гузоришҳои Раиси Шӯрои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори дар вилояти Хатлон оид ба фаъолияти Шӯрои минтақавӣ ва Раиси Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рафти татбиқи «Барномаи дастгирии ташкилотҳои сохтмонӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори ва соҳибкории дар баҳши сохтмон барои солҳои 2012-2014» пешниҳод карда шаванд.

8. Ба шарикони рушд тавсия дода мешавад, ки:

- чиҳати баланд бардоштани малакаи тахассусии баҳши хусусӣ ва созмонҳои соҳибкории, забондонӣ, маърифати ҳуқуқӣ ва иқтисодии соҳибкорон, аз ҷумла дар таҳияи лоиҳаҳои сармоягузори ва нақшаҳои тиҷоратӣ, таҳлили масъалаҳои мубрами фазои сармоягузориву соҳибкории ва дар маҷмуъ дастгирии умумии баҳши хусусӣ кӯмакҳои худро васеъ намоянд;
- фаъолияти худро дар самти дастгирии татбиқи ислоҳоти амалишаванда, аз ҷумла беҳтар намудани фазои сармоягузори дар баҳшҳои туризм ва суғурта, ташкили бозори такрории коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фонди ва баланд бардоштани маҷеи ҷумҳурии дар рейтингҳои байналмилалӣ тақвият бахшанд;
- вобаста ба татбиқи пурсамари Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори ва соҳибкории дар баҳши суғурта, аз ҷумла тақмили сохтори институтсионалии баҳши суғурта ва таъсиси Ассоциатсияи миллии ширкатҳои суғуртаи тибқи таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ, ташкили курсҳои бозомӯзи барои тайёр намудани мутахассисони соҳибихтисоси соҳаи суғурта бо ҷалби коршиносони байналмилалӣ мусоидат намоянд.

Ҷамҷунин, Протоколи ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори (санаи баргузори ҷаласа 30 майи соли 2014) аз 7 июни соли 2014 аз тарафи Раиси Шӯро ба имзо расонида шуд.

1.2. Омода ва доир намудани ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратӣ

Дар таърихи 17 ноябри соли 2014, таҳти раёсати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷаласаи чордахуми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори баргузор гардид. Дар ҷаласа панҷ масъалаи фазои сармоягузори ва соҳибкории мавриди баррасӣ қарор дода шуда:

1. Гузориш оид ба рафти иҷрои қарорҳои Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори.
2. Дар бораи фаъолияти Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори ва соҳибкории дар вилояти Хатлон.

3. Оид ба татбиқи Барномаи дастгирии ташкилотҳои сохтмонӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар соҳаи сохтмон барои солҳои 2012-2014.

4. Муаррифии натиҷаҳои таҳлил оид ба рушди бозори такрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ дар Тоҷикистон.

5. Дар бораи лоиҳаи рӯзномаи чаласаи ояндаи Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соҳаи кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ (агробизнес) дар Тоҷикистон.

Раиси Шӯро - Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон чаласаи 14-уми Шӯрои машваратиро оғоз намуда, чаноби Сума Чакрабартӣ - Президенти Бонки аврупоии таҷдид ва рушдро, ки дар чаласа иштирок дошт, хайрамақдам гуфтанд ва нақши Бонки мазкурро дар татбиқи ислоҳоти иқтисодӣ ва лоиҳаҳои инфрасохторӣ баланд арзёбӣ намуданд.

Зикр гардид, ки моҳи октябри соли ҷорӣ бо ташаббуси Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва таҳти сарпарастии Ҳукумати Тоҷикистон мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорону сармоягузoron ва дар доираи он бори нахуст Форуми иқтисодӣ ва сармоягузории Душанбе-2014 таҳти унвони «Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт» бо иштироки намоёндагони созмонҳои байналмилалӣ молиявӣ, соҳибкорони ватанӣ ва сармоягузoronи хориҷӣ аз 35 мамолики ҷаҳон баргузор гардид.

Дар доираи он як қатор ҳуҷҷатҳои ҳамкорӣ ва Изҳороти Форум қабул гардид, ки ба рушд ва тавсеаи ҳамкориҳои мутақобилан судманди байни соҳибкорону сармоягузoronи ватанию хориҷӣ мусоидат хоҳад намуд.

Сипас чаноби Сума Чакрабартӣ - Президенти Бонки аврупоии таҷдид ва рушд баромад намуда, оид ба нақши минбаъдаи Бонк дар рушди иқтисодии ҷумҳурӣ ва беҳсозии фазои сармоягузориву соҳибкорӣ дар Тоҷикистон, татбиқи бомароми як қатор лоиҳаҳо дар бахшҳои энергетика, молия, таҷдиди роҳҳо, тичорат ва дастгирии бахши хусусӣ суҳанронӣ намуд.

Оид ба масъалаи яқум, гузориши Котиби масъули Шӯро, Раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон - Қодири Қосим шунида шуд.

Тавре қайд гардид, қарорҳои қабулгардида аз ҷониби масъулин ва вазорату идораҳои мутасаддӣ дар маҷмуъ иҷро гардида истодаанд.

Аз ҷумла, лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта ба баррасии Ҳукумати мамлакат пешниҳод шуда, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» дар таҳрири нав таҳия шуда истодааст.

Конвенсияи Гаага ё худ Конвенсияи Апостил оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ хориҷӣ аз 5 октябри соли 1961, санаи 29 октябр аз ҷониби Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тасвиб расид.

Бо мақсади ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон бо агентҳои рейтингии бонуфузи ҷаҳонӣ Стандарт энд Пуарс ва Мудис ҳамкорихоро ба роҳ монда, моҳи декабри соли ҷорӣ лоиҳаи хулоса ҷиҳати пешниҳоди рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Тоҷикистон манзур мегардад.

Оид ба мониторинги иҷрои қарорҳои Шӯро, инчунин намояндаи бахши хусусӣ дар Шӯрои машваратӣ, Роҳбари Ассосиатсияи агробизнеси Тоҷикистон - Шораҳматов Шорауф ва узви Шӯро, Роҳбари Намояндагии Корпоратсияи байналмилалии молиявӣ дар Тоҷикистон – Кристофер Миллер баромад намуда, аз ҷумла ибраз доштанд, ки Тоҷикистон бори дигар ба даҳгонаи кишварҳои ислохотгари олам шомил гардид ва ин эътимоди сармоягузори хориҷиро барои сармоягузори ба иқтисодиёти мамлакат боз ҳам қавитар месозад.

Президенти ҷумҳурӣ, Раиси Шӯро, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон саҳми бахши соҳибкорӣ ва заҳматҳои намояндагони онро дар қорҳои ободонӣ, сохтмони иншоотҳои гуногуни истеҳсоливу маишӣ ва фарҳангӣ, бунёди қорхонаҳои саноатӣ, таъсиси ҳазорҳо ҷойҳои қорӣ, дастгирии иҷтимоии табақаҳои ниёзманди аҳоли ва баланд бардоштани сатҳи некӯаҳволии мардуми ҷумҳурӣ назаррас арзёбӣ намуданд. Ҳамзамон, бо мақсади дастгирии бештари ташаббусҳои бахши хусусӣ оид ба қорҳои ободонӣ, зарурати таҳияи механизми мушаххасе, ки масъулияти сохторҳои давлатиро дар назди бахши хусусӣ баланд мебардорад, таъкид карданд.

Аз рӯи масъалаи дуҷоми рӯзномаи ҷаласа, маърузаи Раиси Шӯрои машваратии минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори дар вилояти Хатлон, Раиси вилояти Хатлон - Давлатшо Гулмаҳмадзода шунида шуд.

Дар робита ба масъалаи мазкур Раиси Шӯро, Президенти ҷумҳурӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон зикр намуданд, ки вазъи пешбурди фаъолияти соҳибкорӣ дар вилоят сол аз сол беҳтар шуда истодааст, вале бо вуҷуди ин имкониятҳои зиёди иқтисодии вилоят аз мадди назари соҳибқорони маҳаллӣ ва сармоягузори хориҷӣ дур мондаанд.

Бинобар ин, ҳалли мушкилоте, ки имрӯз дар вилоят ба рушди соҳибкорӣ монеа эҷод менамояд, бояд вазифаи аввалиндараҷаи Шӯрои машваратии назди Раиси вилоят гардад.

Оид ба масъалаи сеҷоми рӯзномаи ҷаласа, Раиси Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон - Абдувалӣ Комилзода баромад намуда, роҷеъ ба рафти татбиқи Барномаи дастгирии ташкилотҳои сохтмонӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори ва соҳибкорӣ дар бахши сохтмон барои солҳои 2012-2014 гузориш дод.

Вобаста ба масъалаи мазкур Раиси Шӯро, Президенти ҷумҳурӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон зикр намуданд, ки солҳои охир соҳаи сохтмон дар ҷумҳурӣ рушд ёфта, як қатор иншооти ҳаётан муҳим, аз ҷумла нерӯгоҳҳои барқи обии бузург ва хурду миёна, хатҳои интиқоли барқ, сохтмон ва азнавсозии роҳҳои мошингард, нақбҳои бузурги мошингузар, роҳи оҳан, садҳо хонаҳои истиқоматӣ, иншооти фарҳангиву таълимӣ сохта ба истифода дода шуданд.

Вале то ҳол чиҳати амалӣ намудани корҳои сохтмонӣ масъалаҳои ҳалталабе мавҷуданд, ки ҳалли мусбии онҳо барои иқтисодиёти ҷумҳурӣ ва ҳам барои сармоягузороне, ки дар соҳаи сохтмони кишвар фаъолият мекунанд ва ё фаъолият карданианд, муҳим мебошанд.

Оид ба масъалаи чоруми рӯзномаи чаласа, Раиси Бонки миллии Тоҷикистон - Абдучаббор Ширинов баромад намуда, натиҷаҳои фаъолияти гурӯҳи корӣ оид ба рушди бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ ва лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати мамлакатро дар ин самт муаррифӣ намуд.

Инчунин оид ба масъалаи мазкур Роҳбари Ассотиатсияи бонкҳои Тоҷикистон - Изатулло Лалбеков баромад намуда, оид ба нақши баҳши хусусӣ дар рушди бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ ибрази назар кард.

Вобаста ба масъалаи охирини рӯзномаи чаласа, Котиби масъули Шӯро - Қодири Қосим маълумот дода, мавзӯи беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соҳаи кишоварзӣ ва рушди тиҷорати аграрӣ (агробизнес) дар Тоҷикистонро барои баррасӣ ба чаласаҳои ояндаи Шӯро пешниҳод намуд, ки он аз ҷониби ҳамаи аъзои Шӯрои машваратӣ дастгирӣ ёфт.

Аз Раиси Шӯро, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон хоҳиш карда шуд, ки чиҳати аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳои дахлдор ва баҳши хусусӣ бо дастгирии шарикони рушд таъсис додани гурӯҳи корӣ оид ба таҳлили масъалаи мазкур ва пешниҳоди тавсияҳо дастур дода шавад.

Дар хотимаи чаласа суҳанронии ҷамъбастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон шунида шуд.

Дар суҳанронии худ Раиси Шӯро, Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон масъалаҳои рӯзномаи чаласаро ҷамъбаст намуда, вобаста ба ҳар як масъала фикру андешаҳои худро ибраз намуданд.

Аз ҷумла қайд карда шуд, ки фаъолияти пурсамари Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ фишанги муҳими густариши ислоҳот чиҳати беҳтаргардонии фазои сармоягузорӣ ба ҳисоб рафта, ба майдони муколамаи озоди давлат ва баҳши хусусӣ табдил ёфтааст.

Зеро Ҳукумати Тоҷикистон рушди баҳши хусусӣ ва сармоягузорию дар стратегияи рушди дарозмуддати худ яке аз афзалиятҳои асосии сиёсати иқтисодӣ муайян карда, ба он пайваста таваччуҳи хосса зоҳир менамояд.

Соли ҷорӣ дар мамлакат як қатор чорабиниҳои муҳими байналмилалӣ дорой аҳамияти сиёсӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ доир гардиданд.

Аз ҷумла моҳи сентябр дар шаҳри Душанбе вохӯрии сарони кишварҳои узви Созмони Ҳамкории Шанхай ва Бизнес-Форуми доираҳои соҳибкорӣ мамлакатҳои узви Созмон, мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорону сармоягузорон ва дар доираи он бори нахуст Форуми иқтисодӣ ва сармоягузорию Душанбе – 2014,

инчунин Форуми сармоягузори Созмони Ҳамкори Исломи барои кишварҳои Осиеи Марказӣ ва дигар чорабиниҳои милливу байналмилалӣ баргузор гардиданд.

Мақсад аз чорабиниҳои мазкур фароҳам овардани шароити мусоид барои соҳибкорону сармоягузoron, таъмини рушд ва тақвияти ҳамкориҳои мутақобилан судманди иқтисодӣ мебошад. Чунки имрӯз мушкилоти бахши хусусӣ ҳамчун мушкилоти иқтисодиёти миллии баҳо дода шуда, пайгирӣ ва бартараф намудани онҳо, яке аз вазифаҳои муҳими Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

Дар марҳилаи кунунии рушди иқтисодии Тоҷикистон бахшҳои давлатию хусусӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ бояд дар татбиқи афзалиятҳои муайянкардаи Ҳукумати мамлакат фаъолона ширкат намоянд.

Дар ин чода саҳми муқоламаи давлат ва бахши хусусӣ дар сатҳи миллии ва минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ бояд назаррас бошад.

Бояд тазаққур дод, ки имрӯз шӯроҳои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар назди раисони Вилояти Мухтори Кӯхистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, водии Рашт, шаҳрҳои Кӯлоб, Истаравшан, Исфара, Панҷакент ва ноҳияи Фархорфаъолият менамоянд ва барои тақвият бахшидани муқоламаи давлат ва бахши хусусӣ дар сатҳи минтақавӣ мусоидат мекунанд.

Зеро шароити мусоиди ҳуқуқӣ барои таъсиси чунин шӯроҳо дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Ҷимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ” фароҳам оварда шудааст.

Мақсади асосии шӯроҳои минтақавӣ фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти соҳибкорӣ ва ҷалби бештари сармоя ба иқтисодиёти шаҳру ноҳияҳо мебошад, ки ҳамзамон ба баланд бардоштани иқтисодиёти минтақа, ғани гардонидани буҷети маҳаллӣ ва ҷумҳуриявӣ ва таҳкими ҳамкориҳои давлат ва бахши хусусӣ мусоидат мекунанд.

Дар доираи тадбири мазкур дар ҷаласаи гузориши Раиси Шӯрои минтақавии вилояти Хатлон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ вобаста ба фаъолияти Шӯро шунда шуд.

Бояд иқрор шуд, ки вазъи имрӯзаи пешбурди фаъолияти соҳибкорӣ ва фазои сармоягузорӣ дар вилоят начандон ҷавобгӯи талабот аст, гарчанде барои ин имкониятҳои васеъ мавҷуданд. Соҳибкорон ханӯз ҳам ба мушкилоти сунъӣ рӯ ба рӯ мешаванд, ки ин аз як тараф ба таври лозимӣ иҷро нагардидани қонунгузорӣ аз ҷониби масъулони мақомоти ҳокимияти давлатӣ бошад, аз тарафи дигар аз сатҳи нокифояи донишҳои ҳуқуқиву иқтисодии соҳибкорон шаҳодат медиҳад.

Масалан, соҳаи асосии иқтисодиёти вилояти Хатлон соҳаи кишоварзӣ буда, маҳсулоти асосии он пахта ва меваю сабзавот ба ҳисоб меравад. Вале ин маҳсулоти кишоварзӣ қариб, ки пурра дар намуди ашёи хом содир карда мешавад.

Ҳамзамон, имкониятҳои соҳибкорон дар соҳаҳои саноат, таъсиси корхонаҳои истеҳсолии хурду миёна, рушди сайёҳӣ низ ба таври зарурӣ истифода намешавад.

Аз ин рӯ, барои таъсиси корхонаҳои хурду миёнаи истеҳсоли дар соҳаҳои саноат ва коркарди маҳсулоти кишоварзӣ, захираву нигохдори он ва истеҳсоли маҳсулоти ниҳой тадбирҳои зарурӣ андешидан мувофиқи мақсад мебошад.

Масъалаи муҳими дигар дар вилоят, чун дигар минтақаҳои ҷумҳурӣ, ин ҷудо намудани қитъаи замин барои сохтмони корхонаҳои истеҳсоли мебошад. Соҳибкорон ҳангоми муроҷиат барои гирифтани қитъаи замин ҷиҳати сохтмони иншооти истеҳсоли вақтҳои зиёд мунтазир мешаванд ва аксари ҳолат ноком мемонанд, ки ин ба таъсиси ҷойҳои нави корӣ ва рушди иқтисодии вилоят таъсири манфӣ мерасонад.

Масъалаи мазкур аз як тараф ба мақомоти маҳалли вобаста бошад, аз ҷониби дигар ба Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ марбут аст, ки баррасии аризаҳо дар ин ниҳод тӯл мекашад.

Дар маҷмуъ, дар вилоят ҷалби сармоя, аз ҷумла сармояи хориҷӣ ва татбиқи лоиҳаҳои сармоягузори давлатӣ низ суфт ба роҳ монда шудааст.

Масъалаи дигаре, ки дар ҷаласа баррасӣ гардид, ҷараёни татбиқи “Барномаи дастгирии ташкилотҳои сохтмонӣ оид ба беҳтар намудани фазаи сармоягузорӣ дар соҳаи сохтмон барои солҳои 2012-2014” буда, вобаста ба он гузориши Раиси Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон шунда шуд.

Бояд гуфт, ки имрӯз дар натиҷаи татбиқи Барномаи қайдгардида, дар соҳаи сохтмон пешравиҳои зиёд ба назар мерасанд, ки тағйирёбии симои пойтахти ҷумҳурӣ -шаҳри Душанбе ва дигар шаҳру ноҳияҳои мамлакат аз он шаҳодат медиҳанд.

Аз ҷумла бо қабули Кодекси шаҳрсозии ҷумҳурӣ як қатор санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ таҳия ва ба тасвиб расиданд, ки ба соддагардонӣ, кам кардани муҳлат ва хароҷоти расмиёти танзими фаъолияти ташкилотҳои сохтмонӣ равона карда шудаанд.

Бо вучуди ин, камбудихо ва мушкилот дар соҳаи сохтмон ҳоло ҳам зиёд буда, дар ин самт идомаи ислоҳот зарур шуморида мешавад.

Яке аз масъалаҳои муҳими соҳаи сохтмон, гирифтани иҷозат барои оғози корҳои сохтмонӣ мебошад. Тибқи таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ яке аз воситаҳои самараноки соддагардонии расмиёти гирифтани иҷозат барои сохтмон, ҷорӣ намудани низоми “Равзанаи ягона” мебошад, ки метавонад муҳлат ва миқдори расмиёти танзимкунандаи фаъолияти ташкилотҳои сохтмониро дар мамлакат ба таври назаррас коҳиш диҳад.

Дар самти мазкур тавре қаблан қайд карда шуд, ислоҳот оғоз ёфтааст ва зарур аст, ки ба он суръат бахшида шавад.

Айни замон дар мамлакат расмиёти гирифтани иҷозат барои корҳои сохтмонӣ мураккаб арзёбӣ гардида, Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи нишондиҳандаи “Гирiftани иҷозат барои сохтмон” тибқи ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ дар зинаҳои поён қарор дорад.

Бинобар ин, чихати харҷи зудтар чорӣ намудани низоми “Равзанаи ягона” барои гирифтани иҷозати сохтмон ва беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Чаҳонӣ чораҳои зарурӣ андешидан лозим мебошад.

Яке аз масъалаҳои асосие, ки дар ҷаласа мавриди баррасӣ қарор дода шуд, натиҷаҳои таҳлил оид ба рушди бозори такрории коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ дар Тоҷикистон буда, вобаста ба мавзӯи мазкур гузоришҳои намоёндагони мақомоти давлатӣ ва бахши хусусӣ шунида шуданд.

Бояд зикр намуд, ки бозори такрории коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ яке аз унсурҳои муҳими бахши молиявии иқтисодиёти мамлакатҳо ба ҳисоб рафта, метавонад барои муҳайё намудани маблағҳои озод ва ба соҳаҳои дигари иқтисодиёт сармоягузори намудани онҳо заминаи воқеӣ гузорад.

Новобаста аз он, ки кулли нишондиҳандаҳои молиявӣ пулии мамлакат чараёни афзоиш доранд, то имрӯз яке аз сабабҳои аслии рушди нокифояи бозори такрории коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ пеш аз ҳама номукамалии қонунгузори соҳа ва сохтори институтсионалии он ба ҳисоб мераванд. Ҳалли масъалаҳои зикргардида, боварии аҳолӣ ва сармоягузори дохилию хориҷро ба низоми бонкию молиявии давлат боз ҳам устувор менамояд.

Тавре таҷрибаи чаҳонӣ нишон медиҳад, давлат дар рушди бозори коғазҳои қиматнок нақши калидӣ дорад. Бозорҳои фондӣ асосан дар заминаи рушди бозори коғазҳои қиматноки давлатӣ, ки аз тарафи Вазорати молия ва Бонки миллии интишор мешаванд, рушд мекунанд. Яке аз роҳҳои асосии устувор намудани рушди бозори коғазҳои қиматнок таъмин намудани интишор ва хариду фурӯши коғазҳои қиматноки давлатӣ бо нархҳои озодаи бозорӣ ва ба муҳлатҳои гуногун мебошад.

Ин амал субъектҳои хоҷагидориро чихати ба бозори кушод баровардани саҳмияҳои худ хавасманд намуда, заминаи воқеии баргузори хариду фурӯши коғазҳои қиматноки онҳоро дар биржаҳои фондӣ ба вуҷуд меорад.

Яке аз омилҳои асосии боздорандаи рушди бозори такрории коғазҳои қиматнок дар шароити ҷумҳурии мо масъалаи фаъолияти бонизоми ҷамъиятҳои саҳомӣ мебошад. Бесабаб нест, ки аксарияти онҳо алҳол шакли ҳуқуқии худро тағйир дода, ба ҷамъиятҳои дорои масъулияти маҳдуд табдил ёфта истодаанд.

Албатта гузариш ба ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд кори манфӣ нест, аммо ин омил боиси дар оянда кам шудани ҳаҷми коғазҳои қиматнок, махсусан саҳмияҳо дар фурӯши биржавӣ мегардад.

Таҷрибаи пешқадами байналмилалӣ дар ин самт, водор месозад, ки ба рушди бозори коғазҳои қиматнок ҳамчун сарчашмаи муҳими ҷамъоварии маблағҳои муваққатан озод ва сармоягузориҳо аҳамияти зарурӣ дода шавад.

Масъалаҳои ҷойдоштаи бозори такрории коғазҳои қиматнок ба монанди номукамалии қонунгузорӣ, сатҳи нокифояи рушди инфрасохтор, мавҷуд набудани иттилоот ва дигар масъалаҳо бояд ҳалли дурусти худро пайдо кунанд.

Зеро ҷумҳурӣ дорои иқтисодии зарурии рушди соҳа мебошад, ки гувоҳи он фаъолияти шумораи зиёди ҷамъиятҳои соҳаҳои дар раванди хусусигардонӣ ташкилшуда ва миқдори назарраси корхонаҳои ватанӣ, ки соҳмияҳои дуруст баҳо дода нашудаанд, ба шумор мераванд.

Аз ин рӯ, тибқи қарори ҷаласаи 12-уми Шӯро аз ҷониби гурӯҳи корӣ таҳлили соҳа гузаронида шуда, дар заминаи он, лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳои Ҳукумати ҷумҳурӣ оид ба рушди бозори такрории коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ таҳия карда шуд.

Оид ба банди ниҳоии рӯзномаи ҷаласаи Президенти кишвар зикр намуданд, ки соҳаи кишоварзӣ аз соҳаҳои муҳими иқтисодии миллӣ буда, яке аз ҳадафҳои стратегии ҳукумати ҷумҳурӣ - таъмини амнияти озуқаворӣ мамлакат ва беҳдошти вазъи иқтисодии мардум, аз сатҳи рушди ин соҳа вобастагии зич дорад.

Солҳои охир дар соҳаи кишоварзӣ мамлакат як қатор ислоҳоти муҳим ва ҷиддӣ доир карда шуданд, ки мақсади асосии онҳо таҷдиди соҳа, таъсиси ҷойҳои нави корӣ, баланд бардоштани рақобатпазирии маҳсулоти кишоварзӣ, ба содирот нигаронидани он ва дар ин замина таъмини амнияти озуқаворӣ мамлакат маҳсуб меёбад.

Ҳукумати ҷумҳурӣ бо мақсади таъмини рушди бемайлони соҳаи кишоварзӣ, аз ҷумла баланд бардоштани фарҳанги истифодабарии заминҳои қорам ва истифодаи самараноку оқилонаи он, бахусус заминҳои обӣ ва дар як сол рӯёндани 3-4 ҳосили зироат, тавачҷуҳ ва афзалияти хосса дода, ҷандин барномаҳои давлатӣ қабул ва амалӣ гардида истодаанд.

Вале тавре аз таҳлили раванди таъмини ҳифзи амнияти озуқаворӣ кишвар бармеояд, тадбирҳои андешидашуда ва ҷараёни татбиқи онҳо ҳанӯз нокифоя мебошанд. Зеро бозори истеъмолӣ мамлакат аз маводи физии воридотӣ ҳанӯз вобастагии калон дорад.

Доир намудани ислоҳоти куллии соҳаи кишоварзӣ кафолат медиҳад, ки амнияти озуқаворӣ мамлакат дар заминаи сиёсати босамари иқтисодӣ ва иштироқи фаъоли бахши хусусӣ дар фаъолияти кишоварзӣ ва тичорати аграрӣ таъмин карда шавад.

Дар қатори масъалаҳои дар ҷаласаи Шӯро баррасигардида, масъалаи тарғибу ташвиқи васеи фазои сармоягузори мамлакат дар арсаи ҷаҳонӣ, тақвияти ҳамкориҳо ва пешниҳоди маълумоти саҳеҳу ҷолиб оид ба неруи иқтисодӣ ва имкониятҳои сармоягузори ҷумҳурӣ ва дар ин замина баланд бардоштани обрӯю нуфузи байналмилалӣ ҷумҳуриро зикр кардан зарур аст, ки ҳалли он барои баланд гардидани симои сармоягузори ҷумҳурӣ аҳамияти муҳим дорад.

Дар ин ҷода аллақай ҳуди расонаҳои бонуфузи ҷаҳонӣ ба Тоҷикистон ташриф оварда, оид ба вазъи иқтисодии ҷумҳурӣ ва имкониятҳои сармоягузори он маълумоти заруриро пахш намуда

истодаанд. Аммо ин барои тарғиби пурраи иқидори иқтисодии ҷумҳурӣ кифоя нест.

Тоҷикистон чун мамлакати эътиқодманди усулу асосҳои ҳамгирии иқтисодӣ омодаи ҳамкориҳои созандаву муассир бо кишварҳои олам дар асоси дуҷониба ва дар доираи созмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла созмонҳои молиявӣ мебошад ва дар муносибатҳои байналмилалӣ сиёсати «дарҳои кушода»-ро пайгирона пеш мебарад.

Имрӯз ҳамкориҳои мо дар сатҳҳои гуногун бо ҳама мамлакатҳои минтақа ва ҷаҳон бомуваффақият идома доранд ва Тоҷикистон омода аст ҷиҳати пешбурди ҳамкориҳои натиҷабахши иқтисодӣ, минбаъд низ сазю талоши бештар намояд.

Дар ин замина, саҳми созмонҳои байналмилалӣ молиявӣ, аз ҷумла Бонки ҷаҳонӣ, Бонки аврупоӣ таҷдид ва рушд, Бонки Осиёи рушд, Бонки исломии рушд, Хазиная байналмилалӣ асър ва дигар ниҳодҳои байналмилалӣ молиявӣ барои маблағгузорӣ ва роҳандозӣ кардани созишномаву лоиҳаҳои сармоягузорию дорои хусусияти минтақавидошта, на танҳо ба манфиатҳои Тоҷикистон, балки ба манофеи кулли кишварҳои минтақа ҷавобгӯ мебошад.

Тайи солҳои охир ҳамкориҳои Ҳукумати мамлакат бо созмонҳои байналмилалӣ молиявӣ ва Шӯрои ҳамоҳангсозии шарикони рушд ҷиҳати ноил гардидан ба Ҳадафҳои Рушди Ҳазорсола, алалхусус дар самти баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии аҳоли, натиҷаҳои назаррас доданд.

Дар ин давра камбизоатӣ дар кишвари мо то 32 фоиз дар соли 2014 коҳиш дода шуд.

Рушди иқтисодии мамлакат дар давоми ин солҳо дар сатҳи 7-9 фоизи солона қарор дошт. Нишондиҳандаҳои макроиқтисодии кишвар дар соли ҷорӣ низ аз он шаҳодат медиҳанд, ки рушди маҷмуи маҳсулоти дохилӣ дар сатҳи зиёда аз 7 фоиз таъмин хоҳад гардид.

Ҳамаи ин итминони моро қавитар месозад, ки дар ҳамкорию созанда бо созмонҳои байналмилалӣ молиявӣ ва ҳамоҳангсозии ташаббусҳо, ба натиҷаҳои беҳтару хубтар дар самти ислоҳоти иқтисодӣ ва ҷалби сармоягузориҳои бештар ноил хоҳем гашт.

Дар асоси нуктаҳои баёнгардида, аз ҷониби Раиси Шӯро, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба мақомот ва масъулини дахлдор ва шарикони рушд дастуру супоришҳо ва тавсияҳои зайл дода шуданд:

1. Котиби масъули Шӯро ва Котиботи Шӯро ҷараёни иҷроии қарорҳои Шӯрои машваратиро таҳти назорат гирифта, ҷиҳати татбиқи пурра ва босамари онҳо чораҳои муассир андешанд.
2. Вазорати молия:
  - дар якҷоягӣ бо Бонки миллӣ барориш ва фурӯши мунтазами коғазҳои қиматноки давлатиро бо нархҳои бозорӣ таъмин намуда, аз натиҷааш ба Ҳукумати ҷумҳурӣ маълумот диҳанд;
  - дар якҷоягӣ бо Бонки миллӣ дар доираи ислоҳоти бахши бозори коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ, масъалаҳои фароҳам

- овардани шароити мусоид барои таъсиси ҷамъиятҳои саҳомӣ ва ҷорӣ намудани усулҳои муосири идоракунии корпоративӣ, ташкили фаъолияти бонизом ва пурмахсули биржаҳои фондӣ дар Тоҷикистон, зина ба зина ба биржаҳои байналмилалӣ баровардани саҳмияҳои ширкатҳои ватанӣ ва дигар ҷанбаҳои муҳими соҳаро ба инобат гиранд;
- дар якҷоягӣ бо Бонки милли дар лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳои Ҳукумати мамлакат оид ба рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ на танҳо ба ҷанбаҳои рушди коғазҳои қиматноки давлатӣ, инчунин ба тавсеаи бозори коғазҳои қиматноки корпоративӣ диққати ҷиддӣ диҳанд.
3. Вазоратҳои молия, адлия ва Бонки милли дар якҷоягӣ бо дигар вазорату идораҳои марбута ҷиҳати муқаммал намудани заминаи меъёрию ҳуқуқии бахши бозори коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ ва сохтори институтсионалии он ҷораҳои заруриро амалӣ намоянд.
  4. Бонки милли лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳои Ҳукумати ҷумҳурӣ оид ба рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондиро бо дарназардошти тақлифу пешниҳодоти дар ҷаласаи имрӯза баёнгардида тақмил дода, бо тартиби муқарраргардида ба баррасии Ҳукумати мамлакат пешниҳод намояд.
  5. Вазоратҳои рушди иқтисод ва савдо, молия, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ва дигар вазорату идораҳои дахлдор якҷо бо мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон ҷиҳати ҷалби бештари сармоягузориҳо ба иқтисодиёти вилоят тадбирҳо андешида, ҳангоми таҳияи лоиҳаҳои давлатии сармоягузорӣ ва татбиқи онҳо, талаботи воқеии минтақа, аз ҷумла дар самти ба гардиши кишоварзӣ баргардонидани заминҳои партов ва бекористода ба инобат гирифта шавад.
  6. Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ, дигар вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон ҷиҳати соддаву осон намудани тартиби ҷудо намудани қитъаи замин барои сохтмони корхонаҳои саноатӣ, ба Ҳукумати мамлакат пешниҳодоти асоснок ва мушаххас манзур намоянд.
  7. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилояти Хатлон:
    - барои беҳтару самаранок намудани фаъолияти Шӯрои вилоятӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, котиботи он ва мунтазам гузаронидани ҷаласаҳои Шӯро ҷораҳои амалӣ андешад;
    - дар ҳамкорӣ бо вазорату идораҳои дахлдор, бахши хусусӣ ва бо ҷалби сармояи дохиливу хориҷӣ барои таъсиси корхонаҳои хурду миёнаи истеҳсоли дар соҳаҳои саноат ва коркарди маҳсулоти кишоварзӣ, захираву нигоҳдории он ва истеҳсоли маҳсулоти ниҳонӣ ба содирот нигаронидашуда тадбирҳои

- зарурӣ андешида, аз натиҷааш ба Ҳукумати ҷумҳурӣ маълумот манзур намояд;
- чиҳати паҳн намудани таҷрибаи ноҳияи Ёвон оид ба таъсиси корхонаҳои саноатӣ ва ҷойҳои корӣ дар дигар ноҳияҳои вилоят бо дарназардошти захираҳои ашёи хоми маҳаллӣ, истифодаи ҳамачонибаи имкониятҳои иқтисодии гузаргоҳи сарҳадии Панҷи Поён, ба роҳ мондани ҳамкориҳои судманд бо МД «Фонди дастгирии соҳибкорӣ» ва дар маҷмӯъ барои фароҳам овардани шароити мусоид ба соҳибкорон ва ба роҳ мондани ҳамкориҳои мунтазам бо онҳо ҷораҳои зарурӣ андешад;
  - барои пайгирӣ намудани самтҳои нави рушди иқтисодии вилоят, аз ҷумла дар соҳаҳои кишоварзӣ, саноат, энергетика ва сайёҳӣ ва дар заминаи он таъсиси ҷойҳои нави корӣ ва баланд намудани некӯахлоқии мардум тадбирҳо андешад.
8. Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ВМКБ, вилоятҳои Хатлону Суғд, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ дар ҳамкорӣ бо бахши хусусӣ шӯроҳои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкориро дар сатҳи раисони шаҳру ноҳияҳо таъсис дода, чиҳати фаъолияти бомароми онҳо ҳамаи шароитҳои заруриро фароҳам оранд.
9. Вазоратҳои кишоварзӣ, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳои дахлдор, бахши хусусӣ ва бо ҷалби шарикони рушд гурӯҳи корӣ таъсис дода, оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ таҳлилҳои ҳамачониба гузаронанд ва натиҷаҳои онро ба ҷаласаҳои ояндаи Шӯро пешниҳод намоянд.
10. Кумитаи меъморӣ ва сохтмон дар якҷоягӣ бо вазорату идораҳои дахлдор ва бо дастгирии шарикони рушд чиҳати ҳарчӣ зудтар ҷорӣ намудани низоми «Равзанаи ягона»-и гирифтани иҷозат барои сохтмон ва беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Тоҷикистон дар ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ ҷораҳои зарурӣ андешида, аз натиҷааш ба Шӯрои машваратӣ маълумот пешниҳод намояд.
11. Вазоратҳои корҳои хориҷӣ, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, Палатаи савдо ва саноат, сафоратҳо ва намояндагиҳои Тоҷикистон дар хориҷи кишвар чиҳати муаррифии васеи имкониятҳои сармоягузори мамлакат тариқи васоити ахбори оммаи дохиливу хориҷӣ ва ташкили ҷорабиниҳои гуногуни таблиғотӣ тадбирҳои мунтазам андешанд.
12. Ба шарикони рушд тавсия дода мешавад, ки:
- дар ҷараёни татбиқи қарорҳои Шӯро фаъолона ширкат намуда, барои баланд бардоштани самаранокии лоиҳаҳои тавассути шарикони рушд амалишаванда, аз ҷумла самаранокии иқтисодӣ ва молиявӣ онҳо тадбирҳои зарурӣ андешанд;

- барои тақвият бахшидани фаъолият ҷиҳати ба ҳадафҳои иқтисодии Тоҷикистон мувофиқ намудани лоиҳаҳои шарикони рушд ва ҳангоми амалисозии лоиҳаҳо дар мадди аввал гузоштани афзалиятҳои миллии ҷумҳурӣ чораҳои амалӣ андешанд;
- дар таҳкими сохтори институтсионалии бозори тақрири коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ тибқи таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ бо мақсади бароҳмонии фаъолияти босамари биржаҳои фондӣ, мубодилаи донишҳо, таҷриба ва иттилоот, дастгирии чорабиниҳои тарғиботӣ, инчунин бозомӯзии мутахассисони соҳавӣ мусоидат намоянд;
- ҷиҳати муаррифии васеи имкониятҳои сармоягузори мамлакат тариқи васоити ахбори оммаи дохиливу хориҷӣ ва ташкили чорабиниҳои гуногун кӯмак намоянд.

Ҳамчунин, Протоколи ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ (санаи баргузори ҷаласа 17 ноябри соли 2014) аз 28 ноябри соли 2014 аз тарафи Раиси Шӯро ба имзо расонида шуд.

2. ДАСТОВАРДҲОИ ШҶРОИ МАШВАРАТӢ ДАР СОЛИ 2014

Қайд кардан бамаврид аст, ки дар соли 2014 дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратӣ як қатор қарорҳои муҳим ҷиҳати рушди фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ қабул гардиданд, ки татбиқи босамари онҳо, бешубҳа, барои тақвият бахшидани раванди ислоҳоти иқтисодӣ дар ин самт мусоидат намуда истодаанд.

Шӯрои машваратӣ дар давраи ҳисоботӣ ба дастовардҳои назаррас ноил шуд, ки онҳо дар алоҳидагӣ ба таври муфассал шарҳ дода мешаванд.

2.1. Таҳия ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои мамлакат дар ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ

Дар самти мазкур аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ якҷо бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ва бо ҷалби бахши хусусӣ лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ таҳия гардид. Лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои ҷумҳурӣ дар Ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ бо вазорату идораҳои дахлдор мувофиқа шуда, бо қарори Ҳукумати ҷумҳурӣ аз 3 майи соли 2014 таҳти №300 тасдиқ гардид, ки татбиқи самараноки он ба боз ҳам беҳтар шудани фазои сармоягузорӣ ва шароити пешбурди соҳибкорӣ дар мамлакат тақдирӣ ҳоҳанд бахшид.

Нақшаи чорабиниҳои мазкур як қатор чорабиниҳоро дар самти соддагардонии тамоми расмиёти пешбурди соҳибкорӣ, аз ҷумла бақайдгирии субъектҳои соҳибкорӣ, гирифтани иҷозат барои оғози корҳои сохтмонӣ, пайвастишавӣ ба шабакаи таъминоти қувваи барқ, бақайдгирии моликият, дастрасӣ ба қарз, андозбандӣ, тичорати байналмилалӣ, таъмини иҷроиши қарордод ва ҳалли масъалаи пардохтпазирии субъектҳои соҳибкорӣ дар бар мегирад.

Дар ин радиф аз санаи 27-уми май то 4-уми июни соли ҷорӣ бо мақсади омӯзиши ислоҳот ва дастовардҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар мамлакат, ҳайати ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ иборат аз коршиносони байналмилалӣ «Пешбурди соҳибкорӣ», ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ташриф оварданд.

Ҳайати мутахассисони Бонки Ҷаҳонӣ якҷо бо кормандони Котиботи Шӯрои машваратӣ ва Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо намоёндагони якҷанд вазоратҳо ва сохторҳои марбута, аз ҷумла Вазорати рушди иқтисод ва

савдо, Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ, Кумитаи сохтмон ва меъморӣ, Кумитаи андоз, Агентии Тоҷикистандарт, Хадамоти гумрук ва Бонки миллии Тоҷикистон гуфтушунидҳо баргузор намуданд.

Аз ҷумла ислоҳоти вобаста ба ташкил ва татбиқи пурраи низоми «Равзанаи ягона» барои бақайдгирии субъектҳои соҳибкорӣ дар назди Кумитаи андоз, «Равзанаи ягона» барои пайвастишавӣ ба шабакаҳои муҳандисӣ дар назди Кумитаи сохтмон ва меъморӣ, таъсиси КВД «Бақайдгирии молу мулки ғайриманкул» дар назди Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ дар заминаи муттаҳидсозии КВД «Марказ-Замин» ва КВД «Ҳоҷагии манзилию коммуналӣ» бо ҷорӣ намудани низоми «Равзанаи ягона» барои бақайдгирии давлатии молу мулки ғайриманкул, таҳия ва қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни ҚТ «Дар бораи гарави амволи манкул» дар доираи фаъолияти гурӯҳи корӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар назди Бонки миллии, ислоҳоти татбиқшуда дар самти кам кардани шумораи андозҳо ва соддагардонии маъмурикунонии андоз, низоми «Равзанаи ягона» барои барасмиятдарории амалиёти содиротию воридотӣ ва транзитӣ дар назди Хадамоти гумрук ҳамчун ислоҳоти назаррас арзёбӣ гардиданд.

Бояд қайд кард, ки ҳайати мутахассисони Бонки Ҷаҳонӣ ва гурӯҳи ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ ба ислоҳот ва дастовардҳои мамлакат дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ, инчунин фаъолияти сохторҳои давлатӣ дар раванди амалигардонии ислоҳоти мазкур баҳои баланд доданд.

Ҳамзамон, дар натиҷаи конфронсҳои видеоӣ байни кормандони Котиботи Шӯрои машваратӣ бо коршиносони ҳайати ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ» масъалаи арзёбии натиҷаҳои ислоҳот дар ин самт баррасӣ гардида, қарор карда шуд, ки рӯйхати респондентҳои ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ» аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон таҷдиди назар карда мешавад.

Бояд қайд намуд, ки дар натиҷаи ҳамкории самаранок бо ҳайати мутахассисони Бонки Ҷаҳонӣ ва гурӯҳи ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ»-и Бонки Ҷаҳонӣ ва татбиқи ислоҳоти бомаром дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ ва ба роҳ мондани ҳамкории самаранок бо мутахассисони Бонки Ҷаҳонӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи «Пешбурди соҳибкорӣ» барои соли 2015 бори сеюм ҳамчун мамлакати беҳтарини ислоҳотгари ҷаҳон эътироф гардид. Дар Мизи мудаввар оид ба муаррифии натиҷаҳои ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 18 декабри соли ҷорӣ дар Кохи Ваҳдат баргузор гардид, ҳамчун нишони эътирофи ислоҳоти назаррас оид ба беҳтар намудани шароити пешбурди соҳибкорӣ, Ҷумҳурии Тоҷикистон байни 189 кишвари ҷаҳон бо Шаҳодатномаи беҳтарин мамлакати ислоҳотгар аз ҷониби Бонки Ҷаҳонӣ сазовор гардонид шуд. Ин ҷоиза эътимоди сармоягузори хориҷиро барои сармоягузорӣ ба иқтисодиёти мамлакат боз ҳам қавитар месозад.

2.2. Таҳия ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ

Самти дигари ислоҳот дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ислоҳот дар бахши сайёҳӣ мебошад. Тибқи супориши Раиси Шӯрои машваратӣ, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Чаноби Олӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар чаласаи 10-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ба Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дастур дода шуд, ки “якҷо бо Котиботи Шӯрои машваратӣ, намояндагони вазорату идораҳои дахлдор, бахши хусусӣ ва шарикони рушд бо ҷалби коршиносони соҳа оид ба масъалаҳои беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлил гузаронида, натиҷаҳои он ба ҷаласаҳои ояндаи Шӯрои машваратӣ пешниҳод карда шавад”.

Бо мақсади иҷрои супориши мазкур, гурӯҳи кории байниидоравӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ таъсис дода шуда, фаъолияти пурсамар намуд. Дар натиҷаи омӯзиш, таҳлили вазъи кунунӣ ва мушкилоти соҳа Модели рушди бахши сайёҳӣ дар Тоҷикистон бо тавсияҳои мушаххас ҷиҳати бартараф кардани камбудии бахши сайёҳӣ ва дар асоси он лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардид.

Модели номбурда аз се ҷанбаи асосӣ - маркетинг, дастрасӣ ва таҳияи маҳсулот иборат аст, ки онҳо дар навбати худ ба 10 қисми асосӣ, яъне тадқиқоти бозор, тарғибот ва фурӯши маҳсулоти сайёҳӣ, нигоҳдории тамос бо сайёҳон, нақлиёт ва сарҳадот, равондид, иҷозатномадиҳӣ ва иҷозатҳо барои сайёҳон ва ширкатҳои сайёҳӣ, сабади маҳсулоти сайёҳӣ, сифати он, омӯзиш ва оморӯ иттилооти соҳа тақсим мешаванд. Дар маҷмуъ модели номбурда 49 тавсияро оид ба рушди бахши сайёҳӣ дар Тоҷикистон фаро гирифт.

Баъд аз муаррифии натиҷаҳои фаъолияти гурӯҳи кории байниидоравӣ дар чаласаи 12-уми Шӯрои машваратӣ лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ тибқи супориши Раиси Шӯрои машваратӣ, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Чаноби Олӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо вазорату идораҳои марбута мувофиқа гардида, ба баррасии Ҳукумати ҷумҳурӣ пешниҳод карда шуд.

Қобили зикр аст, ки Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши

сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2014, таҳти №301 тасдиқ гардид.

Тибқи пешгӯии коршиносон, интизор меравад, ки татбиқи пурраи Нақшаи чорабиниҳои тасдиқгардидаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ саҳми мустақими ин бахшро дар Маҷмуи Маҳсулоти Дохилии кишвар то соли 2020 то ба 5 фоиз ва саҳми ғайримустақими онро барои рушди соҳаҳои дигари иқтисодиёт то 15 фоиз мерасонад.

2.3. Ташкил ва гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron дар таърихи 14 октябри соли 2014

Бо мақсади иҷрои супориши Президенти мамлакат, Раиси Шӯро мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратӣ, аз ҷониби Котиботи Шӯро якҷо бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ қорҳои назаррас анҷом дода шуданд.

Ҷиҳати дар сатҳи баланд ташкил ва гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron лоиҳаи ҳайати Кумитаи тадорукот оид ба ташкил ва гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузорони ватанию хориҷӣ таҳия гардида, 14 июли соли 2014 аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шуд.

Кумитаи тадорукот таҳти сарвари Муовини якуми Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ва Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ҷиҳати баргузор намудани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузорони ватанию хориҷӣ дар сатҳи баланд як қатор қорҳои муҳимро ба анҷом расонид.

Аз ҷумла, лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳо оид ба ташкил ва гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорону сармоягузoron, лоиҳаи Консепсияи гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузорони ватанию хориҷӣ ва Форуми иқтисодӣ ва сармоягузории “Душанбе-2014” таҳти унвони «Соҳибкорӣ - муҳаррики иқтисодиёт», маводҳои тарғиботию ташвиқотӣ вобаста ба чорабиниҳои қайдгардида таҳия ва тавассути васоити ахбори омма таблиғ карда шуданд.

Ҷиҳати омодагӣ ба мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ вазъи рушди соҳибкорӣ дар мамлакат таҳлил карда шуд.

Ҳамзамон, вобаста ба мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорону сармоягузoron, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ якҷо бо вазорату идораҳои дахлдор бо соҳибкорону сармоягузoron дар вилоятҳо ва минтақаҳои ҷумҳурӣ, аз

чумла вилоятҳои Хатлон, Суғд, водии Рашт, ноҳияҳои тобеи марказ вохӯриҳо доир намуда, фикру андешаҳои онҳо дастрас карда шуд.

14 октябри соли 2014 дар Маҷмааи давлатии Кохи Борбади шаҳри Душанбе мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо соҳибкорон ва сармоягузoron доир гардид, ки дар он зиёда аз 2 ҳазор соҳибкорон ва сармоягузoronи ватанию бурунмарзӣ, намояндагони созмонҳои байналмилалӣ, ассотсиатсияҳои соҳибкорӣ, бонкҳои ҷумҳурӣ, ҷамъиятҳои хочагидор, олимону коршиносони варзида, роҳбарони вазорату идораҳои давлатӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ иштирок намуданд.

Дар мулоқот аз ҷониби Сарвари давлат таҳлили муфассали фазои сармоягузориву соҳибкорӣ пешниҳод гардид. Зимни суҳбати худ Президенти мамлакат таваҷҷуҳи ҳозиринро ба ҳадафҳои ташкили мулоқоти мазкур, аз ҷумла тақвият бахшидан ба ислоҳот ҷиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахшҳои саноати миллӣ, навсозии техникиву технологияи корхонаҳои саноатӣ, коркарди пурраи ашёи хоми маҳаллӣ, истеҳсоли маҳсулоти тайёри рақобатпазири ҷавобгӯи стандартҳои байналмилалӣ, рушди имкониятҳои содиротии мамлакат, мусоидат намудан ба ҷалби бештари сармоягузориҳо, дарёфти сарчашмаҳои афзалиятноки маблағгузориҳои дарозмуддати сармоягузорӣ, инчунин мубодилаи иттилоот, робита ва таҷрибаи пешқадами байналмилалӣ ҷиҳати тавсеаи ҳамкориҳои соҳибкорон ва сармоягузoronи ватанию хориҷӣ, муайян намудани самтҳо ва роҳҳои асосии васеъ намудани ҳуқуқ ва имкониятҳои соҳибкорону сармоягузoronи ватанию хориҷӣ бо мақсади дастгирии соҳибкории истеҳсолӣ ва рушди саноат дар самти коркарди ашёи хоми ватанӣ ҷалб карда, тадриҷан татбиқ намудани ҳадафҳои мазкурро аз ҷумлаи масъалаҳои муҳим арзёбӣ намуданд. Президенти ҷумҳурӣ роҷеъ ба натиҷаҳои ислоҳоти татбиқшуда, беҳтар гардидани нишондиҳандаҳои макроиктисодӣ, таъмини рушди устувори иқтисодӣ ва нақши муассири бахши хусусӣ дар ин раванд, ободонӣ, баланд бардоштани сатҳи некӯаҳволии мардуми кишвар иброи назар намуда, алоқамандӣ ва таваҷҷуҳи хоссаи худро ба таҳким бахшидани муқоламаи давлат ва бахши хусусӣ таъкид намуданд.

Ҳамзамон, Президенти мамлакат барои саъю талошварзиҳои соҳибкорону аҳли тичорат ҷиҳати устувор намудани асосҳои иқтисодии истиқлолияти давлат, бунёди корхонаву муҳайё намудани ҷойҳои корӣ, коҳиш додани сатҳи камбизоатӣ дар ҷумҳурӣ, дастгирии эҳтиҷмандону ниёзмандон, ободу зебо гардонидани диёри барои ҳар фарди бонангу номуси миллат муқаддас миннатдорӣ баён намуда, изҳори итминон карданд, ки тоҷирону соҳибкорон бо дарки масъулият ва номусу шарафи ватандорӣ дар рушду пешрафт ва баланд бардоштани сатҳи некӯаҳволии мардуми ҷумҳурӣ саҳми босазо хоҳанд гузошт.

Баъди анҷоми суҳбат Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон ба суолу дархостҳои сершумори соҳибкорон ва сармоягузoronи ватанию бурунмарзӣ посухҳои қаноатманд доданд.

Дар суханронии худ соҳибкорон аз роҳбарияти ҳукумати давлат дар самти дастгирии фаъолияти соҳибкорӣ изҳори сипос намуда, ҳамзамон чиҳати вусъат бахшидани раванди ислоҳоти иқтисодӣ ва рушди фаъолияти соҳибкорӣ дар ҷумҳурӣ андешаҳои худро баён намуданд.

Аз натиҷаи мулоқоти Президенти мамлакат бо соҳибкорону сармоягузoron, Нақшаи чорабиниҳои он аз 31 октябри соли 2014 тасдиқ карда шуд, ки аз тарафи вазорату идораҳои ҷумҳурӣ мавриди татбиқ қарор дода мешавад.

2.4.Ташкил ва гузаронидани Форуми иқтисодию сармоягузории Душанбе-2014 таҳти шиори “Соҳибкорӣ –муҳаррики иқтисодиёт” дар таърихи 15 октябри соли 2014

Дар доираи мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron рӯзи 15-уми октябри соли ҷорӣ дар бинои Китобхонаи милли Тоҷикистон бо иштироки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Форуми иқтисодӣ ва сармоягузории “Душанбе-2014” таҳти унвони «Соҳибкорӣ –муҳаррики иқтисодиёт» баргузор гардид.

Ҳадафи асосӣ аз баргузории ин Форум, ҷалби бештари сармоягузориҳо ба иқтисодиёти миллий, инчунин ба роҳ мондани ҳамкорӣ ва шарикӣ дар байни соҳибкорон ва сармоягузoronи ватанию хориҷӣ дар соҳаҳои энергетика, саноат, инфрасохтор, фаъолияти бонкӣ, молия, кишоварзӣ ва сайёҳӣ, ки ба навсозии техникаву технологияи корхонаҳои саноатӣ, коркарди пурраи ашёи хоми маҳалӣ, истехсоли маҳсулоти тайёри рақобатпазиру ҷавобгӯи стандартҳои байналмилалӣ ва рушди имкониятҳои содиротии мамлакат равона карда шудааст, ба ҳисоб рафта, дар он беш аз 500 нафар соҳибкорону сармоягузoronи ватанию бурунмарзӣ, намояндагони як қатор ташкилотҳои бонуфузи байналмилалӣ, аз қабили Созмони Милали Муттаҳид, Бонки Ҷаҳонӣ, Корпоратсияи Байналмилалии Молиявӣ, Бонки Исломии Рушд, Бонки Осиёи Рушд, намояндагони дипломатии кишварҳои дунё, олимону коршиносони варзида, корхонаҳо ва ҷамъиятҳои хоҷагидори пуриқтидор, роҳбарони як қатор мақомотҳои давлатӣ иштирок намуданд.

Дар Форум Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иштирок ва суҳанронӣ намуда, баргузории Форумро, ки намояндагони Ҳукумати мамлакат, ташкилотҳои байналмилалӣ, доираҳои коршиносон, сармоягузoronу соҳибкоронро аз мамолики ҷаҳон ва аҳли тижорату соҳибкорони ватаниро ба ҳам гирд овард, дар ҳаёти сиёсӣ ва иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯйдоди ниҳоят муҳим арзёбӣ карданд.

Дар маросими ифтитоҳи чорабинӣ инчунин Масару Хонма - Директори минтақавии Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд оид ба кишварҳои Осиёи Марказӣ, Си Си Ю - Намояндаи доимии Бонки Осиёи Рушд дар Тоҷикистон, ҷаноби Фредерик Лоб - Директори кулли

ширкати «Шиевер Тоҷикистон», Павел Лавров - директори кулли Чамбияти саҳомии кушодаи “НБО Сангӯда-1” ва Чен Ин Сян – роҳбари ширкати саноати кӯҳии Тоҷикистону Хитой суханронӣ намуданд.

Сипас кори форум дар баҳши пленарии “Тоҷикистон-стратегияи рушди соҳибкорӣ, сармоягузорӣ ва тичорат” бо суханронии Муовини якуми Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон Давлаталӣ Саид идома дода шуд.

Ҳамчунин, кори форум дар 5 баҳши алоҳида ба роҳ монда шуда, дар ин баҳшҳо иштирокчиёни форум вобаста ба мавзӯҳои умумии «Рушди низоми устувори молиявӣ», “Сармоягузориҳо ба баҳши энергетика”, “Рушди соҳаҳои саноат ва хизматрасонӣ тавассути соҳибкорӣ”, «Сармоягузориҳо ба коммуникатсияҳои нақлиётӣ», «Имкониятҳо ва бартариятҳои рақобатии соҳаи агробизнес» маъруза ва баромадҳои хурро пешниҳод намуданд.

Форум таҳти роҳбарии умумии Муовини якуми Сарвазири Ҷумҳурии Тоҷикистон Давлаталӣ Саид баргузор карда шуда, дар раванди он чор ёддошти тафохум ба имзо расонида шуданд ва дар анҷоми форум натиҷаҳои қор ҷамъбаст гардида, изҳороти Форум қабул карда шуд, аз ҷумла:

- Ёддошти тафохум байни Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Пажӯҳишгоҳи метаноли Сингапур оид ба ҳамкорӣ ва шарикӣ.
- Ёддошти ҳамкорӣ байни Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ассотсиатсияи ҷамбиятҳои тиббӣ оид ба сифати Федератсияи Россия вобаста ба рушди системаи таҳсилоти тиббӣ тибқи механизми шарикии давлат ва баҳши хусусӣ.
- Ёддошти тафохум байни Корхонаи воҳиди давлатии Корхонаи Алюминии Тоҷик ва Ширкати Глинкор Интернешнл Швейтсария дар бораи ба роҳ мондани ҳамкориҳо.
- Ёддошти тафохум байни Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дафтари Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо (САҲА) оид ба ташкили бизнес – инкубаторҳо.

2.5. Рушди муқоламаи давлат ва баҳши хусусӣ дар сатҳи миллӣ ва минтақавӣ

Ҷиҳати рушди муқоламаи байни давлат ва баҳши хусусӣ дар сатҳи минтақавӣ дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ шӯроҳои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар назди раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, водии Рашт, ноҳияи Фархор, шаҳрҳои Кӯлоб, Истаравшан, Исфара ва Панҷакент фаъолият менамоянд.

Дар соли ҳисоботӣ шӯроҳои минтақавӣ дар самти фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти соҳибкорӣ ва ҷалби бештари сармоя ба иқтисодиёти шаҳру ноҳияҳо ислохотро пайгирӣ карда, натиҷаҳои онро дар маҳалҳо арзёбӣ намуданд.

Дар ин радиф, фаъолияти шӯроҳои минтақавӣ дар заминаи таҷрибаи самараноки Шӯрои миллӣ ба роҳ монда шуда, масъалаҳое, ки дар доираи салоҳияти шӯроҳои минтақавӣ баррасӣ карда намешаванд, барои баррасӣ ба Шӯрои миллӣ пешниҳод карда мешаванд.

▪ Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон

6 августи соли 2014 Ҷаласаи VI Шӯрои машваратии назди Раиси ВМКБ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ баргузор гардид, ки дар он масъалаҳои зерин мавриди баррасӣ гирифтанд:

- Гузориш оид ба рафти иҷрои нақшаи чорабиниҳои ҷаласаи 5-уми Шӯро (Рушди туризм);
- Таҳлили вазъ, ҳулоса ва пешниҳодҳо оид ба рушди савдои миёнмарзӣ дар ВМКБ;
- Омодагӣ ба форуми «Помиринвест 2014»;
- Пешниҳод ва муҳокимаи таклифҳо оид ба масъалаи рӯзномаи ҷаласаи навбатии Шӯро.

Дар хотимаи ҷаласа аз ҷониби Раисикунандаи ҷаласаи Шӯрои машваратӣ, муовини Раиси вилоят, муҳтарам Исроров Исрор бо назардошти муҳокимаи масъалаҳои рӯзномаи ҷаласа ба намояндагони масъули мақомоти давлатӣ, супоришу тавсияҳои дахлдор дода шуд.

▪ Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар вилояти Хатлон

Дар таърихи 18 июли соли 2014 ҷаласаи панҷуми Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар назди Раиси вилояти Хатлон баргузор гардид. Дар ҷаласа масъалаҳои мазкур мавриди баррасӣ қарор гирифтанд:

- Гузориш оид ба иҷрои қарорҳои ҷаласаи чорум ва фаъолияти кории котиботи Шӯрои машваратӣ;
- Баррасии тавсия ва пешниҳодоти гурӯҳҳои корӣ оид ба андоз ва ҳисоботдиҳии оморӣ дар мавзӯи “Раванди дар амал татбиқ шудани Кодекси андоз дар таҳрири нав”;
- Муҳокимаи пешниҳоду дархости соҳибкорон барои омӯзиш ва баррасӣ дар ҷаласаи шашуми Шӯрои машваратӣ;
- Тасдиқи нақшаи фаъолияти Шӯрои машваратӣ барои нимсолаи дуҷуми соли 2014.

Дар доираи чаласаи панҷуми Шӯрои машваратии назди Раиси вилояти Хатлон, чиҳати иҷрои протоколи чаласаи 13-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва дархосту муроҷиати иттиҳодияҳои соҳибкорони вилояти Хатлон, қарор қабул карда шуд, ки нимаи дуҷуми соли 2014, дар самти дастгирии истеҳсолкунандагони маҳсулоти миллӣ фаъолиятро ба роҳ монанд. Дар ин замина дар ҳамкорӣ бо мақомотҳои дахлдор ва дастгирии шарикони рушд се гурӯҳи корӣ вобаста ба масъалаҳои маъмурикунонии андоз ва ҳисоботсупорӣ дар фаъолияти соҳибкории истеҳсолӣ, танзим ва истифодаи замин аз ҷониби истеҳсолкунандагони маҳсулоти миллӣ, дастрасӣ ба манбаъҳои молиявӣ барои соҳибкории истеҳсолӣ, таъсис дода шуд. Пешниҳодоти гурӯҳҳои корӣ оид ба бартараф намудани мушкилот дар чаласаи навбатии Шӯрои машваратӣ мавриди баррасӣ ва қабули тавсияҳо ба сохторҳои дахлдор сурат мегирад.

Инчунин аз рӯи натиҷаи фаъолияти гурӯҳҳои кории Шӯро ва тавсияҳои қабулгардидаи Шӯрои минтақавии вилояти Хатлон, дар чаласаи навбатии Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, гузориши Раиси Шӯрои минтақавии вилояти Хатлон ба нақша гирифта шудааст.

Санаи 26 декабри соли 2014 чаласаи шашуми Шӯрои машваратии назди Раиси вилояти Хатлон оид ба беҳтар намудани фазои соҳибкорӣ ва сармоягузорӣ баргузор гардид, ки дар он масъалаҳои зерин мавриди баррасӣ қарор гирифтанд:

1. Гузориши Роҳбари Котиботи Шӯрои машваратӣ оид ба рафти иҷрои қарорҳои чаласаҳои Шӯро ва масъалаҳои ҷорӣ (муҳокимаи фаъолияти Котиботи Шӯро).
2. Ҳисоботи сардори Раёсати сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии вилояти Хатлон Мусоев С.А. оид ба «Концепсияи рушди соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи то соли 2015».
3. Баррасӣ ва тасдиқ намудани нақшаи кории Шӯрои машваратӣ барои нимсолаи якуми соли 2015.
4. Баррасӣ ва тасдиқ намудани рӯзномаи чаласаи ҳафтуми Шӯрои машваратӣ.

Дар хотимаи чаласа аз ҷониби Раисикунандаи чаласаи Шӯрои машваратӣ, муовини Раиси вилоят, Р. Раҷабов бо назардошти муҳокимаи масъалаҳои рӯзномаи чаласа ба намояндагони масъули мақомоти давлатӣ супоришу тавсияҳои дахлдор дода шуд.

**▪ Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои
сармоягузорӣ
ва соҳибкорӣ дар вилояти Суғд**

Дар таърихи 19 апрели 2014 чаласаи V Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар назди Раиси Вилояти Суғд баргузор гардид. Дар чаласа мавзӯи “Таҳлили вазъ, ҳулоса ва

пешниҳодҳо оид ба татбиқи амалии Кодекси нави андоз дар вилояти Суғд” баррасӣ шуда, нисбат ба он пешниҳодҳои зерин манзур гардид.

- Мутобикати санадҳои меъёрии аз ҷониби мақомоти андоз қабулшавандаро ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ» таҳлил намуда, ҷиҳати бартараф намудани ихтилофҳо ва ба ҳам мувофиқ кардани онҳо тибқи тартиботи муқарраргардида ба Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод омода карда шавад.
- Ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба содда намудани шакли ҳисоботи андоз ва чораандешӣ намудан нисбат ба амалҳои кормандони нозироти андоз, ки берун аз доираи муқаррароти Кодекси андоз дар вақти қабули ҳисобот рӯи кор меояд, пешниҳодот таҳия ва манзур карда шавад.
- Масъалаи мукамалнамоии асосҳои сатҳи хавфнокӣ ва дар асоси онҳо ба роҳ мондани санҷишҳои андозӣ таҳлил карда шавад ва барои ба Кодекси андоз ворид намудани тағйироти зарурӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод манзур гардад.
- Лоихаи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси андоз бо асосноксозии иқтисодию ҳуқуқӣ таҳия ва тибқи тартиби муқаррарнамуда ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.
- Масъалаи мутобикгардонии қонунҳои зикршуда мавриди омӯзиш қарор дода шуда, ҷиҳати бартараф намудани муҳолифати ҷойдошта мутобикӣ тартиботи муқарраргардида ба Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод омода карда шавад.
- Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи донишҳои соҳибкорон ва кормандони нозироти андоз ҷиҳати баргузор намудани семинар - тренингҳои иттилотӣ тадбирҳо андешида шавад.
- Ҷиҳати татбиқи барасмиятдарории хариду фурӯши нақлиёт ба таври нотариалӣ ва ба бучет ворид намудани маблағҳои аз ҳисоби он ба дастамада тадбирҳо андешида шавад.
- Тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 ноябри соли 2007 таҳти №546 барои истифодаи ҷангал ситонидани тамоми пардохтҳо чораҷӯӣ карда шавад.
- Оид ба ҷорӣ намудани андоз барои моликияти бо арзиши зиёда аз 1 млн. сомонӣ бо меъёри 0,5% пешниҳод омода ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур карда шавад.
- Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар қисми андоз аз арзиши иловашуда хангоми воридоти нуриҳои минералӣ, захрхимикатҳо ва тухмиҳои

хушсифат) омода ва ба сохторҳои дахлдор таклиф пешниҳод карда шавад.

- Оид ба барҳам додан ва бо андоз аз арзиши иловашуда иваз кардани андози фурӯш омода ва ба сохторҳои дахлдор пешниҳод манзур карда шавад.

Дар хотимаи чаласа дар асоси пешниҳодҳои мазкур нақшаи чорабиниҳо қабул карда шуда, барои татбиқи он ба намояндагони масъули мақомоти давлатӣ супоришу тавсияҳои дахлдор дода шуд.

▪ Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар шаҳри Кӯлоб

1 октябри соли 2014 чаласаи навбатии Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар шаҳри Кӯлоб гузаронида шуд, ки дар он масъалаҳои зерини фазои сармоягузорӣ ва рушди соҳибкорӣ баррасӣ гардиданд:

- Маълумот оид ба фаъолияти Шӯрои машваратӣ дар соли равон (Гузориши мухтасари мудирӣ шӯъбаи иқтисод ва савдои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳр Хӯҷамкулов Абдураззоқ);
- Муаррифии барномаи бозомӯзии 3 ҳазор кишоварзон, аз ҷумла 1500 нафар занон дар доираи шартномаи байни мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳр ва Ташкилоти ҷамъиятии “Нексигол Мушовир” (Муаррифӣ аз ҷониби роҳбари Ташкилоти ҷамъиятии “Нексигол Мушовир” Сулейманова Маҳинахон);
- Таклифу пешниҳоди аъзои Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар гардонидани фаъолияти Шӯрои машваратии назди Раиси шаҳри Кӯлоб оид ба беҳтар намудани фазои соҳибкорӣ ва сармоягузорӣ (Пешниҳоди таклифу дархостҳои аъзои Шӯрои машваратӣ);
- Масъалаи ташкилӣ, интиҳоби аъзои нави Шӯрои машваратӣ.

Дар анҷоми чаласа вобаста ба масъалаҳои баррасишуда ба мақомоти дахлдори ҳокимияти маҳалӣ, шарикони рушд ва бахши хусусӣ тавсияву супоришҳои зарурӣ дода шуданд.

▪ Шӯрои машваратӣ оид ба рушди иқтисодии шаҳри Исфара

Давоми соли 2014 дар доираи рисолати худ Шӯрои машваратии назди Раиси шаҳри Исфара оид ба рушди иқтисодӣ корҳои муайянеро ба иҷро расонид.

Дар семоҳаи аввали соли 2014 силсилаи вохӯриҳои аъзои Шӯрои машваратӣ бо сарвари муовини Раиси шаҳри Исфара оид ба иқтисодиёт, муовини раиси Шӯрои машваратии назди раиси шаҳр оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ якҷоя бо роҳбарони сохтору мақомотҳои дахлдори соҳа (шӯъбаи иқтисод ва савдо, бахши сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, шӯъбаи меъморӣ ва шаҳрсозӣ, АДСИН, Тоҷикстандарт, кумитаи заминсозӣ, СЭС, бахши ҳифзи муҳити

зист, нозироти андоз, идораи сӯхторнишонӣ) бо соҳибкорони деҳоти Навгилем, Кӯлканд, Чилгазӣ, Лаккон, Шаҳрак ва Сурх баргузор гардид.

Ҳадаф аз ташкил ва гузаронидани ин вохӯриҳо, ки таҳти шиори «Гуфтугӯи рӯ ба рӯ» сурат гирифт, мусоидат ҷиҳати беҳтар намудани раванди ҳамкорӣ дар самти шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ, беҳбуди фазои соҳибкорӣ, дуруст ва босамар ворид намудани сармоя, ҷалби бевоситаи бахши хусусӣ дар бартарафсозии мушкilotҳои мавҷудаи шаҳр ва дар ин замина, муҳайё намудани шароити мусоид барои истифодаи самараноки иқтидорҳои мавҷуда буданд.

Дар заминаи Шӯрои машвартӣ бо мақсади интишори маълумот ва иттилоотҳои зарурӣ оид ба фаъолияти соҳибкорӣ “Махзани ягонаи иттилоотӣ” таъсис ва ба ихтиёри тамоми соҳибкорон ва корхонаву шахсони ҳавасманд вогузор карда шудааст. Дар махзани мазкур, тамоми қонуну санад ва меъёрҳои амалкунандаи соҳибкорӣ, маълумот оид ба лоиҳаҳои инвеститсионӣ ва ташкилотҳои ҳамкор ҷой дода шудааст, ки ҳамагон метавонанд аз онҳо озодона истифода баранд. Дар махзани Шӯро маълумотҳо оид ба корхонаву соҳибкорони гуногуни хориҷиву бурунмарзӣ қарор дорад, ки барои ҳамкорӣ ва пешбурди фаъолияти муштарак ба соҳибкорони ватанӣ мусоидат намуда метавонанд.

27 октябри соли 2014 дар тарабхонаи «Сомон» мизи мудавар бо иштироки аъзои Шӯрои машваратии назди раиси шаҳр оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ бо сарвари раиси шаҳр ва Раиси Шӯрои машвартӣ муҳтарам Зоҳидзода Д. А. ва 30 нафар соҳибкорзанони шаҳри Исфара, роҳбарияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, аз ҷумла, раиси суди шаҳри Исфара Абдуллозода А.М., прокурори шаҳр Муҳаммадӣ И.С., муовини директори генералии саридораи бонки Қарздиҳии «Имон интернейшнл» Махкамова Г. ва роҳбарони воҳидҳои сохтории мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳр дар мавзӯи «Самараҳо ва дурнамои рушди соҳибкорӣ дар байни бонувони шаҳри Исфара» баргузор гардид.

Қайд гардид, ки мувофиқи маълумотҳои оморӣ алҳол дар Исфара 3532 адад субъектҳои соҳибкорӣ дар байни занон ба қайд гирифта шудааст ва ин нишондод 30 фисади шумораи умумиро ташкил медиҳад.

Саҳми соҳибкорзан Исмадова Салима дар ташкили корхонаҳои хурди ҳунармандӣ, дузандагӣ ва ҷалби занони хонашин ба меҳнати фаъоли ҷамъиятӣ қайд карда шуд. Дар озмуни Ассоциатсияи миллии занҳои соҳибкор аз рӯи шаш машғулият дар номгӯи «Истеҳсолот» сазовори ҷойи аввал ва мушарраф гаштанаш ба номи «Бонуи соҳибкори сол-Фараҳ-2014» табрик ва қадршиносӣ кард.

Вобаста ба масоили ҷойдошта ва роҳҳои ҳалли онҳо дар бахши соҳибкории бонувон байни иштирокчиён ва масъулини соҳаҳои дахлдор суолу ҷавоб сурат гирифта, таклифу пешниҳодҳо мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Пас аз мулоқот тавсияҳои зерин дода шуд:

1. Раиси кумитаи идораи замин Маҳсудов С., сармеъмори шаҳр Фаттоев М. ҷиҳати ҷудо намудани қитъаҳои замин барои сохтмони иншоотҳои

- хизматрасонӣ ва савдо, рушди соҳаи кишоварзӣ ба соҳибкорон дар муҳлатҳои кутоҳтарин тариқи «Равзанаи ягона» мусоидат намоянд.
2. Шӯрои машваратии назди раиси шаҳр оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ чӣхати ҷалби сармоягузориҳои ватаниву хориҷӣ, таъсиси корхонаҳои хурди коркарди маҳсулоти кишоварзӣ, фароҳам овардани шароити мусоид ба соҳибкорзанон, баланд бардоштани маърифати ҳуқуқӣ ва касбии соҳибкорзанон, ташкили курсҳои таълимӣ-касбомӯзӣ ва таъсиси Маркази захиравӣ мусоидат намояд.
  3. Сардори раёсати маориф Икромов А. барои таъсиси мактабҳои хусусӣ, баланд бардоштани дараҷаи дарсасзхудкунии хонандагон ва дониши хонандагон, ташкили мусобиқаҳои меҳнатӣ байни мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумии давлатӣ ва хусусӣ, ташкили олимпиада ва озмунҳои фаннӣ дар байни хонандагони мактабҳо чораандешӣ намояд.
  4. Мудири баҳши кор бо занон ва оила Ҳамроева Г. чӣхати ҷалби занону духтарон ба фаъолияти соҳибкории инфиродӣ ва гурӯҳӣ ташкили омӯзиш дар курсҳо ва маҳфилҳои хунароҳои халқӣ, аз ҷумла қолинбофӣ ва адрасбофӣ, сӯзанидӯзӣ, тақвият баҳшидани ҳамкориҳои судманд бо ташкилотҳои ҷамъиятӣ, баланд бардоштани маърифати ҳуқуқӣ ва иқтисодии занону духатрон, пешниҳоди лоиҳаҳо барои гирифтани грантҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва раиси вилояти Суғд тадбирҳо андешанд.

Қарор шуд, ки дар ҷаласаи навбатии Шӯро, ки охириҳои семоҳаи аввали соли 2015 баргузор мегардад, масъалаҳои “Таҳлили ҳолати пардохти кӯмакҳои иҷтимоӣ дар хоҷагиҳои деҳқонӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” ва “Ҳолати воқеии корхонаҳои коркард ва содироткунандагони маҳсулоти кишоварзӣ дар шаҳру деҳоти Исфара”-ро баррасӣ намоянд.

Ҷадвали 1.

Маълумот дар бораи ҷаласаҳои Шӯрои машваратии назди Раиси шаҳри Исфара оид ба рушди иқтисодӣ дар соли 2014

Р\б	Санаи баргузориҳои чорабинӣ	Мақоми баргузориҳои ҷаласа	Рӯзномаи ҷаласа	Эзоҳ
1.	11.02.2014	Толори ҷамоати деҳоти Навгилем	Гуфтугӯӣи рӯ ба рӯ	
2.	11.02.2014	Толори ҷамоати деҳоти Кӯлканд	Гуфтугӯӣи рӯ ба рӯ	
3.	12.02.2014	Толори ҷамоати деҳоти Чилгази	Гуфтугӯӣи рӯ ба рӯ	
4.	12.02.2014	Толори ҷамоати деҳоти Лаккон	Гуфтугӯӣи рӯ ба рӯ	
5.	18.02.2014	Толори ҷамоати деҳоти Шаҳрак	Гуфтугӯӣи рӯ ба рӯ	
6.	18.02.2014	Толори ҷамоати	Гуфтугӯӣи рӯ ба рӯ	

		деҳоти Сурх		
7.	27.10.2014	Тарабхонаи «Сомон»	Самараҳо ва дурнамои рушди соҳибкорӣ дар байни бонувони шаҳри Исфара	

Сарчашма: Котиботи Шӯрои машваратии назди раиси шаҳри Исфара оид ба рушди иқтисодӣ

Тавре аз маълумоти чадвали боло бармеояд, дар соли 2014 дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратии назди Раиси шаҳри Исфара оид ба рушди иқтисодӣ 7 чаласа доир гардид, ки дар он масъалаҳои мубрами фазои сармоягузорию соҳибкории шаҳр мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифтанд.

▪ **Шӯрои машваратӣ оид ба рушди иқтисодии шаҳри Панҷакент**

Шӯрои машваратӣ оид ба рушди иқтисодии шаҳри Панҷакент дар соли 2014, 8 чаласа доир намуда, дар рафти онҳо масъалаҳои мубрами рушди иқтисодӣ ва фазои сармоягузорию соҳибкории шаҳрро мавриди баррасӣ қарор доданд.

Аз ҷумла 16 январи соли 2014 чаласаи 4-уми Шӯро баргузор гардид, ки дар он рафти масъалаи таҷдиди сохтори хоҷагиҳои кишоварзӣ баррасӣ карда шуд. Қайд гардид, ки дар шаҳри Панҷакент айни замон аллакай 70%- и хоҷагиҳои калон ҳамчун хоҷагиҳои хурд таҷдид карда шуда, ин раванд идома ёфта истодааст. Дар анҷоми чаласа вобаста ба масъалаи баррасшуда аз тарафи раиси Шӯро ба мақомоти дахлдори ҳокимияти маҳаллӣ супоришҳои дахлдор дода шуданд.

Чаласаи 5-уми Шӯрои машваратӣ оид ба рушди иқтисодии шаҳри Панҷакент 11-уми марти соли 2014 доир шуда, дар он масъалаи таҳлили фаъолияти ширкатҳои сайёҳӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуд. Қайд карда шуд, ки дар натиҷаи рушди сайёҳии дар ҷамъиятҳои маҳаллӣ асосёфта дар шаҳр ва ноҳияву деҳоти атрофи он солҳои охир миқдори меҳмонхонаҳои маҳаллӣ барои қабули сайёҳон зиёд шуданд. Аммо басташавии шоҳроҳи Самарқанд-Панҷакент ба камшавии шумораи сайёҳони хориҷӣ ба шаҳри Панҷакент оварда расонида самараи рушди сайёҳии дар ҷамъиятҳои маҳаллӣ асосёфтаре паст намуд.

Дар анҷоми чаласа ҷиҳати ҳалли ин масъала ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муроҷиат намудан мувофиқи мақсад арзёбӣ гардид.

Чаласаи навбатии 6-уми Шӯрои машваратӣ оид ба рушди иқтисодии шаҳри Панҷакент 14 майи соли 2014 доир шуд. Дар рафти он масъалаи таҳлили фаъолияти бонкҳо ва ташкилотҳои хурди қарздиҳӣ дар шаҳри Панҷакент мавриди баррасӣ қарор дода шуд. Аз ҷумла қайд гардид, ки самаранокии фаъолияти бонкҳо ва ташкилотҳои хурди

қарздиҳӣ дар шаҳр паст буда, ба рушди соҳибкории истехсолӣ мусоидат намекунад. Зеро қарзҳои пешниҳодшаванда бо фоизҳои ниҳоят гарон (24-32%) ва ба муҳлати кам дода мешаванд, ки ба соҳибкории истехсолӣ номувофиқ мебошад. Аз ин лиҳоз дар анҷоми ҷаласа вобаста ба масъалаи баррасшуда аз тарафи раиси Шӯро ба мақомоти дахлдори ҳокимияти маҳаллӣ, бонкҳо ва ташкилотҳои хурди қарздиҳӣ супоришҳои дахлдор дода шуданд.

20 июни соли 2014 ҷаласаи 7-уми Шӯрои машваратӣ оид ба рушди иқтисодии шаҳри Панҷакент баргузор гардид, ки дар он масъалаи таъминоти хоҷагиҳои деҳқонӣ ва аҳоли бо оби ползӣ баррасӣ карда шуд.

Қайд шуд, ки вобаста ба ҳалли масъалаи мазкур нисбатан ба соли пеш беҳбудӣ ба назар мерасад. Аммо бо вучуди ин баъзе камбудҳои ҳоло ҳам ҷой дошта, масъалаи мазкур бояд таҳти назорат гирифта шавад.

16 август соли 2014 ҷаласаи 8-уми Шӯрои машваратии назди Раиси шаҳри Панҷакент баргузор гардида, дар он рафти иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи иҷозатдиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият” мавриди баррасӣ қарор гирифт. Аз ҷумла қайд карда шуд, ки аз тарафи мақомоти давлатии иҷозатдиҳӣ ягон монеа эҷод карда намешавад. Бо мақсади дастрас ва шаффоф намудани расмиёти гирифтани иҷозату иҷозатномаҳо аз тарафи мақомоти иҷозатдиҳӣ мунтазам рӯзҳои алоҳида барои пешниҳоди иҷозатҳо муқаррар карда мешаванд. Соли ҷорӣ се маротиба чунин рӯзҳо муқаррар шуданд ва соддагардонии расмиёти мазкур ҳоло ҳам идома идорад.

Санаи 18 сентябр ҷаласаи 9-уми Шӯрои машваратӣ гузаронида шуд, ки дар он масъалаи ҷалби сармояи хориҷӣ ба иқтисодиёти шаҳр баррасӣ карда шуд. Аз ҷумла миннатдорӣ барои сохтмони роҳи Айнӣ-Панҷакент-сарҳади Узбекистон ба 100 млн. доллар, ки айни замон идома дорад, баён карда шуд. Қайд карда шуд, ки дар шаҳри Панҷакент як қатор намояндагиҳои хурди ташкилотҳои байналмилалӣ дар самти дастгирии иҷтимоӣ фаъолият менамоянд. Инчунин ду корхонаи муштарак “КМ Зарафшон” ва “Бротекс-сурма” бо ҷалби сармояи хориҷӣ дар самти саноати истихроҷ фаъолият мекунанд. Дар анҷоми ҷаласа вобаста ба масъалаи баррасигардида ба мақомоти дахлдор, шарикони рушд ва бахши хусусӣ супоришу тавсияҳои зарурӣ дода шуданд.

23 ноябри соли 2014 ҷаласаи навбатии 10-уми Шӯрои машваратӣ баргузор гардид, ки дар он натиҷаи мониторинги Барномаи рушди иқтисодию иҷтимоии шаҳри Панҷакент барои солҳои 2011-2015 баррасӣ карда шуд. Аз ҷумла қайд карда шуд, ки бо вучуди ба охир нарасидани муҳлати татбиқи барномаи мазкур он дар маҷмӯъ татбиқ шуда истодааст. Аз ин лиҳоз дар анҷоми ҷаласа ба мақомоти дахлдор супориш дода шуд, ки дар давоми соли 2015 барои пурра татбиқ намудани Барномаи рушди иқтисодию иҷтимоии шаҳри Панҷакент барои солҳои 2011-2015 тадбирҳои зарурӣ андешида шавад.

▪ **Шӯрои машваратии назди Раиси ноҳияи Фархор оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ**

Шӯрои машваратии назди Раиси ноҳияи Фархор оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соли 2014 2ҷаласаи худро гузаронида, инчунин аз тарафи Раиси Шӯро 4 маротиба вохӯриҳо бо соҳибкорони ноҳия гузаронида шудааст. Дар ин вохӯриҳо Раиси Шӯро бо соҳибкорон оид ба таъсиси корхонаҳои истеҳсолии коркарди шир, корхонаи истеҳсолии коркарди меваю сабзавот, сохтмони Ҷойхонаи миллӣ ва ошхонаю меҳмонхонаҳо пешниҳодҳо намуда буданд. Соҳибкорон ваъда доданд, ки дар сурати аз тарафи мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳия ҷудо намудани замин пешниҳодҳоро татбиқ менамоянд.

Пешниҳоди Раиси Шӯро ҷиҳати сохтмони Ҷойхонаи миллӣ аз тарафи соҳибкор Шарипов Анвариддин ба маблағи 1,5 миллион сомонӣ дар худуди боғи фарҳангӣ-фароғатии ноҳия дастгирӣ ёфта, сохтмонаш ба охир расидааст ва айни ҳол масъалаҳои таъминоти барқ ҳаллу ҷасл шуда истодааст.

Шӯрои машваратии назди Раиси ноҳияи Фархор оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ барои ҷалб кардани соҳибкорон ҷиҳати сохтани корхонаҳои хурду миёна ташкили ҷойҳои нави корӣ ва паст кардани сатҳи камбизоатӣ дар ноҳия тамоми чораҳои заруриро андешида истодааст.

Пешниҳод карда шудааст, ки бо мақсади боз ҳам равоҷу раванк ёфтани соҳибкории хурду миёна дар ноҳия тибқи қарордоди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Давлати Исломии Афғонистон ҷиҳати ташкил кардани минтақаи озоди иқтисодӣ дар мавзеи Кокули ноҳия ва ҳалли масъалаи сохтмони купруки дарёи Панҷ, ки Президенти кишвар, Ҷаноби Олӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пешниҳод карда буданд, тезонида шавад.

Ин барои дар ноҳия ва умуман минтақаи Кулоб ба ташкил додани садҳо ҷойҳои нави корӣ мусоидат хоҳад кард.

▪ **Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар водии Рашт**

21 июни соли 2014, дар ноҳияи Рашт, таҳти раёсати Раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар водии Рашт - Қодири Қосим ҷаласаи дуюми Шӯрои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар водии Рашт баргузор гардид.

Ҷаласаро Раиси Шӯрои минтақавӣ - Қодири Қосим оғоз намуда, аз ҷумла ибраз доштанд, ки дар муддати нӯҳ моҳи фаъолият Шӯро барои расидан ба нияту ҳадафҳои худ корҳои муҳимро ба сомон расонида истодааст, аз ҷумла 3 машваратҳои корӣ ва инан ҷаласаи дуюми Шӯро

доир гардида, дар онҳо масъалаҳои муҳими рушди минтақа, ки аз тарафи бахши хусусии соҳибкорӣ пешниҳод шудаанд, муҳокимаву баррасӣ гардиданд. Ҳамзамон, бо мақсади тарғибу ташвиқи табиати нотақрору афсункори диёр, дастрасӣ ба иттилооти бештар оид ба таърих, маданияту фарҳанги водӣ бо дастгирии молиявии САҲА сомона (веб-сайт) www.travelrasht.tj. таъсис дода шуд.

Дар чаласа котиби масъули Шӯро Зафар Ҳисориев ва аъзои нави Шӯро интихоб гардиданд.

Узви Шӯро роҳбари ширкати сайёҳии «Сайёҳ» Мирзошоҳ Ақобиров натиҷаҳои таҳлиро дар мавзӯи Рушди туризм дар Раштонзамин муаррифӣ намуд. Мавсуф қайд намуд, ки табиати афсункори водии Рашт, меҳмоннавозии хоссаи сокинон ва фарҳангу суннатҳои волои минтақа, ки аз ниёгони хеш ба мерос гирифтаанд, заминаи воқеии рушди соҳаи ҷаҳонгардӣ маҳсуб ёфта, барои боз ҳам густариш ва тавсеа бахшидани бахши сайёҳӣ шароит ва имкониятҳо муҳайё мебошанд.

Аз ҷониби Раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси Шӯро оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар водии Рашт Қодири Қосим вобаста ба масъалаи рӯзномаи чаласаи ояндаи Шӯрои машваратӣ баррасии масъалаи беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ дар водии Рашт пешниҳод гардид.

Дар муҳокима ва баҳсу мунозираҳо вобаста ба ҳар як масъалаи дар чаласа баррасигардида раисони ноҳияҳои водии Рашт, намояндагони бахши хусусӣ, ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва созмонҳои байналмилалӣ ибрози назар намуданд.

Дар хотимаи чаласа супориш дода шуд, ки вобаста ба масъалаи беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ минтақои Рашт таҳлил гузаронида, натиҷаҳои он ба чаласаи ояндаи Шӯро пешниҳод карда шавад.

2.6. Шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ аз соли 1961

Масъалаи шомилшавии Тоҷикистон ба Конвенсияи мазкур дар чаласаи 11-уми Шӯрои машваратӣ мавриди барарсӣ қарор гирифта, тибқи супориши протоколии чаласаи мазкур санаи 29 октябри соли 2014 Маҷлиси Намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Конвенсияи Гаага ё худ Конвенсияи Апостил оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ хориҷӣ аз 5 октябри соли 1961-ро ба тасвиб расонд, ки ин барои ҷалби бештари сармоягузориҳои хориҷӣ ба иқтисодиёти ҷумҳурӣ мусоидат хоҳад намуд.

Раванди шомилшавӣ қариб шаш моҳ идома ёфта ва дар натиҷаи он Ҷумҳурии Тоҷикистон расман узви 108 –уми ин Конвенсия эътироф карда мешавад, ки дар натиҷа корхонаҳои шаҳрвандони мамлакат аз самараҳои он бархурдор мегарданд.

Аз чумла, тибқи муқаррароти Конвенсия, ҳуҷҷатҳои сармоягузори хориҷӣ дар Тоҷикистон ва ҳуҷҷатҳои соҳибкории Тоҷикистон дар кишварҳои хориҷии ба он шомилшуда бе расмиёти дохилӣ эътироф карда шуда, инчунин барасмиятдарории ҳуҷҷатҳои муҳоҷирони меҳнати тоҷик дар кишварҳои шомили Конвенсия содда ва камхарҷ мегардад.

Ин барои сарфа намудани вақту маблағ ва соддагардонии чараёни барасмиятдарории ҳуҷҷатҳои сармоягузори хориҷӣ ва соҳибкории ватанӣ ҳангоми сармоягузорӣ ё фаъолияти соҳибкории онҳо, ҳамчунин фаъолияти меҳнати муҳоҷирони тоҷик дар хориҷи кишвар мусоидат менамояд.

Дар маҷмӯъ, шомил гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага афзалиятҳои зиёд дошта, барои ҷалби бештари сармоягузори хориҷӣ ба иқтисодиёти ҷумҳурӣ мусоидат хоҳад намуд.

2.7. Ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Тибқи супориши протоколи ҷаласаи 11-уми Шӯрои машваратӣ бо мақсади ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии давлат Бонки миллии Тоҷикистон бо агентҳои рейтингии бонуфузи ҷаҳонӣ Standard & Poor's ва Moody's ҳамкорӣ ба роҳ монда, дар ин самт корҳои назаррасеро анҷом додааст.

Аз чумла, коршиносони агентии Moody's моҳи октябри соли равон бо даъвати Бонки миллии Тоҷикистон ба Тоҷикистон ташриф оварда, бо вазоратҳову идораҳои иқтисодӣ мулоқотҳои корӣ анҷом доданд. Дар доираи барнома бо Вазорати молия, рушди иқтисод ва савдо, Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маркази тадқиқотии стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва БДА ҚТ "Амонатбанк" мулоқотҳои корӣ анҷом дода, вобаста ба қонунгузорӣ, вазъи низоми молиявӣ, самтҳои стратегии рушди Тоҷикистон ва дигар маълумоти зарурӣ дастрас намуданд.

Мутобиқи расмиёти анҷомшуда, моҳи ноябри соли ҷорӣ ширкати дуҷум Standard & Poor's низ ташрифи шабехро анҷом дода аст. Дар барномаи он иловатан вохӯрӣ бо вазоратҳо, инчунин бо ҳайати баландпояи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, намояндаҳои сафоратҳо ва ташкилотҳои молиявӣ байналмилалӣ низ ба инобат гирифта шуд.

Аз рӯи омӯзиш ва таҳлил мутахассисони Бонки миллии Тоҷикистон, ки тибқи дастур ҳамохангсозии робитаро бо ширкатҳои агентӣ доранд, муқотиба, муколама ва муҳокимаи корӣ давом дорад.

Тибқи тасмими Standard & Poor's ва Moody's дар моҳи феврари соли ҷорӣ лоиҳаи хулоса ва натиҷаи минбаъдаи корӣ ба ҷониби Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

2.8. Таҳия ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ бахши суғурта

Бо мақсади муайян намудани мушкилоти бахши суғурта ва дарёфти роҳҳои ҳалли он, ки яке аз самтҳои ислоҳот ҷиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратӣ махсуб меёбад, дар натиҷаи фаъолияти гурӯҳи кории байниидоравӣ дар назди Вазорати рушд ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳа, таҳлили ҳамаҷонибаи соҳа гузаронида шуд.

Таҳлили вазъи фаъолияти бозори суғурта нишон дод, ки ширкатҳои хусусии суғуртавӣ барои роҳ ёфтани ба бозори суғуртаи ҳатмӣ тавачҷуҳи бештар доранд ва амалӣ шудани суғуртаи ҳатмиро танҳо аз ҷониби ширкатҳои давлатии суғуртавӣ, ҳамчун монеа ва маҳдудият барои рушд ва таъмин нагардидани рақобати солим дар бозори фаъолияти суғуртавӣ махсуб медонанд.

Рақобати солими байни ширкатҳои суғуртавӣ имкон фароҳам меорад, ки аз ҳисоби зиёд гардидани шумораи муштарӣён ҳаҷми чамбоварии маблағҳои ҳаққи суғуртавӣ бештар гардида, сатҳи хизматрасонӣ дар бозори суғуртавӣ боло равад ва дар баробари ин, шаклҳои нави хизматрасонӣ пайдо гардад.

Дар баробари ин, сатҳи имрӯзаи пардохтпазирии ширкатҳои суғуртавии ҷумҳурӣ ҷавобгӯи талаботи муосир нест, зеро дар шароити зиёд гардидани шаклҳои гуногуни хоҷагидорӣ, рушди соҳибкории хурду миёна, татбиқи лоиҳаҳои гуногунҳаҷми сармоягузорӣ дар соҳаҳои мухталифи иқтисоди миллӣ, масъалаи суғуртақунонии фаъолият, ҳаёт, молу мулк ва ғайраҳо рӯз то рӯз ногузир гардида, аз ширкатҳои суғуртавӣ устувории молиявӣ ва кафолати пардохти саривақтии ҳолатҳои суғуртавиरो дар ҳаҷмҳои гуногун тақозо менамояд.

Ҳамзамон, зарурати таҳкими мақоми назораткунандаи соҳаи суғурта ва тағйири низоми идорақунонии он, баррасӣ гардидани дурустии суғуртақунонӣ аз ҷониби ширкатҳои суғуртавӣ ҳамчун омилҳои рушди ин соҳа масъалагузорӣ карда шудаанд.

Коршиносон аз сабаби тобеъ будани Хадамоти давлатии назорати суғурта ба Вазорати молия ва аз маблағгузории давлатӣ вобаста будани фаъолияти сохтори марбута, низоми ҷойдоштаро муҳолиф ба стандартҳои байналмилалӣ Принсипҳои Асосии Суғуртаи Ассотсиатсияи Байналмилалӣ Мақомоти Назораткунандаи Соҳаи Суғурта баҳодихӣ намуданд. Бинобар ин гурӯҳи кории байниидоравӣ пешниҳод намуд, ки бояд Хадамоти мазкур ба сохтори Бонки миллии Тоҷикистон ворид карда шавад. Ин ҳолат ба талаботи имкониятҳои молиявӣ ва иқтисодии зеҳнӣ доштани мақоми назораткунандаи соҳаи суғурта барои амалигардонии фаъолияти назоратӣ бо мутахассисони баландиқисос низ мувофиқ мебошад.

Дар баробари ин бо мақсади мутобиқ намудани фаъолияти ширкатҳои суғуртавӣ ва сохтори танзимкунандаи соҳа ба талаботи

стандартҳои пешқадами байналмилалии суғурта зарурати такмили қонунгузори танзимкунандаи бахши суғурта низ ба миён меояд.

Ҳамчун натиҷаи фаъолияти пурсамар Гурӯҳи кории байниидоравӣ ҳисоботро бо тавсияҳои мушаххас ва дар асоси он лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши суғурта таҳия намуда, ба ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратӣ пешниҳод кард.

Дар ҷаласаи мазкур ба Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон супориш дода шуд, ки лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғуртаро мукамал намуда, бо тартиби муқарраргардида ба баррасии Ҳукумати мамлакат пешниҳод намояд.

Бояд қайд намуд, ки пас аз такмил ва мувофиқа бо вазорату идораҳои марбута Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта бо тартиби муқарраргардида ба баррасии Ҳукумати мамлакат пешниҳод ва бо қарори дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 декабри соли 2014 тасдиқ карда шуд.

3. ОҒОЗИ ИСЛОҲОТ ДАР САМТҲОИ ГУНОГУН

Қайд намудан зарур аст, ки дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратӣ дар давраи ҳисоботӣ якчанд ислоҳоти муҳим оғоз ёфтанд. Ин ислоҳот ба рушди бозори такрории қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ, беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соҳаҳои саноат ва дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ равона карда шудаанд, ки оид ба моҳият, мақсад ва вазъи ислоҳот дар бахшҳои минбаъдаи ҳисоботи мазкур маълумоти зерин пешниҳод карда мешавад.

3.1. Рушди бозори такрории қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ

Ҷиҳати рушди бозори такрории қоғазҳои қиматнок дар ҷумҳурӣ, дар ҷаласаи 12-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ аз 13 декабри соли 2013 ба Бонки миллии Тоҷикистон барои гузаронидани таҳлил ва таҳияи пешниҳодҳо супориши дахлдор дода шуд.

Вобаста ба ин аз ҳисоби кормандони вазоратҳои молия, рушди иқтисодӣ ва савдо, Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, Бонки миллии, бахши хусусӣ, аз шарикони рушд, намояндагони Бонки Аврупоии таҷдид ва рушд, Бонки ҷаҳонӣ ва Ҳазинаи байналхалқии асбор Гурӯҳи корӣ ташкил дода шуд.

Гурӯҳи кории мазкур дар натиҷаи гузаронидани таҳлил хулосаву тақлифҳои мушаххас манзур намуд.

Аз ҷумла, дар самти баррасӣ ва ҳалли ихтилофот ва тазодҳои дар қонунгузори амалкунанда дар ташкили бозори такрории қоғазҳои қиматнок якчанд мушкилоте муайян гардид, ки рафъи онҳо барои беҳтар шудани раванди бақайдгирии саҳмияҳо ва воридшавӣ ба бозори такрории қоғазҳои қиматнок мусоидат менамоянд. Бо ин мақсад пешниҳод карда шуд:

Якум, дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” бақайдгирии ҳатмии ҷамъиятҳои саҳомӣ ва пешниҳоди маълумот оид ба нақшаи корӣ ба инобат гирифта шавад.

Дуюм, вобаста ба ин барои мувофиқ намудани қонуни мазкур ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҷамъиятҳои саҳомӣ” бақайдгирии барориши саҳмия ва вомбаргҳои ҷамъияти саҳомӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамуда ворид карда шавад.

Сеюм, ҳамчунин ҷиҳати мутобиқ намудани тағйиротҳои мазкур ба санадҳои меъёрие, ки фаъолияти воҳидҳои бозори қоғазҳои қиматнокро танзим менамояд, тағйироти зарурӣ ворид карда шавад.

Дар маҷмуъ, амалӣ намудани пешниҳодҳои мазкури Гурӯҳи корӣ метавонад ба ҷамъиятҳои саҳомӣ ба тарзи содда ва осон воридшавиро ба савдои бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок таъмин намояд.

Дар самти интиҳоб намудани шакл ва тартиби анҷомдиҳии амалиётҳо дар бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок таҷрибаи як қатор кишварҳо омӯхта шуданд. Бинобар мавҷуд будани талаботи хеле баланди техникӣ ба тартиби иҷроиши қарордодҳои харидуфурӯши саҳмияҳо, ҳисоббаробаркунӣ, сабт ва нигоҳдории маълумоти зарурӣ, Гурӯҳи корӣ таклиф пешниҳод кард, ки сохтори бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок мисли бозорҳои пешқадамтарини қоғазҳои қиматнокӣ минтақа ва дунё дар шакли баргузоркунии электронии савдо анҷом дода шавад. Ин хулоса тибқи тартиб бо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва вазорату мақомоти дахлдор мувофиқа карда шуд ва ҷонибдорӣ гашт.

Дар асоси он, талаботҳо оид ба таъсисдиҳии ҷамъияти ташкилбанда аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон иҷро шуда, санади муассисӣ, Оиннома ва дигар ҳуҷжатҳои зарурӣ бо қарорҳои дахлдор тасдиқ шуда ва дар Шуъбаи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ дар ш.Душанбе (Равзанаи ягона) ҶСК “Бозори сармояи Тоҷикистон” ҳамчун шахси алоҳидаи ҳуқуқӣ ба қайд гирифта шудааст.

Дар ин раванд масъалаҳои муайян намудани мавқеи ҷойгиршавии ҷамъият, таъмини он бо таҷҳизоти компютери муосир ва барномаҳои байналмилалӣ автоматикунонии ҷараёни хариду фурӯши қоғазҳои қиматнок ҳал шуда истодаанд.

Дар натиҷаи фаъолияти пурсамари гурӯҳи корӣ Ҳисобот оид ба рушди бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ бо тавсияҳои мушаххас ва лоиҳаи Нақшаи ҷорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рушди бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ таҳия гардида, дар ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ муаррифӣ карда шуданд.

3.2. Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соҳаҳои саноат ва дастгирии молиистехсолкунандагони ватанӣ

Қайд кардан ҷоиз аст, ки саноат яке соҳаҳои муҳими хоҷагии миллии мамлакатҳо мебошад, ки ба рушди иқтисодии истеҳсолии иқтисодиёти миллий, диверсификатсияи сохтори соҳавӣ ва баланд шудани

рақобатпазирии иқтисодиёти мамлакат мусоидат менамояд. Аз ин лиҳоз ҳиссаи назарраси тамоми тадқиқоти илмию конструкторӣ дар ҷаҳон маҳз ба соҳаҳои гуногуни саноат рост меоянд.

Агарчанде таи солҳои охир аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши саноат як қатор ислоҳоти муҳим гузаронида шуда бошанд ҳам, идомаи ислоҳот тақозои замон аст.

Бояд гуфт, ки дар замони муосир мамлакатҳои ҷаҳон махсусан ба мукамал гардонидани сохтори соҳавии саноат аҳамияти ҷиддӣ медиҳанд, зеро тибқи тамоюлҳои рушди саноат дар ҷаҳон саҳми соҳаҳои саноати истихроҷ кам гардида, нақши соҳаҳои саноати коркард зиёд шуда истодааст.

Ҳамзамон, ҷалби сармоя ва ба роҳ мондани фаъолияти корхонаҳои истеҳсоли дар соҳаҳои гуногуни саноат, аз ҷумла соҳаҳои истеҳсоли маҳсулоти хурукворӣ, коркарди ниҳоии нахи пахта, абрешим, пашм, чарм ва инчунин соҳаҳои истеҳсоли таҷҳизоти коркарди ашёи хоми ватанӣ ба васеъ гардидани миқёси шуғли аҳоли ва зиёд шудани ҷойҳои корӣ мусоидат намуда, баланд шудани самаранокии истеҳсолоти миллӣ, ҷорӣ намудани инноватсияҳо ва густариши тичорати байналмилалиро таъмин менамояд.

Масалан, ба роҳ мондани рушди саноати маъдан дар ҷумҳурӣ аз ҳисоби захираҳои дохилӣ ба истеҳсоли молҳои нимтайёри саноатӣ, ки дар бозори ҷаҳонӣ талаботи махсусан калонро соҳиб аст, мусоидат карда метавонад.

Барои рушди саноати мошинсозӣ, пеш аз ҳама, дар корхонаҳои мавҷуда ба роҳ мондани истеҳсолоти техникӣ ва технологие зарур мебошад, ки ба маҳсулоти он дар бозори дохилӣ ва бозори кишварҳои ҳамсоя аз қабилҳои саноати хурукворӣ, саноати сабук ва ғайра талабот вучуд дорад.

Инчунин коркарди ниҳоии нахи пахтаи ватанӣ, пашм ва чарм дар дохили ҷумҳурӣ тавассути техникаю технологияи навин имкон медиҳад, ки бозори дохилӣ бо молҳои ватании босифат таъмин гардида, содироти он васеъ карда шавад.

Мавриди тазаккур аст, ки дар шароити кунунӣ вобастагии калони иқтисодиёти миллӣ аз воридоти молҳои истеъмолӣ, аз ҷумла воридоти нисбатан зиёди маҳсулоти озуқа боиси паст шудани амнияти озуқавории мамлакат мегардад. Ҳол он ки дар ҷумҳурии мо имкониятҳои истифоданашуда ҷиҳати ба пуррагӣ таъмин намудани эҳтиёҷоти аҳоли бо як қатор маҳсулоти саноати хурукворӣ зиёд мебошанд.

Барои рушди соҳаҳои саноат дар мамлакат заминаҳои воқеӣ мавҷуданд ва танҳо зарур аст, ки фазои сармоягузорӣ бо назардошти манфиатҳои ҳам сармоягузoron ва ҳам корхонаҳои ин бахш мутобиқ гардонида шавад.

Таҷрибаи ҷаҳонӣ нишон медиҳад, ки таъмини фазои мусоиди сармоягузорӣ ва рушди фаъолияти соҳибкорӣ дар соҳаҳои саноат ҳамчун муҳаррики рушди иқтисодӣ имконият фароҳам овард, ки аксарияти

мамлакатҳои дорой иқтисодии суствараққикарда ба мамлакатҳои нави саноати мубаддал гардида, мавқеи муайянро дар бозорҳои ҷаҳонӣ ишғол намоянд.

Гуфтан бамаврид аст, ки кишварҳои пешрафта дорой маблағҳои калони сармоия озод мебошанд, аммо онҳоро бештар ба мамлакатҳои сафарбар менамоянд, ки шароит ва фазои хуби сармоягузори дар онҳо муҳайё карда шудааст.

Бо дарназардошти муҳимияти масъалаи мазкур барой рушди иқтисодии мамлакат он дар ҷаласаи 13-уми Шӯрои машварати барой баррасӣ пешниҳод гардида, аз ҷониби аъзои Шӯро дастгирӣ ёфт.

Бинобар ин, аз ҷониби Раиси Шӯрои машварати супориш дода шуд, ки аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳои дахлдор ва бахши хусусӣ бо дастгирии шарикони рушд оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори дар бахшҳои саноат, химояи молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллии гурӯҳи корӣ таъсис дода шуда, таҳлилҳои зарурӣ бо тавсияҳо мушаххас омода карда шаванд.

3.3. Беҳтар намудани фазои сармоягузори дар бахши кишоварзӣ ва рушди тиҷорати аграрӣ

Бо назардошти он, ки қисми зиёди аҳолии кишвар дар минтақаҳо ва деҳоти мамлакат зиндагӣ намуда, ба кишоварзӣ машғуланд, Ҳукумати Тоҷикистон бахши кишоварзиро самти афзалиятноки сиёсати худ қарор додааст.

Дар Тоҷикистон бо мақсади беҳтар намудани шароити хоҷагидорӣ дар бахши кишоварзӣ аз замони ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ то имрӯз як қатор ислоҳот, аз ҷумла ғайридавлатикунони хоҷагиҳои давлатии кишоварзӣ ва моликияти онҳо, барномаҳои гуногуни рушди кишоварзӣ, аз ҷумла барномаи рушди пахтакорӣ, растанипарварӣ, занбури асалпарварӣ, моҳипарварӣ, паррандапарварӣ ва ғайра қабул ва амалӣ шуда истодаанд.

Дар натиҷаи ислоҳоти татбиқшуда дар ҷумҳурӣ шаклҳои гуногуни корхонаҳои кишоварзӣ ва коркарди маҳсулоти онҳо пайдо шуданд, аммо ин талаботи Ҳукумати ҷумҳуриро айни замон қонеъ карда наметавонад.

Таи солҳои охир бо сабаби тадричан паст рафтани ҳосилнокии заминҳои кишоварзӣ ва ба заминҳои партов мубаддал гаштани як қисми онҳо дар саросари ҷумҳурӣ, махсусан дар вилоятҳои Суғду Хатлон, ҷолибияти сармоягузори бахши кишоварзӣ коҳиш ёфтааст.

Дар баробари ин дар бахши кишоварзии кишвар мушкилоти зерин мавҷуд мебошад:

- мушкилоти ирригатсионӣ тақрибан дар аксари манотиқи ҷумҳурӣ;
- арзиши баланди нуриҳои минералӣ ва захрхимикатҳо, ки асосан ба ҷумҳурӣ ворид карда мешаванд;
- арзиши баланди маводи сӯхт ва равшанҳои молиданӣ;
- фоизи баланди қарзҳои низоми бонкии ҷумҳурӣ;
- кӯҳнаю фарсуда шудани қисми асосии техникаи кишоварзӣ;

- норасогии тухмии аълосифат ва ғайра.

Тавре аз таҷрибаи кишварҳои пешрафтаи минтақа аз ҷумла Қазоқистон, Ҳиндустон, Эрон, Чин ва дигар давлатҳо бармеояд, истифодаи технологияҳои инноватсионӣ арзиши аслии маҳсулоти кишоварзиро коҳиш дода, онро рақобатпазир ва бозоргир карда метавонад.

Бинобар ин, андешидани чораҳои зарурӣ чиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ ва рушди агробизнес дар ҳама самтҳои он ва бо ҳамин роҳ ташкил намудани ҷойҳои кори даромаднок барои аҳолии деҳоти кишвар муҳим арзёбӣ карда мешавад.

Бо ин мақсад дар раванди ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратӣ аз ҷониби Котиби масъули Шӯрои машваратӣ масъалаи беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ барои баррасӣ дар ҷаласаҳои ояндаи Шӯрои машваратӣ пешниҳод карда шуд ва аз ҷониби ҳамаи аъзои Шӯро дастгирӣ ёфт.

4. МОНИТОРИНГИ ИЧРОИ ҚАРОРҲОИ ҚАБУЛНАМУДАИ ШҶРОИ МАШВАРАТӢ

Дар баробари омода ва гузаронидани чаласаҳои ШҶрои машваратӣ, яке аз вазифаҳои муҳими Котиботи ШҶро ин мониторинги иҷроии қарорҳои қабулнамудаи ШҶрои машваратӣ, таҳия намудани ҳисобот оид ба натиҷаҳои он ва гузориши муфассали Котиби масъули ШҶро вобаста ба масъалаи мазкур мебошад. Назорати умумии иҷроии қарорҳои ШҶрои машваратиро Котиби масъули ШҶрои машваратӣ амалӣ менамояд ва аз ҷониби Котиботи ШҶро мунтазам ба Котиби масъули ШҶро маълумот пешниҳод карда мешавад.

Котиботи ШҶрои машваратӣ чадвали махсуси мониторинги иҷроии қарорҳои ШҶрои машваратиро таҳия намудааст. Чадвали Нақшаи мониторинг назорати натиҷаҳои бевоситаи ҳар як чорабинии алоҳида ва супоришҳо, инчунин омода намудани ҳисоботи васеи натиҷаҳои мониторингро фаро мегирад.

Бо мақсади мунтазам ба роҳ мондани ҷамъоварии маълумот, мубодилаи иттилоот ва гузаронидани таҳлил, ки дар ҷараёни доир намудани мониторинг заруранд, Котиботи ШҶрои машваратӣ бо намояндагони вазорату идораҳои марбутае, ки барои иҷроии қарорҳои ШҶрои машваратӣ ва қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар заминаи супоришҳои протоколии чаласаҳои ШҶрои машваратӣ қабулгардида масъул мебошанд, инчунин намояндагони бахши хусусӣ ва шарикони рушд вохӯриву мулоқотҳо доир менамояд ва оид ба ҷараёни иҷроии бандҳои протоколҳои чаласаҳои ШҶрои машваратӣ аз ҷониби шарикон пешниҳод карда мешаванд.

Натиҷаҳои фаъолияти мазкур ҷамъбаст гардида, ҳисобот оид ба мониторинги иҷроии қарорҳои ШҶрои машваратӣ ва гузориши муфассали Котиби масъули ШҶро таҳия карда ва якҷо бо дигар маводҳои чаласаҳои ШҶро ба Котиби масъули ШҶрои машваратӣ пешниҳод карда мешаванд. Ҳисоботи мазкур маълумоти муфассалро оид ба ҷараёни иҷроии қарорҳои ШҶрои машваратӣ, натиҷаҳои иҷро ё қисман иҷро гардидани қарор аз ҷониби мақомоти марбутаи давлатӣ, инчунин иштироки бахши хусусӣ ва шарикони рушд дар ҷараёни иҷроии қарорҳои ШҶрои машваратӣ дар худ таҷассум менамояд.

Дар ин замина, маълумоти муфассал оид ба натиҷаҳои мониторинги иҷроии қарорҳои чаласаҳои 12-ум ва 13-уми ШҶрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар Замимаи 1 (дар намуди чадвал) ва зербандҳои 1.1. ва 1.2. Ҳисоботи мазкур пешниҳод шудаанд.

5. ИНТИХОБИ (ФИЛТРАТСИЯИ) МАВЗУЪҲО БАРОИ БАРРАСӢ ДАР ҶАЛАСАҲОИ ШӢРОИ МАШВАРАТӢ

ШӢрои машваратӢ сохторе мебошад, ки тавассути он бахши хусусӢ метавонад дар таҳия ва қабули санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ оид ба рушди соҳибкорӣю сармоягузорӣ фаъолона ширкат намояд. Дар ин асос бахши хусусӢ мушкилоти худро мустақиман ба роҳбарияти олии мамлакат пешниҳод менамояд. Пешниҳодоти бахши хусусӢ дар ҷаласаҳои ШӢрои машваратӢ мавриди баррасӣ қарор дода шуда, нисбат ба онҳо қарорҳои дахлдор қабул карда мешаванд.

Мақсад аз доир намудани чараёни интихоби мавзуъҳо (филтратсияи масъалаҳо) аз он иборат аст, ки мавзуъҳои аз ҷониби бахши хусусӢ пешниҳодгардида бо ҳамаи ҷонибҳои ҳавасманд баррасӣ карда мешаванд ва мавзуъҳои афзалиятнок аз байни онҳо интихоб ва барои баррасӣ дар ҷаласаҳои ШӢрои машваратӢ интихоб мегарданд.

Бахши хусусӢ барои рушди иқтисодиёти Тоҷикистон на танҳо заминаи муҳим, балки ҳамчун сарчашмаи муътамад барои дастрас намудани иттилооти рӯзмарра ва зарурӣ оид ба мушкилот ва монетаҳои, ки дар роҳи рушди соҳибкорӣ қарор доранд, ба шумор меравад. Аз ин рӯ, ҳангоми таҳияи лоиҳаи рӯзномаи ҷаласаҳои ШӢрои машваратӢ ба пешниҳодоти бахши хусусӢ афзалияти хосса дода мешавад.

Бо мақсади таъмини пурраи шаффофият ва самаранокии чараёни филтратсия, Котиботи ШӢрои машваратӢ чиҳати омода намудани номгӯи мавзуъҳои, ки дар ҷаласаҳои ояндаи ШӢрои машваратӢ баррасӣ карда мешаванд, корҳои назаррасеро ба сомон расонидааст.

Котиботи ШӢрои машваратӢ воҳӯриҳои қаблӣро бо намояндагони бахши хусусӢ доир намуда, дар онҳо як қатор масъалаҳои муҳиме, ки ҳалли онҳо барои рушди соҳибкорӣ мусоидат менамоянд, пешниҳод гардиданд.

Аз ҷумла дар Мизи мудаввар дар мавзуи «ШӢрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ – ҳамчун воситаи таъминкунандаи муколамаи озоди давлат ва бахши хусусӣ», Мизи мудаввар оид ба ислоҳот вобаста ба мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ ва Мизи мудаввар оид ба муаррифии натиҷаҳои ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо ибтикори Котиботи ШӢрои машваратӢ баргузор гардида буданд, аз ҷониби бахши хусусӢ якҷанд масъалаҳои муҳим ва афзалиятнок пешниҳод карда шуданд.

Ҳамзамон, вобаста ба мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron, воҳӯрии роҳбарони вазорату идораҳои иқтисодӣ бо соҳибкорону сармоягузoron дар вилоятҳо ва минтақаҳои

ҷумхурӣ, аз ҷумла вилоятҳои Хатлон, Суғд, водии Рашт, ноҳияҳои тобеи марказ гузаронида шуданд ва фикру андешаҳои соҳибкорон дастрас шуданд. Дар ин замина, аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ таҳлили вазъ, масъалаҳо ва дурнамои рушди фаъолияти соҳибкорӣ ва сармоягузорӣ дар Тоҷикистон омода карда шуд.

Дар натиҷаи гузаронидани филтратсия дар давоми соли 2014 мавзӯҳои зерин аз ҷониби намояндагони баҳши хусусӣ пешниҳод гардиданд:

1. Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат ва дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ;
2. Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши кишоварзӣ ва дастгирии хоҷагиҳои деҳқонӣ;
3. Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар баҳши энергетика;
4. Масъалаи андозбандӣ, аз ҷумла андоз барои корхонаҳои навтаъсисшаванда, андози иҷтимоӣ барои шахрвандони хориҷие, ки дар ширкатҳо фаъолият мекунанд ва дигар ҷанбаҳои маъмурикунонии андоз;
5. Таҳияи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи сармоягузорӣ» дар таҳрири нав;
6. Гузаронидани мониторинги низоми иҷозатдиҳӣ. Бо вучуди он, ки аз соли 2008 ислохот дар ин самт оғоз шуда, шумораи иҷозатҳо аз 806 то 86 адад кам шуда бошад ҳам, вале дар амал шумораи иҷозатҳо дар баъзе мавридҳо зиёд шуда истодааст;
7. Таҳлили масъалаи афзудани шумораи корхонаҳои, ки фаъолияти худро қатъ намуданд;
8. Фаъолияти Комиссияи доимоамалкунанда оид ба таҳлили Кодекси андоз дар назди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
9. Кушодани хатсайри ҳавоии Душанбе-Москваи Федератсияи Россия тариқи фурудгоҳи «Шереметово»-и шаҳри Москва ва тадриҷан ҷорӣ намудани сиёсати «Осмони кушод»;
10. Таҳлили фаъолияти корхонаҳои воҳиди давлатии дар назди вазорату идораҳо амалкунанда ва такроршавии фаъолияти вазорату идораҳо;
11. Ҷорӣ намудани усулҳои муосири баҳисобгирии оморӣ.

Масъалаҳои мазкур аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратӣ мавриди таҳлил ва омӯзиши муфассал қарор дода шуда, барои баррасӣ дар ҷаласаҳои минбаъдаи Шӯрои машваратӣ пешниҳод гардида истодаанд.

ҲАМКОРӢ БО ШАРИКОН

6.1. Ҳамкорӣ бо баҳши давлатӣ

Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ майдони муколамаи озод байни давлат ва баҳши хусусӣ ба шумор меравад. Давлат тавассути сохторҳои худ бештар ба идоракунии ва танзими равандҳои иқтисодӣ машғул буда, бевосита бо доираҳои соҳибкорӣ ва баҳши хусусӣ сару кор мегирад.

Котиботи Шӯрои машваратӣ пайваста бо баҳши Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои иқтисодӣ, Раёсати банақшагирии стратегӣ ва ислоҳоти Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, раёсатҳои соҳавии дигари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарвазир ва муовини якуми Сарвазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ва вазорату идораҳои давлатӣ ҳамкориҳои судманд менамояд.

Дар ин радиф соли чорӣ як қатор гурӯҳҳои кории байниидоравӣ чиҳати иҷрои қарори протоколии ҷаласаҳои 12-ум ва 13-уми Шӯро дар назди Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Бонки миллии Тоҷикистон, Вазорати корҳои хориҷӣ ва Вазорати саноат ва технологияҳои нав фаъолият намуданд, ки ба онҳо намояндагони сохторҳои гуногуни ҳокимияти давлатӣ шомил карда шуданд.

Ҳамин тариқ, дар доираи фаъолияти гурӯҳҳои корӣ як қатор вохӯриҳо бо сохторҳои гуногуни баҳши давлатӣ гузаронида шуда, ба ҳамкориҳои Котиботи Шӯро бо сохторҳои давлатӣ тақвият бахшида шуд.

Шӯрои машваратӣ минбаъд низ барои тақвият бахшидани ҳамкориҳои худ бо баҳши давлатӣ корҳои заруриро анҷом хоҳад дод.

Дар маҷмӯъ, баҳши давлатӣ дар фаъолияти Шӯро нақши муҳим дошта, ҳамчун мақоми машваратӣ, танзимкунанда ва татбиқкунанда баромад мекунад.

6.2. Ҳамкорӣ бо баҳши хусусӣ

Баҳши хусусӣ дар фаъолияти Шӯрои машваратӣ нақши калидӣ дорад. Мақсади асосии Шӯро, ки бо ибтикори Президенти ҷумҳурӣ, Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон таъсис дода шудааст, муайян ва бартараф намудани мушкилоти баҳши хусусӣ ва ҳалли он мебошад. Бо фаъолияти Шӯрои машваратӣ, баҳши хусусӣ имкон дорад, ки мушкилоти худро бевосита ба роҳбарияти олии кишвар пешниҳод намояд.

Айни замон, 5 нафар намояндагони баҳши хусусӣ узви Шӯрои машваратӣ мебошанд. Аз ҷумла, Роҳбари Ассоиатсияи ташкилотҳои

маблағгузори хурди Тоҷикистон - Фарҳод Акбаров, Роҳбари ҶДММ «Кафолат» - Музаффар Саймуддинов, Роҳбари Ассоциатсияи агробизнеси Тоҷикистон - Шораҳматов Шорауф, Роҳбари Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Мадина ва Ҳамкорон» - Додхудоева Набот ва Роҳбари Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Ғаюр» - Гуломов Акбар.

Дар соли чорӣ Котиботи Шӯро дар самтҳои гуногуни фаъолияти Шӯрои машваратӣ ва Котиботи он, аз ҷумла беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ, беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар баҳши сайёҳӣ, суғурта, рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва дигар ҷанбаҳо бо баҳши хусусӣ ҳамкориҳои фаъол намуд.

Баҳши хусусӣ дар фаъолияти гурӯҳи корӣ оид ба рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ, таҳияи лоиҳаи қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ” дар таҳрири нав, дар мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорону сармоягузoron, Форуми нахустини иқтисодию сармоягузорӣ таҳти шиори “Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт” ва як қатор бизнес-форумҳои дигар фаъолона иштирок намуд. Қайд кардан бамаврид аст, ки баҳши хусусӣ дар ҳамаи шаклҳои соҳибкорӣ фаъолият намуда, дар баъзе ҳолатҳо ба мушкилоти гуногуни корӣ дучор мешавад. Ин мушкилот метавонад истехсолӣ, маъмурӣ, идоравӣ, сунъӣ ва ғайра буда, ба пешрафти ташаббусҳои баҳши хусусӣ монеа эҷод намояд.

Бинобар ин, роҳбарияти ҷумҳурӣ, коршиносон ва мутахассисон бештар ба он ақидаанд, ки баҳши хусусӣ бояд фаъолтар бошад ва мавқеи худро барои ишғоли бозори дохилии молу хизматрасонӣ дар шароити кунунӣ мустаҳкам намояд. Ҳамчунин баҳши хусусӣ барои ноил шудан ба ҳадафҳои стратегии давлат, аз ҷумла таъмини истиклолияти энергетикӣ, баромадан аз бунбасти коммуникатсионӣ ва таъмини амнияти озуқаворӣ саҳми муносиб гузорад.

Дар баробари ин, баҳши хусусӣ тавассути гузаронидани ислоҳоти гуногун бояд ба либерализатсияи иқтисодӣ расида, ба дараҷаи сифатан нави шарикӣ давлат бо баҳши хусусӣ гузарад.

Котиботи Шӯрои машваратӣ ҳамкориҳои судмандро бо баҳши хусусӣ идома дода, барои баланд бардоштани нақши он дар иқтисодиёти мамлакат талош хоҳад кард.

6.3. Ҳамкорӣ бо шарикони рушд

Бояд қайд кард, ки намояндагони шарикони рушд 1 нафар аз ҳисоби шарикони рушди дучониба ва 1 нафар аз ҳисоби шарикони рушди бисёрҷониба узви Шӯрои машваратӣ буда, Котибот пайваста бо шарикони рушд мулоқотҳои дучониба ва бисёрҷониба баргузор менамояд.

Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ якҷо бо

Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ бо дастгирии шарикони рушд ҷиҳати баланд бардоштани малака ва савияи дониши соҳибкорон курсҳои бозомӯзӣ оид ба маърифати ҳуқуқӣ ва иқтисодии соҳибкорон, таҳияи лоиҳаҳои сармоягузорӣ ва нақшаҳои тичоратӣ корҳои назаррасеро амалӣ намуда истодааст.

Аз ҷониби Котиботи Шӯро бо дастгирии шарикони рушд мизи мудаввар оид ба муаррифии Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши туризм дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз санаи 3 майи 2014 таҳти № 301 тасдиқ карда шудааст, баргузор гардид.

Ҳамзамон, Кумита бо дастгирии техникий Созмони амният ва ҳамкории Аврупо дар Тоҷикистон дар ноҳияҳои минтақаи Рашт бо соҳибкорон оид ба ислоҳотҳои самти дастгирӣ ва рушди соҳибкорӣ дар моҳҳои август-сентябри соли ҷорӣ семинар-машваратҳоро доир намуд.

Ҷиҳати баланд бардоштани мавқеи байналмилалӣ Тоҷикистон низ бо шарикони рушд ҳамкориҳои муфид ба роҳ монда шудааст. Аз ҷумла, Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои ҷумҳурӣ дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ бо қарори Ҳукумати ҷумҳурӣ аз 3 майи соли 2014 таҳти №300 тасдиқ гардид, ки татбиқи самараноки он ба боз ҳам беҳтар шудани фазои сармоягузорӣ ва шароити пешбурди соҳибкорӣ дар мамлакат тақон хоҳад бахшид.

Вобаста ба ин, ҳамкориҳо бо ҳайати ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ густариш ёфта, ба ҳайати мазкур оид ба ислоҳоте, ки ба беҳтар гардидани мавқеи Тоҷикистон дар ин ҳисобот таъсири мусбӣ мерасонад, маълумоти муфассал пешниҳод карда шуданд. Инчунин рӯйхати пурсидашавандагон (респондентҳои ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”) таҷдиди назар карда шуда, ба онҳо соҳибкорон ва созмонҳои соҳибкорӣ нав ворид карда шуданд. Ин тадбирҳо имкон медиҳад, ки мавқеи Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ батадрич беҳтар карда шавад.

Ҳамчунин ҳамкориҳои самаранок бо коршиносони Бонки ҷаҳонӣ дар самти таҳлили вазъи рушди бозори суғурта, аз ҷумла таҳия ва пешниҳоди Ҳуҷҷати барномавии Бонки Ҷаҳонӣ “Масъалаҳои асосии бахши суғуртаи Тоҷикистон”, иштирок дар фаъолияти гуруҳи корӣ оид ба таҳияи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ” дар таҳрири нав ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии танзимкунандаи суғурта, татбиқи нақшаи чорабиниҳо дар ин самт ба роҳ монда шудааст.

Дар доираи фаъолияти гуруҳи корӣ оид ба рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ ҳамкории самаранок бо Бонки KfW ва ширкати Grant Thornton, Котиботи ҳамкориҳои Швейтсария дар Тоҷикистон низ ба роҳ монда шудааст. Аз ҷумла аз ҷониби ширкати Grant Thornton бо дастгирии молиявии бонки KfW таҳлили рушди биржаи фонди дар Тоҷикистон гузаронида шуда, муаррифӣ намуд.

7. ҶАРАӢНИ ИНТИХОБИ АЪЗОИ ШӢРОИ МАШВАРАТӢ АЗ ҲИСОБИ БАХШИ ХУСУСӢ, ШАРИКОНИ РУШД ВА САРМОЯГУЗОРНИ ХОРИҶӢ

Бояд қайд намуд, ки тибқи Низомнома ва Регламенти кории Шӯрои машваратӣ, дар давраи ҳисоботӣ корҳо оид ба татбиқи механизми интиҳоб/иваз намудани аъзои Шӯрои машваратӣ аз ҳисоби шарикони рушди дучониба ва бисёрҷониба идома дода шуданд.

Дар ин давра, 3 аъзои Шӯрои машваратӣ аз ҳисоби бахши хусусӣ иваз карда шуданд.

Илова бар ин, бояд қайд намуд, ки дар ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратӣ 3 нафар аз ҳисоби бахши хусусии ватанӣ ба узвияти Шӯрои машваратӣ аз ҷумла Роҳбари Ассоциатсияи агробизнеси Тоҷикистон - Шораҳматов Шорауф, Роҳбари Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Мадина ва Ҳамкорон» - Додхудоева Набот ва Роҳбари Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Ғаюр» - Ғуломов Акбар интиҳоб карда шуданд.

8. МИЗҶОИ МУДАВВАР, СЕМИНАРҶО, ФОРУМҶО

8.1. Мизҷои мудаввар

Дар давраи ҳисоботӣ роҳбарият ва мутахассисони Котиботи Шӯрои машваратӣ дар кори як қатор мизҷои мудаввар, форумҷо, семинарҷо ва чаласаҳои шӯроҳои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ширкат намуданд.

Мизи мудаввар дар мавзӯи «Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ – ҳамчун воситаи таъминкуандаи муколамаи озоди давлат ва бахши хусусӣ»

6 феввали соли 2014, дар шаҳри Душанбе аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, мизи мудаввар дар мавзӯи «Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ – ҳамчун воситаи таъминкуандаи муколамаи озоди давлат ва бахши хусусӣ» баргузор гардид.

Дар кори мизи мудаввар намоёндагони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бахши хусусӣ ва шарикони рушди Тоҷикистон иштирок намуданд.

Мизи мудавварро мушовири калони иқтисодӣ, иҷрокундаи вазифаи Роҳбари Котиботи Шӯрои машваратӣ Нуъмон Абдучаборов ифтитоҳ намуда, қайд кард, ки мақсади доир намудани мизи мудаввар чамъбасти дастовардҳои Шӯрои машваратӣ дар соли 2013 ва муайян намудани самтҳои афзалиятноки фаъолияти Шӯро барои соли 2014, инчунин мубодилаи афкор байни шарикон мебошад.

Сипас, маъруза оид ба фаъолияти Шӯро дар соли 2013 ва самтҳои афзалиятноки фаъолияти Шӯро барои соли 2014 ба самъи ҳозирин расонида шуд. Зикр гардид, ки ислоҳоти татбиқшуда дар самтҳои ташаккули шарикии давлат ва бахши хусусӣ ва таъсиси сохторҳои он, аз қабили Шӯро ва Маркази татбиқи лоиҳаҳои шарикии давлат ва бахши хусусӣ, идомаи ислоҳоти низоми андозбандӣ, беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои сайёҳӣ, содда намудани чараҳои санчиши фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ, оғози ислоҳот дар самтҳои беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши суғурта, ташкили бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ ҳамчун дастовардҳои назарраси Шӯрои машваратӣ дар соли гузашта муаррифӣ гардиданд.

Инчунин дар давраи ҳисоботӣ дар доираи фаъолияти Шӯро, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Ҷимоя ва дастгирии давлатии

соҳибкорӣ» дар таҳрири нав таҳия гардида, тағйиру иловаҳо ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳрири нав ва санадҳои меъёрию ҳуқуқие, ки дар заминаи Кодекси андоз қабул гардидаанд, ба тасвиб расиданд. Инчунин Фонди дастгирии соҳибкорӣ ва якҷанд шӯроҳои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар шаҳру ноҳияҳои мамлакат таъсис дода шуданд.

Котиботи Шӯрои машваратӣ дар ҳамкории зич бо намояндагони баҳши хусусӣ ва шарикони рушд мунтазам номгӯи масъалаҳои афзалиятнокро барои доир намудани ислоҳот муайян намуда, вобаста ба ҳар як масъалаи аз ҷониби баҳши хусусӣ пешниҳодшуда таҳлилҳои лозимӣ мегузаронад ва натиҷаи онҳоро ба баррасии Шӯрои машваратӣ пешниҳод мекунад.

Инчунин дар кори мизи мудаввар аз ҷониби мақомоти давлатӣ, муовини Раиси Кумитаи давлати сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон Нигина Абдуллоева, аз номи баҳши хусусӣ, Роҳбари Ассотсиатсияи ташкилотҳои маблағгузори хурди Тоҷикистон Фарҳод Акбаров ва аз номи шарикони рушди Тоҷикистон Намояндаи доимии Бонки Аврупои Таҷдид ва Рушд Ричард Чонс, Муовини Роҳбари намояндагии Иттиҳоди Аврупо Овидиу Мик ва дигарон баромад намуда, фаъолияти Шӯроро дар соли сипаригашта хуб арзёбӣ намуданд.

Дар интиҳои мизи мудаввар байни иштирокчиён баҳсу мунозираҳо сурат гирифта, чиҳати боз ҳам беҳтар гардонидани фазои сармоягузорӣ фикру пешниҳодоти муфид манзур шуданд.

Мизи мудаввар оид ба ислоҳот ва дастовардҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ, ки ба баланд бардоштани нишондиҳандаҳои мамлакат дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ” мусоидат менамояд

Рӯзи 4 июли соли 2014 дар толори маҷлисгоҳи Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мизи мудаввар оид ба ислоҳот вобаста ба мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ баргузор намуд.

Дар кори мизи мудаввари мазкур зиёда аз 20 намояндаи баҳши хусусӣ, намояндагони Котиботи Шӯрои машваратӣ, намояндагони Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ иштирок намуданд.

Дар чараёни кори мизи мудаввар масъалаҳои пурсиш аз ҷониби ҳайати ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ” дар соли 2014, ислоҳоти татбиқшаванда ва дастовардҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ, ки ба баланд бардоштани нишондиҳандаҳои мамлакат дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ” мусоидат менамояд, мавриди баррасӣ ва муҳокима қарор гирифтанд.

Роҳбари Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ба иштирокчиёни мизи мудаввар вобаста ба ислоҳоти татбиқшуда дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, аз ҷумла беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ, беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши суғурта, шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага, ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии мамлакат, фаъолияти гуруҳи корӣ оид ба ташкили бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаи фондӣ, фаъолияти гуруҳи корӣ беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ маълумот дод.

Сипас ба иштирокчиён хангоми пур намудани пурсишномаи ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ” бо дарки баланди масъулиятшиносӣ ва ҳисси баланди ватандустӣ дастрас ва пешниҳод намудани маълумоти заруриву лозима таъкид гардид.

Мизи мудаввар оид ба муаррифии Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши туризм

Бо мақсади муаррифӣ намудани Нақшаи чорабиниҳои тасдиқгардидаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ ба доираи васеи бахши хусусӣ, мақомоти давлатӣ ва шарикони рушд 26 июни соли 2014, дар шаҳри Душанбе аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар ҳамкорӣ бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мизи мудаввар ҷиҳати муаррифии Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши туризм дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид.

Дар кори мизи мудаввар намоёндагони вазорату идораҳои давлатӣ, роҳбарон ва намоёндагони созмонҳои байналмилалӣ, роҳбарони созмонҳои соҳибкорӣ, ассосиатсияҳо ва ширкатҳои хусусии бахши туризм иштирок намуданд.

Бояд қайд кард, ки дар ҷараёни мизи мудаввар байни иштирокчиён мулоҳизарониҳо сурат гирифта, ҷиҳати татбиқи самараноки нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши туризм дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фикру пешниҳодоти муфид манзур гардиданд.

Мизи мудаввар оид ба муаррифии натиҷаҳои ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ

18 декабри соли 2014 дар шаҳри Душанбе бо ташаббуси Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ Мизи мудаввар оид ба муаррифии натиҷаҳои ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид.

Дар ин чорабинӣ зиёда аз 100 намоёндагони доираҳои соҳибкорӣ, роҳбарон ва намоёндагони ассоситатсияҳои соҳавии соҳибкорӣ, як қатор мақомоти давлатӣ, шарикони рушд ва ВАО иштирок намуданд.

Чорабиниро Роҳбари Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, Нуъмон Абдучаборов ифтитоҳ намуда, қайд кард, ки мақсад аз баргузории чорабинӣ муаррифии натиҷаҳои ислоҳоти соли чорӣ дар доираи фаъолияти Шӯрои машваратӣ татбиқгардида мебошад.

Сипас дар мизи мудаввар бо сухани ифтитоҳӣ Муовини Раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Нигина Анварӣ баромад намуда, зикр кард, ки дастгирии соҳибкорӣ, рушди бахши хусусӣ ва ташаккули фазои мусоид барои сармоягузорӣ, яке аз самтҳои муҳими фаъолияти Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ таҳти сарвари Ҷаноби Олӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба шумор меравад.

Бо ин мақсад соли чорӣ бо ташаббуси Шӯрои машваратӣ дар якҷоягӣ бо вазорату идораҳои дахлдор ва бахши хусусӣ Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҳимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ” дар таҳрири нав бо истифода аз таҷрибаи байналмилалӣ ва марҳилаи дуҷуми Барномаи дастгирии давлатии соҳибкорӣ барои солҳои 2012-2020 барои се соли оянда, яъне солҳои 2015-2017 қабул гардида, мавриди амал қарор дорад.

Инчунин лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор” бо истифода аз таҷрибаи ҷаҳонӣ таҳия гардида истодааст.

Дар чорабинӣ ҳамчунин бо сухани ифтитоҳӣ Роҳбари намоёндагии Корпоратсияи Байналмилалии Молиявӣ дар Тоҷикистон Кристофер Миллер баромад намуда, оид ба натиҷаҳои ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар ҷумҳурӣ ибрози назар намуд. Аз ҷумла қайд шуд, ки Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ - 2015”-и Бонки Ҷаҳонӣ бори сеюм ба даҳгонаи кишварҳои ислоҳотгари олам шомил гардида, дар он саҳми Котиботи Шӯрои машваратӣ баланд арзёбӣ мешавад. Дар мизи мудаввар ҳамчун нишони эътирофи ислоҳоти назаррас оид ба беҳтар намудани шароити пешбурди соҳибкорӣ, Ҷумҳурии Тоҷикистон байни 189 кишвари ҷаҳон бо Шаҳодатномаи беҳтарин мамлақати ислоҳотгар аз ҷониби Бонки Ҷаҳонӣ сазовор гардонида шуд. Ин ҷоиза эътимоди сармоягузори хориҷиро барои сармоягузорӣ ба иқтисодиёти мамлақат боз ҳам қавитар месозад.

Чихати натиҷаҳои ислоҳоти соли чорӣ дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар мамлакат татбиқшуда Роҳбари Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, Нуъмон Абдучаборов маъруза намуд.

Дар ин робита ба ҳозирин оид ба Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои мамлакат дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки ҷаҳонӣ, Нақшаи чорабиниҳо оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ, Нақшаи чорабиниҳо оид ба иҷрои дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз натиҷаи мулоқот бо соҳибкорон ва сармоягузoron аз 14 октябри соли 2014, натиҷаҳои Форуми иқтисодиву сармоягузории Душанбе-2014 таҳти унвони “Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт”, анҷомёбии раванди шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага ё худ Конвенсияи Апостил оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ хориҷӣ ва натиҷаҳои ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ аз 17 ноябри соли 2014 маълумоти муфассал пешниҳод карда шуд.

Тавре қайд гардид, ислоҳоти гузаронидашуда аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ эътироф гардида, имсол Тоҷикистон бори сеюм ҳамчун кишвари пешбарандаи ислоҳот пазируфта шуд ва ба даҳгонаи кишварҳои ислоҳотгари олам шомил гардид.

Инчунин дар муаррифии натиҷаҳои ислоҳот оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, шарикони рушд ва намояндагони бахши хусусӣ - Фарҳод Акбаров, Роҳбари Ассосиатсияи ташкилотҳои маблағгузории хурди Тоҷикистон, Алишер Тураханов, Директори ширкати байналмилалӣ консалтингӣ ҳуқуқии AITEN GROUP ва Изатулло Лалбеков, Роҳбари Ассосиатсияи банкҳои Тоҷикистон баромад намуданд.

Пас аз баромадҳои мазкур, доираи васеи намояндагони бахши хусусӣ, мақомоту идораҳои давлатӣ, воситаҳои ахбори омма дар мулоҳизарониҳо ва саволу ҷавоб ҷаҳолна иштирок намуданд.

Дар сухани хотимавӣ Муовини Раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон Нигина Анварӣ оид ба мунтазам беҳтар гардидани фазои сармоягузорӣ ва ҷаҳолияти соҳибкорӣ дар ҷумҳурӣ, баҳусус иқдомот ва дастгирии бевоситаи Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро дар ин самт қайд карда, ҳамзамон изҳори итминон намуд, ки Котиби Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар якҷоягӣ бо намояндагони бахши хусусӣ, шарикони рушд ва дигар созмонҳои байналмилалӣ чиҳати татбиқи ин ташаббускориҳои роҳбари давлат саҳми назаррас хоҳанд гузошт ва ба иштироккунандагон дар мизи мудаввар, барои иштироки ҷаҳолна изҳори сипос намуд.

8.2. Семинарҳо

18 июли соли 2014, дар шаҳри Душанбе аз ҷониби Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ якҷо бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон семинар оид ба тақвият бахшидани ҳамкории байни Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва шӯроҳои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ гузаронида шуд.

Дар кори семинар намоёндагони мақомоти давлатӣ, котиботҳои шӯроҳои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ, бахши хусусӣ ва шарикони рушди Тоҷикистон иштирок намуданд.

Мақсади доир намудани семинар тақвият бахшидан ба муколамаи давлат ва бахши хусусӣ, инчунин мубодилаи афкор байни шарикон мебошад.

Дар семинар омилҳои садди роҳи раванди татбиқ ва риояи қонунҳо, сабабҳои ба миён омадани онҳо, роҳҳои бартараф намудан ва ҳалли чунин масъалаҳо аз ҷониби намоёндагони вазорату идораҳои давлатӣ, бахши хусусӣ, ассосиатсияҳои соҳибкорӣ, шаҳрвандон ва шарикони рушд муҳокима гардиданд. Қайд карда шуд, ки чунин муҳокимаҳо ба рушди муколамаи давлат ва бахши хусусӣ, инчунин ҳалли доираи васеи масъалаҳои марбута мусоидат менамоянд.

Инчунин роҳбарони котиботи Шӯрои миллӣ ва шӯроҳои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ тавсияҳои худро чиҳати беҳтар намудани робита ва тақвият бахшидани ҳамкории байни котиботи Шӯрои миллӣ ва шӯроҳои минтақавӣ пешниҳод намуданд.

Аз ҷумла роҳҳои беҳтар намудани ҳамроҳангсозии ҳамкориҳои тарафайн вобаста ба омода намудани пешниҳодот ва тавсияҳо ба Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва шӯроҳои минтақавӣ, таҳлил ва баҳогузори пешниҳодот оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ барои ҷаласаҳои Шӯрои миллӣ ва шӯроҳои минтақавӣ (интихоби мавзӯҳо), мониторинги иҷрои қарорҳои қабулнамудаи Шӯрои миллӣ ва шӯроҳои минтақавӣ ва таъмини иттилоотии фаъолияти онҳо пешниҳод карда шуданд. Зикр гардид, ки дар амал татбиқ намудани пешниҳодҳои иброзгардида метавонанд робита ва ҳамкории байни котиботи Шӯрои миллӣ ва шӯроҳои минтақавиро ба қадрӣ назаррас тақвият бахшида, ба беҳтар гардидани фазои сармоягузорӣ дар мамлакат мусоидат намоянд.

8.3. Форумҳо

10 сентябри соли 2014 дар бинои Китобхонаи миллии Тоҷикистон дар доираи чаласаи Шӯрои Сарони давлатҳои аъзои Созмони ҳамкории Шанхай Бизнес-форуми доираҳои соҳибкории Созмони мазкур баргузор гардид, дар ташкил ва гузаронидани он, кормандони Котиботи Шӯрои машваратӣ фаъолона ширкат намуданд.

Дар қори Бизнес-форум, ки омодагӣ ва баргузори он таҳти садорати бевоситаи Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда шуд, зиёда аз 300 намояндагони аҳли тиҷорату саноати Ҷумҳурии Қазоқистон, Ҷумҳурии Халқии Хитой, Ҷумҳурии Қирғизистон, Федератсияи Россия, Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷумҳурии Узбекистон, Муғулистон, Ҳиндустон, Туркия, инчунин кормандони масъули созмонҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ иштирок намуданд.

Мақсади асосии баргузори Бизнес-форум таҳкими ҳамкории тиҷоратии байни ҷомеаҳои соҳибкории давлатҳои аъзои Созмони ҳамкории Шанхай, муҳокимаи масъалаҳои мубрами ҷойдошта ва самтҳои ояндадори ҳамкорӣ, муттаҳид сохтани иқтисодии касбии аҳли тиҷорату саноати СҲШ ҷиҳати омода сохтани пешниҳоду тавсияҳо барои воҳӯрии дар пешистодаи Сарони давлатҳои аъзои Созмон, вусъати равобити бисёрҷонибаи соҳибкорон, ҳавасмандгардонии манфиати мутақобила ва тавсеаи равобити тиҷоратии байни соҳибкорон ва сармоягузори кишварҳои СҲШ мебошад.

Дар қори форум Муовини якуми Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон Давлаталӣ Саид, Котиби генералии Созмони ҳамкории Шанхай ҷаноби Мезентсев Д.Ф., Раиси Қисми миллии Шӯрои расмӣ СҲШ аз Ҷумҳурии Қазоқистон Палташева М. Т., Раиси Қисми миллии Шӯрои расмӣ СҲШ аз Ҷумҳурии Халқии Хитой Юй Пин, Раиси Қисми миллии Шӯрои расмӣ СҲШ аз Ҷумҳурии Қирғизистон Шаршекеев Марат Дуйшебаевич, Раиси Қисми миллии Шӯрои расмӣ СҲШ аз Федератсияи Россия Катирин Сергей Николаевич, Раиси Қисми миллии Шӯрои расмӣ СҲШ аз Ҷумҳурии Узбекистон Шайхов А.Э., Раиси Шӯрои соҳибкории Туркияву Тоҷикистон дар назди Кумитаи робитаҳои иқтисодии хориҷии Ҷумҳурии Туркия Маҳмуд Эр, Иҷрокунандаи вазифаи Президенти Ҷумҳурии Бошқирдистон Ҳамитов Р.З., намояндагони вазорату идораҳо, аҳли тиҷорату саноат ва ташкилотҳои ҷамъиятии давлатҳои аъзо ва шарикон оид ба муколама бо сухани шодбошӣ ба ҳозирин мурочиат намуданд.

Дар Бизнес-форум Раиси Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қодирӣ Қосим дар мавзӯи “Имкониятҳои сармоягузори Тоҷикистон” баромад кард. Дар доираи ин муаррифӣ маълумоти пурмухтаво дар бораи иқтисодии инвестиционии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дурнамои инкишофи он пешкаш гардид.

Дар қисми дуюми Бизнес-форум иштирокчиён аз рӯи манфиатҳои соҳавӣ ба бахшҳои зерин тақсим шуданд:

1. Ҳамкорӣ дар соҳаи саноат ва технологияҳои нав, энергетика ва амнияти энергетикӣ кишварҳои СҶШ.
2. Рушди комплекси агросаноатӣ ва амнияти озукавории кишварҳои СҶШ.
3. Нақши созмонҳои молиявӣ дар миқёси СҶШ.
4. Бартараф намудани монеаҳои савдо дар миқёси СҶШ бо роҳи тавсеаи коридорҳои нақлиётӣ.
5. Рушди туризм дар миқёси СҶШ.

Аз рӯи натиҷаҳои Бизнес-форум иштирокчиёни он Қатъномаеро қабул намуданд, ки дар он зарурат ва имкониятҳои ҳамкориҳои мутақобилан судманди иқтисодӣ дар татбиқи лоиҳаҳои муштарак дар доираи Созмони ҳамкориҳои Шанхай ишора гардидааст.

25-26 сентябри соли 2014 кормандони Котиботи Шӯрои машваратӣ дар Форуми байналмилалӣ иқтисодӣ таҳти шиори «Водии Рашт-имкониятҳои рушд» иштирок намуданд.

Чорабинии мазкур, ки ба рушди иҷтимоӣ иқтисодии ноҳияҳои водии Рашт, аз ҷумла Рашт, Нуробод, Тоҷикобод, Тавилдара ва Ҷиргатол бахшида мешавад, гузаронида хоҳад шуд.

Ҳадафи асосии баргузори Форуми мазкур пеш аз ҳама гузаронидани мониторинг, баҳогузорӣ ва мувофиқанамоии лоиҳаҳои татбиқшавандаи гуногун дар ноҳияҳои мазкур, муҳокимаи чараҳои амалишавии нақшаҳои чорабиниҳои барномаҳои давлатӣ оид ба рушди иҷтимоӣ иқтисодии ноҳияҳои мазкур, ҷалби сармоя, рушди туризм ва дигар ҷанбаҳои рушди иқтисодиву сармоягузориҳои води Рашт ба ҳисоб меравад.

Дар ҷаҳорҷӯбаи Форум инчунин мизҳои мудаввар оид ба муҳокимаи масоили рушди соҳибкорӣ (агробизнес, туризм, ҳунармандӣ ва ғайра), рушди иҷтимоӣ ноҳияҳо (маориф, тандурустӣ, баробарии гендерӣ ва ғайра) ва конфронсҳои илмӣ-тадқиқотӣ доир гардиданд.

27-28 октябри соли 2014 Форуми якуми сармоягузорӣ дар доираи Нақшаи амалиёти Созмони Ҳамкориҳои Ислонӣ оид ба ҳамкорӣ бо мамолики Осиёи Марказӣ дар Кохи Сомони Бӯстонсарои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доир гардид, ки дар кори он кормандони Котиботи Шӯрои машваратӣ фаъолона ширкат намуданд.

Анҷумани мазкур дар доираи Нақшаи кории СҶИ барои Осиёи Марказӣ баргузор гардида, дар он масоили ҳамкорӣ дар соҳаҳои саноати кишоварзӣ, нақлиёт, коҳиши сатҳи камбизоатӣ, маориф, илму техника, сайёҳӣ ва тандурустӣ баррасӣ мешаванд.

Барои иштирок дар ин анҷуман намояндагони кишварҳои аъзои СҶИ, ниҳодҳои молиявӣ байналмилалӣ, сохторҳо оид ба рушди ҳамкорӣ, бахшҳои хусусӣ ва сармоягузорони кишварҳои аъзо ба шаҳри Душанбе ташриф овардаанд.

Дар форум Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳбарон ва намояндагони вазорату идораҳои ҷумҳурӣ ва мамлакатҳои аъзои

Созмон, аз ҷумла аз Осиёи марказӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ муносабатҳои молиявӣ, муассисаҳо оид ба рушди ҳамкорӣ ва мамлакатҳои аъзои сармоягузор, доираҳои соҳибкорӣ мамлакатҳои аъзои Созмон ва коршиносони соҳавӣ иштирок намуданд.

Дар қисмати ифтитоҳии анҷуман Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Дабири кулли Созмони ҳамкорӣ исломӣ Иёд Амин Маданӣ, Раиси Бонки исломии рушд Аҳмад Муҳаммад Алӣ, Вазири корҳои хориҷӣ ва ҳамкорӣ байналмилалӣ Либия Муҳаммад ал-Ғиронӣ, Муовини вазири корҳои хориҷии Мамлакатаи Арабистони Саудӣ Туркӣ ибни Муҳаммад ибни Сауд ал-Қабир, Вазири давлатии Аморотӣ Муттаҳидаи Араб Абдулло Ғаббош, Вазири корҳои хориҷии Ҷумҳурии Судон Алӣ Аҳмад ал-Қартӣ, Муовини вазири корҳои хориҷии Ҷумҳурии Исломии Афғонистон Атиқуллоҳ Атифмал ва Мудири омили ширкати Қатари Диёр – Тоҷикистон Камол Ҳичозӣ суҳанронӣ намуданд.

Анҷумани сармоягузори Созмони ҳамкорӣ исломӣ барои кишварҳои Осиёи Марказӣ дар ҷаласаҳои алоҳидаи корӣ идома ёфт, ки дар онҳо масъалаҳои нақлиёт ва инфрасохтор, мусоидат ба тичорат ва сармоягузорӣ, кишоварзӣ, фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ва рушди инфрасохтори деҳот, сайёҳӣ, санъат, илм ва технология баррасӣ карда шуданд.

Дар доираи форуми мазкур як қатор созишномаҳо ва ёддоштҳои хусни тафохум ба имзо расида, дар анҷоми он Изҳороти Форум қабул карда шуд.

27 ноябри соли 2014 қормандони Қотиботи Шӯрои машваратӣ дар Бизнес-форуми соҳибкорони Тоҷикистону Чехия, ки дар бинои Китобхонаи миллии Тоҷикистон бо иштироки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷаноби Олӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Ҷумҳурии Чехия, Ҷаноби Милош Земан баргузор гардид, иштирок намуданд.

Дар Бизнес-форум беш аз 400 нафар соҳибкорону сармоягузорони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Чехия, намоёндагони як қатор мақомоти давлатӣ аз ҳар ду давлат иштирок намуданд.

Дар оғози чорабинӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷаноби Олӣ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Ҷумҳурии Чехия, Ҷаноби Милош Земан суҳанронӣ намуда, ба ҳозирин дар натиҷабахш гардидани иштироки онҳо дар қори Бизнес-форуми соҳибкорони Тоҷикистону Чехия барору қомеъӣ орзу намуданд.

Сипас дар идомаи қори Бизнес-форум баромади Раиси Қумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳамраиси Қурӯҳи қории доимии байнисоҳавии Тоҷикистону Чехия оид ба масъалаҳои ҳамкорӣ иқтисодӣ ва саноатӣ – Қодири Қосим, Муовини Вазири саноат ва савдои Ҷумҳурии Чехия – Бертл Владимир ва Қоҳбари ҳайати соҳибкорони Чехия Президенти Иттифоқи саноат ва нақлиёти Ҷумҳурии Чехия – Ярослав Ғанак баромад намуданд.

Ҳамзамон дар раванди қисмати расмии Бизнес-Форум як қатор созишномаҳо ва ёддоштҳои тафохум ба имзо расонида шуд.

Баъди анҷоми қисми расмии Бизнес-Форум нишастҳои дучониба соҳибкоруни сармоягузори ҳар ду давлат доир гардиданд, ки дар онҳо ба роҳ мондани ҳамкории мутақобилан судманд дар соҳаи афзалиятнок мавриди баррасӣ қарор дода шуданд.

8.4. Иштирок дар гурӯҳҳои корӣ

Тавре қаблан қайд карда шуд, бо мақсади иҷрои қарорҳои қабулнамукаи Шӯрои машваратӣ вобаста ба гузаронидани ислоҳот дар самтҳои гуногун гурӯҳҳои кории байниидоравӣ бо ҷалби намояндагони вазорату идораҳои дахлдор, бахши хусусӣ ва бо дастгирии шарикони рушд таъсис дода мешаванд. Тибқи тартиби муқарраршуда намояндаи Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар ҷаласаҳои гурӯҳҳои кории байниидоравӣ ҳамчун аъзои гурӯҳҳои корӣ иштирок намуда, фаъолияти онҳоро ҳамроҳанг месозад.

Дар доираи фаъолияти гурӯҳҳои корӣ таҳлилҳои ҳамҷонибаи масъалаҳои ҷойдошта дар соҳаҳои алоҳидаи иқтисодии миллӣ гузаронида шуда, барои бартараф намудани онҳо тавсияву пешниҳодҳои мушаххас таҳия карда мешаванд.

Дар натиҷаи фаъолияти гурӯҳи корӣ ҳисобот бо тавсияҳои мушаххас ва дар асоси он Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати ҷумҳурӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар самти муайян таҳия ва ба баррасии ҷаласаҳои Шӯрои машваратӣ пешниҳод карда мешаванд. Баъд аз ин бо супориши Раиси Шӯро, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нақшаи чорабиниҳо муқаммал ва бо вазорату идораҳои дахлдор мувофиқа гардида, барои баррасӣ ва тасдиқ ба Ҳукумати ҷумҳурӣ пешниҳод мегардад.

Дар ин радиё соли 2014 гурӯҳҳои кории байниидоравӣ дар самтҳои зерин таъсис ёфта, фаъолият намуданд ва намояндагони Котиботи Шӯрои машваратӣ дар онҳо фаъолона ширкат варзидаанд:

- гурӯҳи кории байниидоравӣ дар назди Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷжатҳои расмӣ аз соли 1961;
- гурӯҳи кории байниидоравӣ дар назди Бонки миллии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ;
- гурӯҳи кории байниидоравӣ дар назди Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорию соҳибкорӣ дар бахши суғурта;
- гурӯҳи кории байниидоравӣ дар назди Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таҳияи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ” дар таҳрири нав;

- гурӯҳи кории байниидоравӣ дар назди Бонки миллии Тоҷикистон оид ба рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва ташкили биржаҳои фондӣ;
- гурӯҳи кории байниидоравӣ дар назди Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллий.

9. САМТҲОИ АФЗАЛИЯТНОКИ ФАЪОЛИЯТИ ШҶРОИ МАШВАРАТӢ БАРОИ СОЛИ 2015

Бо мақсади идомаи ислоҳоти иқтисодӣ, Шӯрои машваратӣ ва Котиботи он фаъолияти худро дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, рушди муколамаи давлат ва бахши хусусӣ ва пешниҳоди масъалаҳои бахши хусусӣ ба ҷаласаҳои Шӯрои машваратӣ давом хоҳад дод.

Фаъолияти минбаъдаи Котиботи Шӯрои машваратӣ барои мунтазам омода ва гузаронидани ҷаласаҳои Шӯрои машваратӣ, доир намудани мониторинги иҷроӣ қарорҳои қабулнамудаи Шӯрои машваратӣ, таҳия ва қабули нақшаҳои кори Котиботи Шӯрои машваратӣ ва гузаронидани қорҳои васеи фаҳмондадихӣ оид ба ҷараёни ислоҳоти иқтисодӣ ва натиҷаҳои бадастомада равона карда мешаванд.

Дар ояндаи миёнамуҳлат самтҳои зерин барои Шӯрои машваратӣ афзалиятнок ҳисобида мешаванд.

9.1. Ҳамоҳангсозии фаъолият барои ташкили рейтингии кредитии соҳибхотиёрии давлат

Тавре қаблан қайд карда шуд, самти дигари баланд намудани ҷолибияти сармоягузори Тоҷикистон ҷалби ширкатҳои рейтингӣ ва муайян намудани рейтингии кредитии соҳибхотиёрии Тоҷикистон мебошад. Дар ин ҷода, моҳи сентябр-октябри соли ҷорӣ шартномаҳои дахлдор бо ширкатҳои бонуфузи рейтингии ҷаҳонӣ Standart and Poor's ва Moody's баста шуданд.

Мутахассисони ширкатҳои мазкур аллақай ба ҷумҳурӣ ташриф оварда, маълумотҳои заруриро барои тайёр кардани баҳогузорӣ гирифтанд. Дар назар аст, ки хулосаи қаблии онҳо оид ба баҳогузори Тоҷикистон ва нақшаи кори муқотиботи дучониба дар моҳи феввали соли 2015 омода мешавад.

Дар заминаи тадбирҳои андешидашуда, минбаъд иҷро кардани масъалаҳои зерин ба нақша гирифта шудааст.

1. Ҷамъбасти намудани хулосаҳо вобаста ба тақмили қонунгузорӣ ва дар ин самт зарур аст, ки баътаи лоиҳаҳои санадҳои меъерӣ ба назардошти хулосаҳои Гурӯҳи қорӣ таҳия шуда, барои баррасӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

2 Идомаи ҳамкорӣ бо ширкатҳои рейтингии Standart & Poor's ва Moody's ҷиҳати барпо намудани робитаи самаранок ва мунтазам. Дар ин робита иштирок ва ҳамкориҳои фаъоли вазорату мақомоти дахлдор барои доду гирифтӣ беамоният ва саривақтии маълумот зарур аст.

9.2. Пайгирии ислоҳот оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта, аз ҷумла таҳияи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» дар таҳрири нав

Қайд кардан зарур аст, ки дар чаласаи 13-уми Шӯрои машваратӣ ба Вазорати рушди иқтисод ва савдо супориш дода шуд, ки якҷо бо вазорати молия аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳо, бахши хусусӣ ва бо чалби шарикони рушд гурӯҳи корӣ таъсис дода, лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи суғурта»-ро дар таҳрири нав таҳия намоянд. Лоиҳаи қонуни мазкур бояд дар мӯҳлатҳои муқарраргардида мувофиқа ва қабул карда шавад.

Бо мақсади иҷрои супориши мазкур дар назди Вазорати рушди иқтисоди ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8-уми июли соли 2014 Гурӯҳи кории байниидоравӣ доир ба дар таҳрири нав таҳия намудани лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» таъсис дода шуда, то имрӯз дар доираи чаласаҳои худ лоиҳаи қонуни мазкурро бо назардошти тавсияҳои Ҳисоботи гуруҳи кории байниидоравӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта ва таҷрибаи пешқадами мамлакатҳои ҷаҳон ба забони русӣ омода намудааст.

Аз ҷумла, дар рафти чаласаи навбатии гурӯҳи корӣ лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти суғуртавӣ» дар таҳрири нав ба аъзоёни гурӯҳи корӣ ва инчунин ҳайати даъватшудаи мутахассисони Гурӯҳи Бонки Ҷаҳонӣ муаррифӣ карда шуда, аз ҷониби онҳо баланд арзёбӣ гардид. Лоиҳаи қонуни мазкур ба мутахассисони Гурӯҳи Бонки Ҷаҳонӣ барои омӯзиш ва пешниҳоди тавсияҳои мушаххас ирсол карда шуда, бо назардошти тавсияҳои онҳо боз ҳам мукамал карда мешавад.

Дар назар аст, ки лоиҳаи қонуни мазкур то охири нимсолаи аввали соли 2015 бо вазорату идораҳои дахлдор мувофиқа гардида, ба баррасии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

9.3. Пайгирии ислоҳот оид ба рушди бозори такрории коғазҳои қимматнок ва биржаҳои фондӣ

Тавре қаблан қайд карда шуд, дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар назди Бонки миллии Тоҷикистон гурӯҳи корӣ иборат аз намояндагони вазорату идораҳои марбута, бахши хусусӣ ва шарикони рушд бо мақсади омӯзиши мушкilot ва пешниҳоди тавсияҳо барои рушди бозори такрории коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ дар ҷумҳурӣ таъсис дода шуд. Гурӯҳи корӣ дар чаласаҳои худ як қатор масъалаҳо ва монетаҳои боздорандаи рушди бозори такрории коғазҳои

қиматнокро мавриди баррасӣ қарор дода, бо иштироки шарикони рушд ба муҳокимаи муҳолифати қонунгузориҳое, ки фаъолияти бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондиرو танзим мекунад, таҳлил намуд.

Натиҷаи фаъолияти пурсамари гурӯҳи қорӣ, аз ҷумла ҳисобот оид ба рушди бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ бо тавсияҳои мушаххас ва лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рушди бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ дар ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ муаррифӣ карда шуданд.

Бояд қайд намуд, ки бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ яке аз унсурҳои муҳими бахши молиявии иқтисодиёти мамлакатҳо ба ҳисоб рафта, метавонад барои муҳайё намудани маблағҳои озод ва ба соҳаҳои дигари иқтисодиёт сармоягузорӣ намудани онҳо заминаи воқеӣ гузорад.

Новобаста аз он, ки қулли нишондиҳандаҳои молиявӣ пулии мамлакат чараёни афзоиш доранд, то имрӯз яке аз сабабҳои аслии рушди нокифояи бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ пеш аз ҳама номукаммалии қонунгузории соҳа ва сохтори институтсионалии он ба ҳисоб мераванд. Ҳалли масъалаҳои зикргардида, боварии аҳоли ва сармоягузори дохилиро хориҷиро ба низоми бонкиро молиявии давлат боз ҳам устувор менамояд.

Дар ин радиф, дар ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратӣ аз ҷониби Раиси Шӯро, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Бонки миллии Тоҷикистон супориш дода шуд, ки лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рушди бозори такрорӣ қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ мукамал карда, ба баррасии Ҳукумати мамлакат пешниҳод намояд.

Инчунин супориш дода шуд, ки Бонки миллии Тоҷикистон якҷо бо Вазорати молия, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ барориш ва фурӯши мунтазами қоғазҳои қиматнок давлатиро бо нархҳои бозорӣ таъмин намуда, аз натиҷааш ба Ҳукумати ҷумҳурӣ маълумот пешниҳод намоянд.

Илова бар ин Бонки миллии Тоҷикистон бояд тибқи супориши протоколи ҷаласаи 14-ум якҷо бо дигар вазорату идораҳои марбута ҷиҳати мукамал намудани заминаи меъёриро ҳуқуқи бахши бозори қоғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ ва сохтори институтсионалии он чораҳои заруриро амалӣ намоянд.

9.4. Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соҳаҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти милли

Тавре дар қисмати сеюми ҳисоботи мазкур қайд гардид, дар ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратӣ бо супориши Президенти мамлакат,

Раиси Шӯрои машваратӣ ислоҳот оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар соҳаҳои саноат ва дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ оғоз гардид. Дар ин радиф дар назди Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳи кории байниидоравӣ бо ҷалби намояндагони бахши хусусӣ ва дастгирии шарикони рушд таъсис ёфта, фаъолият намуда истодааст.

Фаъолияти гурӯҳи кории мазкур ба гузаронидани таҳлили амиқи мушкилоти ҷойдошта дар соҳаҳои саноати истихроҷ ва коркарди ашёи хоми маҳаллӣ то ба маҳсулоти тайёр ва пешниҳоди тавсияҳои мушаххас вобаста ба бартараф намудани онҳо равона карда шудааст.

Барои гузаронидани таҳлили мазкур, бо дастгирии шарикони рушд коршиносони миллӣ ҷалб карда шудаанд.

Дар назар аст, ки то ҷаласаи 15-уми Шӯрои машваратӣ, ки тақрибан моҳҳои апрел-майи соли 2015 баргузор мегардад, ҳисобот ва тавсияҳои гурӯҳи корӣ ҷиҳати беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахшҳои саноат, дастгирии молистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ пешниҳод карда шаванд.

9.5. Беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ

Солҳои охир дар соҳаи кишоварзии мамлакат як қатор ислоҳоти муҳим ва ҷиддӣ доир карда шуданд, ки мақсади асосии онҳо таҷдиди соҳа, таъсиси ҷойҳои нави корӣ, баланд бардоштани рақобатпазирии маҳсулоти кишоварзӣ, ба содирот нигаронидани он ва дар ин замина таъмини амнияти озуқаворӣ мамлакат маҳсуб меёбад.

Ҳукумати Тоҷикистон бо мақсади таъмини рушди бемайлони соҳаи кишоварзӣ, аз ҷумла баланд бардоштани фарҳанги истифодабарии заминҳои қорам ва истифодаи самаранокӣ оқилонаи он, баҳусус заминҳои обӣ ва дар як сол рӯёнидани 3-4 ҳосили зироат, тавачҷуҳ ва афзалияти хосса дода, чандин барномаҳои давлатӣ қабул ва амалӣ гардида истодаанд.

Вале тавре аз таҳлили раванди таъмини ҳифзи амнияти озуқаворӣ кишвар бармеояд, тадбирҳои андешидашуда ва ҷараёни татбиқи онҳо ҳанӯз нокифоя мебошанд. Зеро бозори истеъмолӣ мамлакат аз маводи ғизоӣ воридотӣ ҳанӯз вобастагии калон дорад.

Доир намудани ислоҳоти қуллии соҳаи кишоварзӣ кафолат медиҳад, ки амнияти озуқаворӣ мамлакат дар заминаи сиёсати босамари иқтисодӣ ва иштироқи фаъоли бахши хусусӣ дар фаъолияти кишоварзӣ ва тичорати аграрӣ таъмин карда шавад.

Соҳаи кишоварзӣ аз соҳаҳои муҳими иқтисоди миллӣ буда, яке аз ҳадафҳои стратегӣ ҳукумати ҷумҳурӣ - таъмини амнияти озуқаворӣ мамлакат ва беҳдошти вазъи иқтисодии мардум, аз дараҷаи рушди ин соҳа вобастагии амиқ дорад.

Аз ин лиҳоз, дар ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратӣ, раиси Шӯрои машваратӣ, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ

Раҳмон супориш доданд, ки вазоратҳои кишоварзӣ, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳои дахлдор, бахши хусусӣ ва бо ҷалби шарикони рушд гурӯҳи корӣ таъсис дода, оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ таҳлилҳои ҳамачониба гузаронад ва оид ба натиҷаҳои он ба ҷаласаҳои ояндаи Шӯро пешниҳод намоянд.

Бинобар ин айни замон дар назди Вазорати кишоварзӣ корҳои омодагӣ барои таъсис додани гурӯҳи кории байниидоравӣ аз ҳисоби намояндагони вазорату идораҳои дахлдор, бахши хусусӣ ва бо ҷалби шарикони рушд гузаронида шуда истодаанд. Котиботи Шӯрои машваратӣ низ намояндаи худро ба аъзогии гурӯҳи кории таъсисдодашаванда пешниҳод намуда, бо ин роҳ ҳамкорихоро байни мақомоти давлатӣ, бахши хусусӣ ва шарикони рушд вобаста ба гузаронидани таҳлил ва омода намудани пешниҳоду тавсияҳои мушаххас ба Шӯро ҳамоянг месозад.

9.6. Таҳияи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сармоягузорӣ” дар таҳрири нав

Бояд қайд намуд, ки яке аз роҳҳои беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва ҷалби сармоя Ҷимояи сармоягузoron тавассути фароҳам овардани заминаи меъёрию ҳуқуқии зарурӣ мебошад. Бо ин мақсад қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сармоягузорӣ”, “Дар бораи созишномаҳои сармоягузорӣ”, “Дар бораи шарикии давлат ва бахши хусусӣ”, “Дар бораи Созишнома оид ба тақсими маҳсулот”, “Дар бораи концессия”, Концепсияи сиёсати давлатии ҷалб ва Ҷимояи сармоягузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои ҳуқуқӣ қабул гардида, мавриди иҷро қарор доранд.

Вале бо мақсади боз ҳам мусоид намудани шароити сармоягузорӣ дар Тоҷикистон, қонунгузории амалкунанда дар ин самт таҷдиди назарро тақозо мекунад. Масалан, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сармоягузорӣ” хусусияти умумӣ дошта, фишангҳои мушаххаси риояи ҳуқуқ ва кафолати сармоягузoronро инъикос намекунад.

Дар қонунгузорӣ вобаста ба танзими фаъолияти сармоягузорӣ ҷиҳати ҷалби бештари сармоягузориҳо, як қатор имтиёзҳо ва ҳавасмандкуниҳо муқаррар карда шудаанд. Асосан ин имтиёзҳо дар соҳаҳои афзалиятноки иқтисодиёти ҷумҳурӣ, аз қабиле кишоварзӣ, истифодаи қабри замин, коркарди ниҳонии маҳсулот, энергетика ва дигар соҳаҳо пешбинӣ шудаанд.

Ҳавасмандкуниҳо дар шаклҳои имтиёзҳои гумрукӣ, андозӣ, молиявӣ, танзимкунӣ ва грантҳои алоҳида пешниҳод карда мешаванд.

Вале, дар ин самт низ як қатор камбудихо ҷой дошта, механизми мукаммали пешниҳоди имтиёзҳои сармоягузорӣ таҳия нагардидааст, ки садди роҳи ҷалби сармоягузориҳои хориҷӣ ба мамлакат мегардад. Аз ҷумла дар Кодекси андоз имтиёзҳои андозӣ барои сармоягузороне

муқаррар карда шудааст, ки маблағҳои пулиро дар ҳаҷми муайян сармоягузори мекунанд. Ҳол он ки сармоягузориҳо метавонанд дар шакли ғайрипулӣ, яъне таҷҳизот ва технологияҳои муосир низ ҷалб карда шаванд. Ин ҳолат ҷалби сармоягузориҳои хориҷиро маҳдуд намуда, ба воридоти таҷҳизот ва технологияҳои муосир монеа мегардад.

Дар робита ба ин, зимни суҳанронии худ дар Мулоқот бо соҳибкорон ва сармоягузорон Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон супориш доданд, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сармоягузори” дар таҳрири нав таҳия карда шавад ва дар асоси он ба қонунгузори амалкунанда вобаста ба талаботи замони муосир ва уҳдадориҳои байналмилалӣ Тоҷикистон тағйироти зарурӣ ворид карда шаванд.

Дар натиҷаи Мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузорон, ки 14 октябри соли 2014 баргузор гардид, Нақшаи чорабиниҳои он аз 31 октябри соли 2014 қабул карда шуд, ки ин масъала дарҷ гардид, аз тарафи вазорату идораҳои ҷумҳурӣ мавриди татбиқ қарор дода шудааст.

Дар ин радиф айни замон дар назди Кумитаи давлатии сармоягузори ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳи кории байнидоравӣ оид ба таҳияи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сармоягузори” дар таҳрири нав дар ҳоли таъсис қарор дорад.

9.7. Ташкили рейтинги миллии фазои сармоягузори

Беҳтар намудани фазои сармоягузори ва соҳибкори дар минтақаҳо ба мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ дар маҳалҳо вобастагӣ дорад, зеро сармоягузорон ва соҳибкорон бо лоиҳаҳои худ маҳз ба назди онҳо меоянд.

Имрӯз шӯроҳои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори дар назди раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, ноҳияи Фархор, шаҳрҳои Кӯлоб, Истаравшан, Исфара, Панҷакент ва водии Рашт таъсис дода шуда, фаъолияти пурсамар намуда истодаанд.

Мақсади асосии шӯроҳои минтақавӣ фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти соҳибкори ва ҷалби бештари сармоя ба иқтисодиёти шаҳру ноҳияҳо мебошад, ки ҳамзамон ба некӯахлоқии сокинон, ғанӣ гардонидани бучети маҳаллӣ ва ҷумҳуриявӣ ва таҳкими ҳамкориҳои давлат ва бахши хусусӣ равона карда мешавад.

Дар робита бо ин тибқи Нақшаи чорабиниҳои мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузорон аз 14 октябри соли 2014 пешбинӣ карда шудааст, ки ҳамчун идомаи мантиқии ислоҳот дар ин самт рейтинги миллии фазои сармоягузори ва соҳибкори дар минтақаҳои кишвар ташкил карда шавад.

Аз рӯи моҳият ин як механизми баҳогузори вазъи фазои сармоягузори ва соҳибкори, татбиқи ислоҳоти ба рушди соҳибкори ва сармоягузори равонашуда дар ҳар як минтақаи алоҳидаи мамлакат

мебошад, ки аз фикру андеша ва баҳодиҳии соҳибкорону сармоягузори фаъолияткунандаи минтақа асос меёбад. Аммо рейтинги миллии фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ набояд танҳо низоми баҳогузори бошад. Он бояд воситаи воқеан самаранокӣ гузаронидани ислоҳоти маҷмӯӣ дар сатҳи миллий ва минтақавӣ шуда, ба паҳн гардидани таҷрибаи бомуваффақияти идоракунӣ мусоидат намояд.

Ҳамзамон, пеш аз гузаронидани баҳогузориҳои рейтингӣ андешидани тадбирҳои мушаххас ҷиҳати ҳавасмандгардонии минтақаҳо барои беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ зарур мебошад.

9.8. Ташкил ва гузаронидани нахустин солгарди Рӯзи миллии соҳибкорон дар таърихи 14 октябр

Қайд кардан зарур аст, ки рушди баҳши хусусиву соҳибкорӣ ва ба талаботи меъёрҳои байналмилалӣ мутобиқ гардонидани фазои сармоягузорию соҳибкорӣ дар мамлакат яке аз ҳадафҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пазируфта шудааст. Бо ин мақсад Ҳукумати ҷумҳурӣ солҳои охир ислоҳоти ҷиддиро пеш бурда истодааст.

Шомил гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Созмони Ҷаҳонии Савдо (соли 2012), Конвенсияи Созмони Милали Муттаҳид ё худ Конвенсияи Нью-Йорк оид ба эътироф ва мавриди иҷро қарор додани қарорҳои арбитражии хориҷӣ, Конвенсияи Гаага ё худ Конвенсияи Апостил оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ хориҷӣ (соли 2014) бешубҳа ба боло рафтани нуфузи байналмилалии Тоҷикистон, рушди савдои байналмилалӣ, ҷалби сармоя, рақобатпазирии маҳсулоти ватанӣ дар бозорҳои ҷаҳонӣ, беҳтар намудани фаъолияти соҳибкорӣ ва рушди баҳши хусусӣ таконе хоҳад бахшид.

Дар идомаи ислоҳоти татбиқшуда қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Ҷимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ” дар таҳрири нав, “Дар бораи созишномаҳои сармоягузорӣ”, “Дар бораи шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ”, “Дар бораи низоми иҷозатдиҳӣ”, “Дар бораи мораторияи санҷиши фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар соҳаҳои истеҳсолӣ”, Консепсияи сиёсати давлатии ҷалб ва Ҷимояи сармоягузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон, Барномаи дастгирии давлатии соҳибкорӣ барои солҳои 2012-2020 ва якҷанд барномаву стратегияҳои соҳавӣ қабул гардида, ба як қатор санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ тағйиру иловаҳо ворид карда шуданд, ки ин барои ҷалби сармоя ва рушди фаъолияти соҳибкорӣ заминаи мусоид фароҳам меорад.

Солҳои 2012 - 2014 марҳалаи аввали татбиқи барномаи мазкур ба анҷом расид, ки дар ин давра такмил додани маҷмӯи қонунгузорию кишвар дар соҳаи соҳибкорӣ, навсозии истеҳсолот ва равандҳои технологӣ, ҷалби сармояи ватаниву хориҷӣ ва таъмини тақвияти ҳамкориҳои давлат бо баҳши хусусӣ муяссар гардид.

Соли 2015 марҳалаи дуюми татбиқи барнома оғоз гардида, зарур аст, ки Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ якҷо

бо вазорату идораҳои дахлдор лоиҳаи нақшаи чорабиниҳоро доир ба татбиқи марҳалаи дуҷуми барномаи зикршуда такмил дода, ба Ҳукумати Тоҷикистон пешниҳод манзур намояд.

Бо мақсади дастгирии воқеии соҳибкорон тавассути муҳайё гардонидани захираҳои молиявии имтиёзнок соли гузашта Муассисаи давлатии “Фонди дастгирии соҳибкорӣ” таъсис дода, ба он аз ҳисоби буҷети давлатӣ 63 миллион сомонӣ маблағ равона карда шуд. Пешбинӣ шудааст, ки ба сармояи фонд соли 2015 то 130 миллион сомонӣ ва дар 7 соли оянда то як миллиард сомонӣ равона карда мешавад.

Вобаста ба Кодекси нави андоз қайд гардид, ки шумораи ҳисоботи андоз то 86 фоиз ва шумораи умумии пардохтҳои андоз то 43 фоиз кам карда шуда, масъалаи иваз кардани андоз аз фурӯши нахи пахта ба бочи содиротӣ ҳоло таҳти баррасӣ ва чораҷӯии сохтору мақомоти дахлдор қарор дорад.

Хотирнишон гардид, ки чунин имтиёзҳо бояд ба корхонаҳое пешниҳод карда шаванд, ки тавассути коркарди пурраи нахи пахта ба баланд бардоштани иқтидори содиротии мамлакат, афзоиш ёфтани арзиши иловашуда ва муҳимтар аз ҳама, ба ташкили ҷойҳои нави корӣ мусоидат мекунанд.

Вазорати молия дар якҷоғӣ бо вазорату идораҳои дахлдор вазифадор гардиданд, ки ҷиҳати соддагардонии татбиқи маъмурикунонии андоз, татбиқи Кодекси андоз ва бартараф кардани камбудиву норасоҳои ҷойдошта, пешпардохти маблағҳои андозӣ ва душвориҳои баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда тадбирҳои зарурӣ андешида, аз натиҷаи корҳои анҷомдодашуда ба Ҳукумати ҷумҳурӣ гузориш пешниҳод намоянд.

Вобаста ба рушди соҳибкорӣ дар соҳаи маориф тавассути ташкили мактабҳо, литсею гимназияҳо, боғчаҳои хусусӣ ва дигар муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ ва бо мақсади ҳавасманд намудани бахши хусусӣ ба рушди соҳаи маориф ва тақвият додани сармояи зехнӣ дар бобати муқаррар намудани меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда барои муассисаҳои таълимӣ қайд карда шуд.

Ҷиҳати ба роҳ мондани хизматрасониҳои суғуртаи хатмӣ аз ҷониби ширкатҳои хусусии суғуртавӣ, ба истиснои хизматрасониҳои суғуртаи хатмии давлатӣ ва васеъ намудани доираи фаъолияти ширкатҳое, ки ба хизматрасонии суғуртаи хатмӣ машғуланд, андешидани чораҳои зарурӣ таъкид гардид.

Бинобар баланд будани фоизи қарзҳои бонкӣ, кутоҳ будани муҳлати пешниҳоди қарз, мавҷуд набудани воситаҳои қарзии махсус барои рушди ин ё он соҳа махсусан дар деҳот, талаботи мураккаб оид ба гарави амвол, истифодаи нокифояи лизинги молиявӣ ва низоми бонкдорӣ исломӣ зарур шуморида шуд, ки Бонки миллии Тоҷикистон якҷо бо мақомоти дахлдор шаклҳои муосир ва инноватсионии маҳсулоти қарзиро бо дарназардошти муқаммал намудани ҷанбаҳои асосии

маҳсулоти қарзии амалкунанда, таҳияи маҳсулоти қарзии махсуси соҳавӣ, паҳн намудани микролизинг ва ба таври васеъ ҷорӣ намудани низоми бонқдорӣ исломӣ омода созад.

Инчунин ҷиҳати дастгирии соҳаҳои истехсолӣ роҳҳои бозорӣ пешниҳоди маблағгузори дарозмуддатро бо шартҳои муносиб мавриди таҳлили ҳаматарафа қарор дода, ба Ҳукумат хулосаҳои мушаххас пешниҳод намояд.

Бо мақсади таъмин намудани шаффофият, низоми муътадили рушд ва тақвият бахшидани фаъолияти устувори субъектҳои иқтисодӣ, ба Бонки милли супориш дода шуд, ки ҷиҳати истифодаи васеи ҳисоббаробаркуниҳои ғайринақдӣ аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор тадбирҳои зарурӣ андешад.

Ба Агентии омор супориш дода шуд, ки якҷо бо дигар вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо ҷиҳати ба роҳ мондани усулҳои муосири баҳисобгирии оморӣ оид ба саҳми баҳши хусусӣ дар соҳаҳои иқтисодиёт, воридоти маблағи андозҳо ва дигар пардохтҳо, сармояи хориҷӣ, аз ҷумла сармояи мустақим ва дигар соҳаҳои иқтисодиёт омӯзиш гузаронида, ба Ҳукумат пешниҳоди мушаххас манзур намояд.

Вобаста ба масъалаи гузаронидани санҷишҳои такрорӣ ба мақомоти санҷишӣ супориш дода шуд, ки ҷиҳати эътироф кардани санҷиши сохторҳои як мақомот аз ҷониби сохторҳои ноҳиявӣ, шаҳрӣ, вилоятӣ ва ҷумҳуриявӣ онҳо ва роҳ надодан ба санҷишҳои такрорӣ чораҳои амалӣ андешанд.

Мақсад аз гузаронидани санҷиш кам намудани таваккал (хавф) барои саломатии шаҳрвандон, муҳити зист, амнияти ҷомеа ва бехатарии моликият тавассути таъмини риояи қонунгузорӣ аз ҷониби субъектҳои хоҷагидор дар ҷараёни амалӣ намудани фаъолияти онҳо арзёбӣ шуда, таъкид гардид, ки мақомоти санҷишӣ минбаъд набояд ба ҷавобгарӣ ҷалб намуданро чун нишондиҳандаи фаъолияти худ асос намоянд, балки барои зиёд шудани ҳуқуқвайронкуниҳо низ масъулият дошта бошанд.

Дар ин робита ба Ҳукумати Тоҷикистон супориш дода шуд, ки муҳлати амали қонунгузори санҷишро аз 1 январи соли 2016 муайян карда, дар соли 2015 санадҳои дахлдорро қабул намояд, то ки татбиқи ислоҳоти санҷиш самараи дилхоҳ диҳад.

Барои фароҳам овардани фазои мусоиди сармоягузорӣ ва дастгирии соҳибкорӣ дар самти бақайдгирии давлатии молу мулки ғайриманқул ва ҳуқуқ ба он, самаранокии Корхонаи воҳиди давлатии “Бақайдгирии молу мулки ғайриманқул” ба Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ супориш дода шуд, ки ҷиҳати ҳарчӣ зудтар ва пурра ба роҳ мондани низоми “Равзанаи ягона” барои бақайдгирии молумулки ғайриманқул тадбирҳои мушаххас андешада, аз натиҷааш ба Ҳукумати ҷумҳурӣ маълумот пешниҳод намояд.

Ба талаботи байналмилалӣ мутобиқ гардонидани нарх ва сифати маҳсулот аз ҷумлаи талаботи воридшавӣ ба Созмони Умумиҷаҳонии Савдо ба ҳисоб рафта, бо мақсади баланд бардоштани рақобатпазирии маҳсулот ва хизматрасониҳои ватанӣ, самаранокии иқтисодии корхонаҳои ватании ҷорикунандаи низоми назорати сифати маҳсулот дар ширкатҳои истеҳсоли тибқи меъёрҳои байналмилалӣ ва ҳамзамон бо ин, баргараф намудани монеаҳои техникӣ мақомоти марбута вазифадор карда шуданд, ки тартиби эътирофи ҳуҷҷатҳои баҳодихии мутобиқати маҳсулоти дар хориҷа истеҳсолшударо таҳия ва тасдиқ карда, ҷиҳати ҷорӣ намудани стандартҳои байналмилалӣ назорати сифат дар корхонаҳои ватанӣ мунтазам чораҷӯӣ намоянд.

Ҳамзамон, ба Вазорати рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ супориш дода шуд, ки дар ҳамкорӣ бо бахши хусусӣ бо мақсади баланд бардоштани рақобатпазирии маҳсулоти дохилӣ ва зиёд кардани иқтисодии содиротии мамлакат ҷиҳати муҳайё намудани тамоми шароити зарурӣ барои истеҳсолкунандагон ва содироткунандагони ватанӣ, пеш аз ҳама, барои бахши хусусӣ, аз ҷумла бо роҳи ташкил ва таҷдиди инфрасохтори логистикӣ, шоҳроҳҳо ва пулҳо, тақвият додани ҳамкориҳои бахши хусусӣ бо шарикони тижоратии бозғамӣ дар кишварҳои хориҷӣ ва ҳавасмандгардонии содироткунандагони маҳсулоти ниҳой пайваста чораҷӯӣ намоянд.

Бо мақсади беҳтар гардонидани фазои сармоягузорӣ дар соҳаи саноат ва баланд бардоштани иқтисодии содиротии кишвар солҳои 2014-2020 давраи дастгирии соҳибкорӣ истеҳсоли ва рушди саноат дар самти коркарди ашёи хоми ватанӣ эълон шуда, ҳадаф аз ин иқдомот ҷалби харҷи бештари сармоя, ташкили корхонаҳои истеҳсоли бо воридоти технологияҳои пешрафта, зиёд кардани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти содиротӣ, рушди иқтисодии мамлакат ва фароҳам овардани ҷойҳои иловагии корӣ арзёбӣ гардид ва вобаста ба ин андешидани тадбирҳои иловагӣ ва ҷалби бахши хусусӣ аз ҷумлаи корҳои муҳимтарин таъкид карда шуд.

Ҳамзамон, дар робита ба ин, ба Ҳукумати мамлакат ва роҳбарони ҳамаи шахру ноҳияҳо супориш дода шуд, ки барои ба таври назаррас зиёд кардани саҳми соҳаҳои коркард дар маҷмуи маҳсулоти дохилӣ, муҳайё намудани шароити мусоид ҷиҳати фаъолияти боз ҳам беҳтари бахши хусусӣ, аз ҷумла дар соҳаҳои коркард ва сохтмон, беҳтар гардонидани фазои сармоягузорӣ барои соҳибкорони ватанӣ ва шарикони хориҷии онҳо, дастгирии ташаббусҳои соҳибкорон дар сатҳҳои идоракунии марказӣ ва маҳаллӣ ҷораҳои зарурӣ андешида, аз натиҷааш ҳар сол ба Ҳукумат маълумоти муфассал пешниҳод намоянд.

Зимни мулоқот Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба соҳибкорону сармоягузoron барои саъю талошварзиҳои онҳо ҷиҳати устувор намудани асосҳои иқтисодии

истиклолияти давлат, бунёди корхонаву муҳайё намудани ҷойҳои корӣ, коҳиш додани сатҳи камбизоатӣ дар ҷумҳурӣ, дастгирии эҳтиҷмандону ниёзмандон, ободу зебо гардонидани диёри барои ҳар фарди бонангу номуси миллат муқаддас миннатдорӣ баён намуда, ба хотири заҳматҳо дар роҳи ободии Ватан ва ҳамчун рамзи дастгирии фаъолияти содиқонаву софдилонаи соҳибкорон 14 - уми октябрро дар мамлакат рӯзи соҳибкорон эълон намуданд.

9.9. Рушди муқоламаи давлат ва баҳши хусусӣ дар сатҳи миллий ва минтақавӣ

Дар марҳилаи кунунии рушди иқтисодии Тоҷикистон бахшҳои давлатию хусусӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ бояд дар татбиқи афзалиятҳои муайянкардаи Ҳукумати мамлакат фаъолона ширкат намоянд.

Дар ин ҷода саҳми муқоламаи давлат ва баҳши хусусӣ дар сатҳи миллий ва минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ бояд назаррас бошад.

Бояд тазаққур дод, ки имрӯз шӯроҳои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар назди раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, ноҳияи Фархор, шаҳрҳои Кӯлоб, Истаравшан, Исфара, Панҷакент ва водии Рашт фаъолият менамоянд ва барои тақвият бахшидани муқоламаи давлат ва баҳши хусусӣ дар сатҳи минтақавӣ мусоидат мекунанд.

Зеро шароити мусоиди ҳуқуқӣ барои таъсиси чунин шӯроҳо дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҳимоя ва дастгирии давлатии соҳибкорӣ” фароҳам оварда шудааст.

Мақсади асосии шӯроҳои минтақавӣ фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти соҳибкорӣ ва ҷалби бештари сармоя ба иқтисодиёти шаҳру ноҳияҳо мебошад, ки ҳамзамон ба баланд бардоштани иқтисодиёти минтақа, ғайр гардонидани буҷети маҳаллӣ ва ҷумҳуриявӣ ва таҳкими ҳамкориҳои давлат ва баҳши хусусӣ мусоидат мекунанд.

Бинобар ин, дар ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратӣ Раиси Шӯрои машваратӣ мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ВМКБ, вилоятҳои Хатлону Суғд, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ дар ҳамкорӣ бо баҳши хусусӣ шӯроҳои машваратӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкориро дар сатҳи раисони шаҳру ноҳияҳо таъсис дода, ҷиҳати фаъолияти бомароми онҳо ҳамаи шароитҳои заруриро фароҳам оранд.

9.10. Мусоидат ҷиҳати тавсеаи донишу малақаҳои иқтисодӣ ва ҳуқуқии соҳибкорон. Тақвият бахшидани корҳо дар самти ҷорӣ намудани усулҳои инноватсионии идоракунии дар фаъолияти соҳибкорӣ (бизнес инкубаторҳо)

Яке аз мушкилоти муҳими рушди фаъолияти соҳибкорӣ, ин баланд бардоштани савияи дониш ва маърифатнокии соҳибкорон ба шумор меравад.

Ташаккул ва рушди фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон танҳо дар давоми 23 соли даврони истиқлолият ба роҳ монда шуда, соҳибкорони ватанӣ ҳоло ҳам ба андозаи кофӣ таҷрибаи оғоз ва пешбурди фаъолияти бомуваффақияти соҳибкорӣ дар соҳаҳои гуногун, ба роҳ мондани ҳамкориҳои тиҷоратӣ бо шарикони хориҷиро надоранд.

Бояд иқрор шуд, ки айни замон савияи донишҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва молиявӣ аксари соҳибкорони мо ҷавобгӯи талаботи замони муосир нест. Аксарияти соҳибкорон ҳатто лоиҳаҳои дурусти сармоягузорӣ ва нақшаҳои тиҷоратиро таҳия ва барои маблағгузорӣ пешниҳод карда наметавонанд, ки ин боиси паст рафтани нуфузи соҳибкорӣ ва дар маҷмӯъ иқтисодиёти мамлакат мегардад.

Бинобар он, ки соҳибкорон ҳуқуқҳои худро пурра наметавонанд, бо истифода аз ин, мақомоти санҷишӣ низ дар аксари ҳолатҳо ба соҳибкорон сарбории зиёд меоранд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки роҳбарони корхонаҳои коркарди маҳсулоти хурокворӣ таҳассуси мувофиқи техниқро дар фаъолияти истеҳсолӣ дошта, дар самти усулҳои пешқадами идоракунии, банақшагирии фаъолияти соҳибкорӣ ва ба роҳ мондани фурӯши маҳсулот таҷрибаву дониши кифоя надоранд.

Илова бар ин низоми амалкунандаи таҳсилоти касбӣ ба хатмкунандагон малакаҳои зарурӣ наметавонад.

Бинобар ин сохторҳои амалкунандаи соҳибкорӣ дар фаъолияти худ аз навоариҳои технологӣ ва таҷҳизоти пешқадам хеле кам истифода мекунанд.

Тибқи тадқиқоти Корпоратсияи Байналмилалӣ Молиявӣ танҳо 38 фоизи субъектҳои соҳибкорӣ дорои сомонӣ интернетӣ мебошанд, ҳол он ки дар мамлакатҳои Аврупои Марказию Шарқӣ ин нишондиҳанда 60 фоизро ташкил медиҳад. Инчунин танҳо 58 фоизи субъектҳои соҳибкорӣ аз суроғи электронӣ барои робита бо муштарӣҳои худ истифода менамоянд, ҳол он ки дар мамлакатҳои Аврупои Марказию Шарқӣ ин нишондиҳанда 88 фоизро ташкил медиҳад.

Барои ҳалли комплекси масъалаи мазкур бояд на танҳо курсҳои кӯтоҳмуддати омӯзишӣ барои соҳибкорон ташкил карда шаванд, инчунин омӯзондани асосҳои соҳибкорӣ аз макотиби миёна то макотиби олӣ ба роҳ монда шавад.

Бинобар ин, зимни мулоқот бо соҳибкороно сармоягузoron Президенти ҷумҳурӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, вазоратҳои рушди иқтисод ва савдо, маориф ва илм, Кумитаи андоз, Хадамоти гумрук, Агентии Тоҷикстандарт ва дигар сохторҳои марбута супориш доданд, ки чиҳати баланд бардоштани савияи донишҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва молиявӣ соҳибкорон, аз ҷумла дар самтҳои андозбандӣ, ҷараёни воридоту

содироти молу маҳсулот ва хизматрасонӣ, баланд бардоштани сифати маҳсулот ва танзими он, таҳияи лоиҳаҳои сармоягузорӣ ва нақшаҳои тиҷоратӣ, муҳосибот ва ҳисобдорӣ, омӯзиши асосҳои соҳибкорӣ дар макотиби миёна ва дигар ҷанбаҳои фаъолияти соҳибкорӣ нақшаи ҷорабинихоӣ омӯзиширо таҳия ва амалӣ намоянд.

Тавре қаблан қайд карда шуд, тамоми супоришу тавсияҳои Сарвари давлат дар мулоқот бо соҳибкорон ва сармоягузoron, ки 14 октябри соли 2014 баргузор гардид, ба Нақшаи ҷорабинихоӣ Мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорону сармоягузoron ворид карда шуданд. Санади мазкур 31 октябри соли 2014 тасдиқ карда шуда, айни замон аз тарафи вазорату идораҳои дахлдор мавриди татбиқ қарор дода шудааст.

9.11. Тақвият бахшидани ҳамкорӣ бо шарикони рушд вобаста ба дастгирии онҳо ҷиҳати гузаронидани таҳлили фазои сармоягузорию соҳибкорӣ

Бояд қайд намуд, ки дар амалисозии ислоҳоти иқтисодӣ, аз ҷумла вобаста ба беҳтар намудани фазои сармоягузориву соҳибкорӣ дар мамлакат шарикони боэътимоди рушд саҳми муносиб доранд.

Дар ин радиф моро зарур аст, ки минбаъд низ фаъолияти тарафайни худро баҳри боз ҳам беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва рушди соҳибкорӣ дар мамлакат ҳамроҳанг созем.

Аз ин рӯ, дар ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратӣ бори дигар ба шарикони рушд тавсия дода шуд, ки дар ҷараёни татбиқи қарорҳои Шӯро фаъолона ширкат намуда, самаранокии лоиҳаҳои худ, аз ҷумла самаранокии иқтисодӣ ва молиявии онҳоро баланд бардоранд.

Инчунун лоиҳаҳои татбиқнамудаи шарикони рушд бояд ба ҳадафҳои иқтисодии Тоҷикистон мувофиқ бошанд ва ҳангоми амалисозии лоиҳаҳо афзалиятҳои миллии ҷумҳурӣ дар мадди аввал гузошта шаванд.

Раиси Шӯрои машваратӣ, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо итминон изҳор намуданд, ки шарикони рушд дар ин самт фаъолияти худро ҷоннок хоҳанд кард.

10. ИНЪИКОСИ ФАЪОЛИЯТИ ШҶҶРОИ МАШВАРАТӢ ДАР ВАСОИТИ АХБОРИ ОММА

Котибот мақоми кории ШҶҶрои машваратӢ буда, на танҳо барои таъмини корҳои ташкилию методӣ ва техникий фаъолияти ШҶҶрои машваратӢ масъул аст, балки корҳои иттилоотии фаъолияти ШҶҶрои машваратиро низ таъмин менамояд. Аз ин рӯ, таъмини иттилоот қисми таркибии фаъолияти Котиботи ШҶҶрои машваратӢ буда, ба масъалаи пешниҳоди маълумот ба ҷомеа ҳамчун яке аз қисмҳои ҷараёни муколамаи давлат ва бахши хусусӣ тавачҷуҳи хосса зоҳир карда мешавад.

Дар давраи ҳисоботӣ Котиботи ШҶҶрои машваратӢ бо мақсади таъмини шаффофият, маълумотҳои заруриро оид ба натиҷаҳои фаъолияти ШҶҶрои машваратӢ ба ҷомеа пешниҳод намудааст. Аз ҷумла Бюллетени моҳонаи Котиботи ШҶҶрои машваратӢ ва дигар варақаҳои иттилоотӣ таҳия гардида, ба шарикон ирсол карда шуданд. Аз ҷониби роҳбарият ва мутахассисони Котиботи ШҶҶрои машваратӢ дар рӯзномаву маҷаллаҳо мақолаҳо оид ба ҷараёни ислоҳоти иқтисодӣ ба нашр расонида мешаванд. Инчунин роҳбарият ва мутахассисони Котиботи ШҶҶрои машваратӢ дар васоити ахбори омма, аз ҷумла радиову телевизион баромад намуда, дар сомонаи интернетии ШҶҶрои машваратӢ маълумотҳои муфассал ҷой дода шудаанд.

Барои пешниҳоди маълумот ба шарикон оид ба фаъолияти ШҶҶрои машваратӢ, Котиботи ШҶҶро дар бораи ҷорабиниҳои муҳим дар бахши соҳибкорӣ, ҷалби сармоя, рушди бахши хусусӣ, муколамаи давлат ва бахши хусусӣ, маълумотҳои заруриро ҷамъоварӣ намуда, Бюллетени моҳонаи худро таҳия менамояд. Дар давраи ҳисоботӣ 11 Бюллетен бо забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ таҳия гардида, ба шарикон ирсол карда шуданд ва инчунин дар сомонаи интернетии ШҶҶрои машваратӢ бо суроғаи www.investmentcouncil.tj ҷой дода шудаанд.

Пас аз доир намудани ҳар як ҷаласаи ШҶҶрои машваратӢ, Котибот маълумотномаи васеъро оид ба ҷараёни ҷаласа, рӯзномаи корӣ, натиҷаҳои мониторинги иҷрои қарорҳои ШҶҶрои машваратӢ ва қарорҳои дар ҷаласа қабулгардидаҳо таҳия намуда, ба шарикон ирсол намудааст. Инчунин дар давраи ҳисоботӣ якчанд варақаҳои алоҳидаи иттилоотӣ оид ба дастовардҳо ва фаъолияти ШҶҶрои машваратӢ таҳия карда шуда, ба ҷонибҳои ҳавасманд пешниҳод гардиданд.

Илова ба ин, буклети «Давлат ва бахши хусусӣ – ҳамкорӣ барои рушди устувор» таҳия карда шуда, дар Мизи мудавваре, ки дар таърихи

6 феввали соли 2014 бо ибтикори Котиботи Шӯрои машваратӣ доир гардида буд, муаррифӣ карда шуд. Дар буклет самтҳои асосӣ, тартиби фаъолияти Шӯрои машваратӣ ва Котиботи он дар давраи ҳисоботӣ, ҳамкорӣ бо шарикон, инчунин дастовардҳои асосӣ дарҷ гардиданд. Буклети зикргардида бо мақсади пешниҳоди иттилооти васеъ оид ба Шӯрои машваратӣ ва самтҳои фаъолияти он на танҳо дар дохили ҷумҳурӣ, балки пешниҳоди иттилоот ба ҷомеаи байналмилалӣ таҳия карда шудааст. Буклет бо се забон – тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ нашр гардид.

Фаъолияти Шӯрои машваратӣ ва Котиботи он, инчунин афзалиятҳо ва роҳҳои минбаъд беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ, ислоҳот вобаста ба татбиқи беҳтарнамоии фазои сармоягузорӣ дар баҳши сайёҳӣ ва беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ, шомилшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конвенсияи Гаага ва ташкили рейтинги кредитии соҳибхитиёрии давлат ва дигар иттилооти зарурӣ пайваста дар сомонии интернетии «Азия Плюс» ва дигар нашрияҳо интишор гардиданд.

Ҳамчунин дар доираи омода ва гузаронидани чаласаҳои Шӯрои машваратӣ, Роҳбари Котиботи Шӯро дар шабакаҳои телевизионӣ баромад мекунад.

ХУЛОСА

Ҳамин тариқ, дар натиҷаи фаъолияти Котиботи Шӯрои машваратӣ дар соли 2014 натиҷаҳои зерин ба даст омаданд:

1. Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2014 таҳти №300.
2. Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 майи соли 2014 таҳти №301.
3. Гузаронидани таҳлил оид ба вазъи рушди соҳибкорӣ дар мамлакат ҷиҳати омодагӣ ба мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron.
4. Ташкил ва гузаронидани мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкоруни сармоягузoron. Таҳияи Нақшаи чорабиниҳо оид ба иҷрои дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз натиҷаи мулоқот бо соҳибкорон ва сармоягузoron аз 14 октябри соли 2014 бармеоянд ва тасдиқи он аз санаи 31 октябри соли 2014.
5. Ташкил ва гузаронидани Форуми иқтисодӣ ва сармоягузории Душанбе-2014 таҳти шиори “Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт”. Ба имзо расидани як қатор ёддоштҳои тафохум дар раванди Форум. Қабули санади ниҳонии Форуми иқтисодӣ ва сармоягузории Душанбе-2014 таҳти шиори “Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт”.
6. Аз ҷониби Маҷлиси Намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тасвиб расидани «Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷжатҳои расмӣ аз соли 1961» аз 29 октябри соли 2014.
7. Ба роҳ мондани ҳамкорӣ бо агентҳои рейтингии бонуфузи ҷаҳонӣ Standard & Poor’s ва Moody’s ҷиҳати ташкили рейтингии кредитии соҳибхитиёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
8. Бори сеюм эътироф гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мамлакати беҳтарини ислохотгари ҷаҳон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ барои соли 2015.
9. Таҳия ва муаррифии Ҳисобот оид ба рушди бахши суғурта бо тавсияҳои мушахасс, таҳия ва тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рушди соҳа, аз 31 декабри соли 2014, №788.

10. Таҳия ва муаррифии Ҳисобот оид ба рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ бо тавсияҳои мушаххас ва лоиҳаи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба рушди бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ.

Ислоҳоти гузаронидашуда барои беҳтар намудани фазои соҳибкориву сармоягузори мусоидат намуда, ба рушди бахши хусусӣ ва ҷалби бештари сармоя ба иқтисодиёти ватанӣ такони ҷиддӣ бахшиданд. Масалан, дар натиҷаи ислоҳоти татбиқшуда то 1 декабри соли 2014 дар миқёси ҷумҳурӣ 285 284 адад субъектҳои соҳибкорӣ ба қайд гирифта шудаанд, ки ин нишондод нисбат ба ҳамин давраи соли 2013, 21 686 адад ва ё **8,2 фоиз зиёд** гардидааст. Дар соли 2014 ҳиссаи бахши хусусӣ дар Маҷмуи Маҳсулоти Дохилии кишвар зиёда аз 63%-ро ташкил дода, бахши хусусӣ зиёда аз 64,5%-и шуғли аҳолиро дар Тоҷикистон таъмин менамояд. Рушди бахши хусусӣ ва соҳибкорӣ дар мамлакат ба коҳиш ёфтани сатҳи камбизоатии аҳоли низ мусоидат намуда, дар натиҷа ин нишондиҳанда дар соли 2014 то 32% паст карда шуд.

Ба натиҷаҳои бадастомада маҳдуд нашуда, Шӯрои машваратӣ ислоҳотро идома медиҳад ва дар соли 2015 низ дар як қатор самтҳои афзалиятнок ислоҳот идома дода мешаванд, аз ҷумла:

- Ҳамоҳангсозии фаъолият барои ташкили рейтингҳои кредитии соҳибхитиёрии давлат;
- Пайгирии ислоҳот оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузори дар бахши суғурта;
- Пайгирии ислоҳот оид ба ташкили бозори тақрорӣ коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ;
- Беҳтар намудани фазои сармоягузори дар бахшҳои саноат, дастгирии молиистеҳсолкунандагони ватанӣ ва рушди истеҳсолоти миллӣ;
- Беҳтар намудани фазои сармоягузори дар бахши кишоварзӣ ва рушди тичорати аграрӣ;
- Таҳияи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сармоягузори” дар таҳрири нав;
- Ташкили рейтингҳои миллии фазои сармоягузори;
- Ташкил ва гузаронидани нахустин солгарди Рӯзи миллии соҳибкорон дар таърихи 14 октябр;
- Рушди муколамаи давлат ва бахши хусусӣ дар сатҳи миллӣ ва минтақавӣ;
- Мусоидат ҷиҳати тавсеаи донишу малакаҳои иқтисодӣ ва ҳукуқии соҳибкорон. Тақвият бахшидани корҳо дар самти ҷорӣ намудани усулҳои инноватсионии идоракунӣ дар фаъолияти соҳибкорӣ (бизнес инкубаторҳо);

- Таквият бахшидани ҳамкорӣ бо шарикони рушд вобаста ба дастгирии онҳо ҷиҳати гузаронидани таҳлили фазои сармоягузорию соҳибкорӣ.

Замимаи 1

Рӯйдодҳои муҳимтарин дар соли 2014 дар доираи фаъолияти Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ

6 феврал	Баргузории Мизи мудаввар дар мавзӯи «Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ – ҳамчун воситаи таъминкунандаи муколамаи озоди давлат ва бахши хусусӣ»
3 май	Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои мамлакат дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ
3 май	Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ
30 май	Баргузории ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ
4 июл	Баргузории Мизи мудаввар оид ба ислоҳот вобаста ба мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки Ҷаҳонӣ
18 июл	Баргузории Семинар оид ба таквият бахшидани ҳамкориҳои байни Котиботи Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва шӯроҳои минтақавӣ оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ
10 сентябр	Дар доираи воҳӯрии сарони кишварҳои узви Созмони Ҳамкориҳои Шанхай баргузории Бизнес-Форуми доираҳои соҳибкориҳои мамлакатҳои узви Созмони Ҳамкориҳои Шанхай
25-26 сентябр	Баргузории Форуми байналмилалӣ иқтисодӣ таҳти шиори «Водии Рашт-имкониятҳои рушд»
14 октябр	Мулоқоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо соҳибкорон ва сармоягузoron
15	Баргузории Форуми иқтисодию сармоягузории Душанбе - 2014

октябрь	таҳти шиори “Соҳибкорӣ - муҳаррики иқтисодиёт”
15 октябрь	Имзои Ёддошти тафохум байни Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Пажуҳишгоҳи метаноли Сингапур оид ба ҳамкорӣ ва шарикӣ
15 октябрь	Имзои Ёддошти ҳамкорӣ байни Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ассотсиатсияи чамбиятҳои тиббӣ оид ба сифати Федератсияи Россия вобаста ба рушди системаи таҳсилоти тиббӣ тибқи механизми шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ.
15 октябрь	Имзои Ёддошти тафохум байни Корхонаи воҳиди давлатии Корхонаи Алюминии Тоҷик ва Ширкати Глинкор Интернешнл Швейтсария дар бораи ба роҳ мондани ҳамкориҳо
15 октябрь	Имзои Ёддошти тафохум байни Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дафтари Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо (САҲА) оид ба ташкили бизнес – инкубаторҳо
27-28 октябрь	Баргузории Форуми якуми сармоягузорӣ дар доираи Нақшаи амалиёти Созмони Ҳамкории Исломӣ оид ба ҳамкорӣ бо мамолики Осиёи Марказӣ
29 октябрь	Аз қониби Маҷлиси Намояндагони Маҷлиси Олии Тоҷикистон ба тасвиб расидани Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ аз соли 1961
31 октябрь	Қабули Нақшаи чорабиниҳо аз натиҷаи мулоқоти Президенти мамлакат бо соҳибкорону сармоягузoron (санаи мулоқот 14 октябри соли 2014)
17 ноябр	Баргузории ҷаласаи 14-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ
27 ноябр	Баргузории Бизнес-форуми соҳибкорои Тоҷикистону Чехия
18 декабр	Баргузории Мизи мудаввар оид ба муаррифии натиҷаҳои ислоҳот дар самти беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
31 декабр	Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши суғурта

Замимаи 2

**Санадҳои дар соли 2014 дар доираи фаъолияти Котиботи Шӯрои
машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар
намудани фазои сармоягузорӣ қабулгардида**

№	Номгуи санадҳои қабулгардида	Сана ва рақам
1	Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани нишондиҳандаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳисоботи “Пешбурди соҳибкорӣ”-и Бонки ҷаҳонӣ бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	аз 3 майи соли 2014 №300.
2.	Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ дар бахши сайёҳӣ бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	аз 3 майи соли 2014 таҳти №301.
3	Протоколи ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ (санаи баргузории ҷаласа 30 майи соли 2014)	7 июни соли 2014
4	Дар доираи Форуми иқтисодию сармоягузории Душанбе - 2014 таҳти шиори “Соҳибкорӣ - муҳаррики иқтисодиёт”:	
	- Имзои Ёддошти тафоҳум байни Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Пажуҳишгоҳи метаноли Сингапур оид ба ҳамкорӣ ва шарикӣ;	15 октябри соли 2014
	- Имзои Ёддошти ҳамкорӣ байни Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ассотсиатсияи ҷамъиятҳои тиббӣ оид ба сифати Федератсияи Россия вобаста ба рушди системаи таҳсилоти	15 октябри соли 2014

	тиббӣ тибқи механизми шарикӣ давлат ва бахши хусусӣ;	
	- Имзои Ёддошти тафоҳум байни Корхонаи воҳиди давлатии Корхонаи Алюминии Тоҷик ва Ширкати Глинкор Интернешнл Швейтсария дар бораи ба роҳ мондани ҳамкориҳо;	15 октябри соли 2014
	- Имзои Ёддошти тафоҳум байни Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дафтари Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо (САҲА) оид ба ташкили бизнес – инкубаторҳо	
5	Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳо оид ба иҷрои дастури супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз натиҷаи мулоқот бо соҳибкорон ва сармоягузoron аз 14 октябри соли 2014 бармеоянд	аз санаи 31 октябри соли 2014.
6	Қабули санади ниҳоии Форуми иқтисодӣ ва сармоягузории Душанбе-2014 таҳти шиори “Соҳибкорӣ – муҳаррики иқтисодиёт”	аз санаи 29 октябри соли 2014
7	Аз ҷониби Маҷлиси Намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тасвиб расидани «Конвенсияи Гаага (Конвенсияи Апостил) оид ба бекор намудани легализатсияи ҳуҷҷатҳои расмӣ аз соли 1961»	аз санаи 29 октябри соли 2014.
8	Протоколи ҷаласаи 13-уми Шӯрои машваратии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ (санаи баргузории ҷаласа 17 ноябри соли 2014)	28 ноябри соли 2014
9	Тасдиқи Нақшаи чорабиниҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ дар бахши сугурта	аз 31 декабри соли 2014, №788.